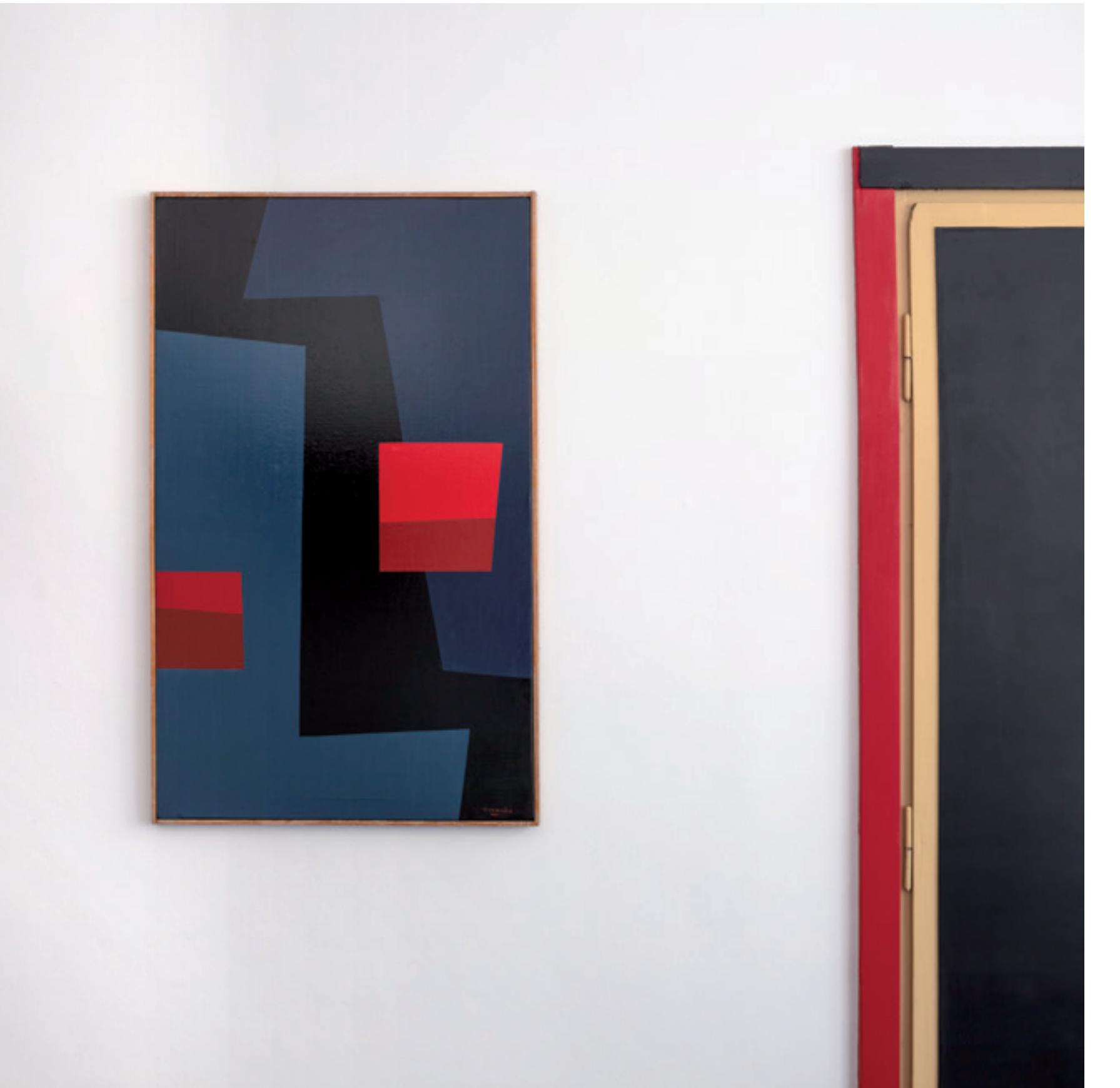

AMÉDÉE CORTIER
(1921-1976)

AMÉDÉE CORTIER
(1921-1976)

RONNY VAN DE VELDE

Jan Ceuleers

HET VEELEISENDE OEUVRÉ VAN AMÉDÉE CORTIER

Amédée Cortier grijpt zoals veel tijdgenoten na de tweede wereldoorlog terug naar idealen van de historische avant-garde. Zijn breed geborstelde landschappen uit de jaren veertig, schatplchtig aan het lokale expressionisme, maken in de jaren vijftig plaats voor stillevens en vrouwenportretten waarvan de toenemende stilering invloed van het neokubisme verraadt. Dan blijkt ook zijn geduldige, bedachtzame manier van werken. Gedurende tien jaar verwerkt hij een beperkt aantal motieven tot composities waarin de latere gestrengheid impliciet aanwezig is. In dit vroege werk maakt hij al consequent gebruik van de gulden snede.

Begin jaren zestig sluit hij zijn figuratieve periode af; zijn beeldtaal wordt dan volledig abstract. Overlappende vlakken in harmoniërende of contrasterende kleuren en vormen; rechthoeken en vierkanten, veel onregelmatige veelhoeken. Het effect is vaak een dubbelzinnige ruimtewerking, samengedrukt maar niet helemaal afgelakt. Nog suggestie van diepte, zoals in de stillevens van de jaren vijftig met tafelbladen die aarzelen tussen verticaal en horizontaal. Na experimenten die verwantschap vertonen met op art gaat hij vanaf einde 1967 zijn gamma van vormen en kleuren radicaal vereenvoudigen. De compositie beperkt zich nu tot horizontale en verticale kleurvlakken die doorlopen tot de rand van de drager. Kleur wordt dominanter dan vorm. De verdere evolutie naar het monochrome schilderij en de combinaties van verschillende monochromen is ook niet meer dan logisch. Het doel lijkt dan bereikt: de kleur om de kleur.

Cortiers ambitie is stiller en duurzamer, trager en diepgaander dan die van andere schilders die na 1945 de abstracte kunst herontdekken. Hij had zich niet aangesloten bij de Jeune Peinture Belge, ook later niet bij de 'militante' geometrisch abstracten – groepen zoals Art Abstrait (1952), Formes (1956) en Art Construit (1960) – die in hoogdramatische taal en met groepstentoonstellingen strijd voeren met de informele of lyrisch abstracte stromingen.. Hij neemt niet deel aan de Forum-tentoonstellingen die begin jaren zestig in Gent doorgaan. Zijn naam duikt ook niet op in de tentoonstellingen die G58 Hessenhus organiseert van 1958 tot 1962. Hij wordt niet vermeld in *De abstracte schilderkunst in Vlaanderen*, het fameuze naslagwerk van Michel Seuphor dat in november 1963 verschijnt.

Cortier treedt uit zijn isolement met de Plus-Groep die een aantal jonge 'constructieve' schilders – Yves De Smet, Willy Plompen, Jan Van den Abeel – in 1966 in Gent oprichten. Zijn nieuwste werk blijkt aan te sluiten bij de internationale stroming die hard edge of minimal art wordt genoemd. Voor de jongeren is hij een leermeester, een *painter's painter*. Hij stelt nu vaker tentoon, ook in het buitenland. Zijn werk komt in het vizier van de kritiek, men waardeert vooral de volharding, de bedachtzaamheid en de zorgvuldige uitvoering die de uitstraling van zijn schilderijen bepalen. En dat hij weigert toe te geven aan de waan van de dag. Hij begint net ruimere bekendheid te verwerven wanneer hij in 1976 met vijfenvijftig overlijdt.

Begin jaren vijftig maakt Cortier een klein aantal abstracte werken, vermoedelijk onder invloed van een tentoonstelling van kubistisch werk

die hij in Gent heeft bezocht. Van groter belang na dit intermezzo is volgens getuigen de invloed die uitgaat van het werk van Victor Servranckx (1897-1965) en van de geschriften van André Lhote (1885-1962). Lhote was betrokken geweest bij La Section d'or (1911-1925), een groep van 'postkubistische' kunstenaars, met onder meer de broers Duchamp, Gleizes en Metzinger. Jacques Villon verwoordde waarin ze verschilden van Picasso en Braque: 'Het kubisme zet alles op losse schroeven terwijl de Section d'or een basis legt.' De naam van de groep – ontleend aan da Vinci's *Traité van de schilderkunst* – zinspeelt op de voortzetting van de grote schildertraditie waar het kubisme van Picasso en Braque juist mee wilde breken. La Section d'or is meer dan een opvallende naam tussen de ismen. Men wil aan het klassieke schoonheidsideal – harmonie van ideale vormen gebaseerd op de gulden snede – een moderne invulling geven. *Traité de la figure* (1950) en *Traité du paysage* (1939), waarin Lhote zijn kunsttheorie onder vorm van handleidingen uiteenzet, hebben grote indruk gemaakt op Cortier. Hij deelt Lhotes overtuiging dat de ware schilder door zuiver plastische elementen op een rationele manier te ordenen niet de natuur imiteert maar de wetten die haar regeren. De ware schilder laat zich leiden door absolute waarden. In de loop van de jaren vijftig winnen in het werk van Cortier berekening en structuur aan belang, de werkelijkheid wordt aanleiding voor autonoom werk, met vormen die van ruw en afgelijnd evolueren naar lineair en gestileerd. De gulden snede wordt meer en meer ordenend beginsel, ook al past Cortier ze niet strikt toe. De dragers hebben vaak niet de verhoudingen van de gulden snede; hij construeert de verhoudingen niet, maar gebruikt ratio 6,1 om vlakken te verdelen. Soms past hij de berekeningen ook aan. Critici zijn het erover eens dat naast de gulden snede intuïtie een grote of zelfs grotere rol speelt in zijn oeuvre.

Servranckx heeft veel invloed in het naoorlogse België want hij blijft als enige schilder van de eerste generatie verder werken en tentoonstellen. Cortier herneemt vanaf begin jaren zestig de onorthodoxe manier waarop Servranckx – zoals Jos Leonard, Karel Maes, Jozef Peeters – in de jaren 1920 de beeldtaal van De Stijl en andere abstracte pioniers verwerkt. Zijn reeksen met overlappende vlakken houden zich evenmin aan het strakke horizontaal-verticale schema of aan de primaire kleuren die de methode van De Stijl kenmerken. Zoals Servranckx stapelt Cortier binnen een zorgvuldig berekende vlakverdeling onregelmatige veelhoeken in levendige kleuren om zowel diepte als beweging op te roepen. Met cirkels of cirkelfragmenten die de lijnen doen afwijken versterkt hij nog dat effect. Nog een raakpunt tussen beide kunstenaars: in de jaren 1920 had Servranckx ook gebruik gemaakt van de gulden snede. – Cortiers schilderijen uit de vroege jaren zestig vertonen ook opvallende gelijkenis met werk van Albert Gleizes (1881-1953). Zoals Lhote was Gleizes lid van de Section d'or groep en zoals Lhote verantwoordde hij zijn werkwijze in geschriften. In *La Peinture et ses lois* (1922) gaaf hij uit van het beeldvlak en zijn verhoudingen, de oogbewegingen en de 'wetten van het universum'. Gleizes illustreert de 'translation-rotation' methode die hij hieruit afleidt

met diagrammen en past de methode ook toe in veel werk van de jaren twintig. Schilderijen worden opgebouwd met vlakken die elkaar overlappen om ruimte op te roepen, terwijl ze draaien en kantelen rond schuine assen (waarvan de zijkanten ook beschilderd zijn) maar vooral een middel om de blik te richten naar de kleur, door de beschouwer te confronteren met een onverwachte vorm. Cortier blijft een schilder, het is niet zijn bedoeling om de twee dimensies van het werk te doorbreken.

Plus-Kern, een galerie die in 1969 in Gent opent nadat de Plus-Groep is ontbonden, noemt zich 'Centrum voor Konstruktieve Vormgeving' en in publicaties wordt ook over 'Gentse konstruktivisten' gesproken. Plus-Kern zal zich actief inzetten voor het werk van Cortier. Naar aanleiding van tentoonstellingen schrijven critici bijna zonder uitzondering Cortiers werk een onthecht karakter toe. Men heeft het over uitgezuiverd werk dat niet alleen wil zijn van de leefomgeving maar van het leven zelf. En over 'een immaterieel evenwicht, uiterlijk minder emotioneel geladen, maar toch inspirerend in de verkenning naar optische spanningsvelden'. Cortiers doel wordt omschreven als 'de bijna mystieke harmonie tussen materiaal, constructie en zin voor het detail'. De goedkeurende tot enthousiaste besprekingen van Cortier benadrukken vooral het 'spirituele' karakter van zijn werk, alsof de eventuele decoratieve waarde taboe is. Het constructivisme waar Plus-Kern zich op beroept is van esthetische aard, ontdaan van zijn maatschappelijke ambitie. Men heeft het bij herhaling over het 'integratiekarakter van de konstruktieve kunst' en verwijst aansluitend naar de erfenis van de historische avant-garde, maar het onderscheid opheffen tussen vrije en toegepaste kunst komt niet echt ter sprake. Plannen om kunst een rol te laten spelen in de gebouwde omgeving blijven heel maar die een situatie willen creëren waarin de toeschouwer door intense bescheiden en beperken zich meestal tot promotie van nieuw design. Men overschat ook de rol van de individuele kunstenaar in een samenleving waarvan de rijkdom de vorm heeft van 'een kolossale opeenhoping van waren'. – In België wordt de nieuwe naoorlogse architectuur minder vlug dominant dan in andere ontwikkelde zones. De tragere modernisering van de infrastructuur is hieraan niet vreemd. Er is geen rechtlijnig verband tussen de nieuwe geometrisch abstracte kunst en de gordijngevels van de nieuwe hoogbouw, flats en kantoren, de snelwegen die de grote centra gaan verbinden en de show van Expo 58, maar hoe onthecht die kunst zich ook voorstelt, ze is moeilijk los te zien van de grondige en betekenisvolle verandering van het decor in de jaren van de economische boom. De nu totalitaire economie heeft geen belang bij een *Gesamtkunstwerk*, ze wil het grondgebied op een winstgevende manier inrichten. In die context beperkt de wereld van de kunstenaar zich tot het atelier en de galerie, het publiek tot een groep van kenners en welwillende critici.

Men hoeft Cortiers werk vandaag niet meer te beoordelen op basis van de 'stille aard' die eigentijdse commentatoren graag terugvonden in het werk. Men kan hem nu beter situeren in zijn tijd, tussen zijn tijdgenoten. Hij is deel van een stroming die in de jaren vijftig en zestig op een radicale manier aanknopt bij de vooroorlogse abstracte kunst. Hoewel de intenties van Amerikaanse en Europese kunstenaars van die generatie sterk uiteenlopen, vertonen de resultaten vaak grote verwantschap. Schilders zoals Cortier lijken ook het historisch gelijk aan hun zijde te hebben, ten minste als men met de Amerikaanse criticus Clement Greenberg – heel invloedrijk in die jaren – de evolutie van de moderne schilderkunst vanaf het impressionisme beschouwt als gekenmerkt door de dwingende ambitie naar 'zuiverheid', naar een schilderkunst die zich alleen nog baseert

op reliëfs die met hun kleine niveauschillen licht en ruimte creëren, zijn met de hand geschilderd. De reliëfs zijn meer object dan de doeken (waarvan de zijkanten ook beschilderd zijn) maar vooral een middel om de beweging te scheppen. – Cortiers werk van de vroege jaren zestig is ook verwant aan dat van Herbin, Dewasne en andere schilders van galerie Denise René. Er zijn tevens echo's van de alomtegenwoordige Poliakoff. Volgens vrienden bestudeert hij in die jaren met veel aandacht het werk van Mondriaan wat wellicht verklaart dat hij geleidelijk evolueert naar een strengere beeldopbouw met soberder middelen, naar vlakheid die elke ruitmewerking uitschakelt, naar kleurgebruik dat op efficiënte wijze universele intensiteit schept.

Het artistieke centrum was na de tweede wereldoorlog van Parijs naar New York verhuisd, met alle gevolgen vandien. Maar het duurt nog een hele tijd eer die wisseling van de wacht zich in Europa laat gelden, wat onder meer de lange nawerking van de Ecole de Paris verklaart. De evolutie die binnen Cortiers werk heel logisch lijkt – hoe hij na midden jaren zestig zijn vormen- en kleurengamma beperkt om virtuele beweging te scheppen – loopt parallel met de wereldwijde opkomst van de kinetische kunst. Vanaf 1970 lijkt de inhalsbeweging afgesloten. Zijn nieuwe werk sluit dan nauw aan bij internationale stromingen zoals hard edge en minimal art. Alle ballast is overboord, al wat niet strikt noodzakelijk is om kleur aanwezig te laten zijn in de ruimte. Zijn zelfverzekerdheid blijkt uit plannen om met de resultaten van die radicale vereenvoudiging – combinaties van monochrome kleurvelden – grootschalige omgevingen te maken. Omgevingen die niet als decoratieve achtergrond zijn bedoeld maar die een situatie willen creëren waarin de toeschouwer door intense waarneming de kleuren op een fysieke, bijna existentiële manier kan ervaren. Men zegt dat hij tijdens zijn enige reis naar de Verenigde Staten begin jaren zeventig onder de indruk was van Barnett Newman, Ellsworth Kelly, Ad Reinhardt, maar vooral van Rothko. Hoewel de vervloeiende kleurvelden van Rothko op het eerste zicht fel contrasteren met Cortiers harde monochrome vlakken, herkende hij de ambitie om de beschouwer in een andere geestelijke staat te brengen. Cortier is zich goed bewust van het belang van het formaat om fysieke impact te sorteren. Met de twee gerealiseerde friezes van geschakelde doeken, *Wand I* en *Wand II* uit 1970 en 1971, de ene 13 m lang, de andere bijna 10 m, overwint hij de beperkingen van het ezelsschilderij. *Kleuromgeving* (1969), een installatie van twee tegenoverliggende wanden met aaneengeschakelde monochrome kleurvelden, ook 'bezinningsruimte' genoemd, is onuitgevoerd gebleven. Ook plannen voor ingrepen in gebouwen heeft Cortier niet kunnen uitvoeren, hoewel hij met zijn beroepservaring als huisschilder zeker de aangewezen persoon was geweest.

Uit getuigenissen blijkt Cortier ook in de latere jaren nog altijd grote aandacht te hebben voor het handwerk van de schilder. 'Hij sprak heel graag over verf, over de huid van de verf. Het getuigde van veel liefde voor het métier.' (Philippe Van Snick in *De Witte Raaf* 131, 2008). Die diepgaande aandacht voor de materiële aspecten van het schilderij deelt hij met de 'fundamentele schilderkunst'. Die aandacht spreekt ook uit de titels die aangeven wat voor hem de hoofdzaak is: hij beperkt zich tot woorden die kleuren benoemen. Cortier blijft een schilder, hij kiest niet voor machinale methoden. Op doek en papier brengt hij de verf met de borstel aan, met subtiele dieptewerking als gevolg. Ook de gelakte monochrome

op haar essentiële kenmerken: 'het vlakke oppervlak, de vorm van de drager, de eigenschappen van het pigment.' Echt autonome kunst wil geen illusionistische ruimte meer scheppen. De makers worden gedreven door niet aflatende formele zelfkritiek; banale vondsten zijn uit den boze want het autonome kunstwerk wordt afgeremd op zijn kwaliteit als esthetisch object. Als voorlopers en 'bevrijders' beschouwt men niet Cézanne en het kubisme maar de Monet van de waterlelies en de Matisse van de late, monumentale, decoratieve *papiers peints découpés*.

Terwijl Cortier met de gulden snede teruggrijpt naar een klassiek schoonheidsideaal, springt een Amerikaanse kunstenaar zoals Frank Stella in zijn vroege werk veel brutaler om met de traditie. Met zakelijke, symmetrische composities wil hij de laatste resten van het oude humanisme opruimen. Hij wil absoluut het oude asymmetrische evenwicht vermijden dat resulteert uit een organische ordening van de samenstellende delen. Hij wil het enkelvoudige karakter van het artistieke voorwerp benadrukken, dat wat overblijft nadat de formele reductie elke subjectiviteit tot nul heeft herleid. Wat hij in 1964 over zijn eigen werk zegt – 'wat je ziet is wat je ziet' – kan als motto dienen voor de hele minimalistische stroming. De meeste Amerikanen delen een pragmatische benadering – droog, nuchter en met een flinke dosis scepticisme – terwijl de visie van de Europeanen nog veel echo's van de romantiek bevat. Ze menen hun vaak radicale resultaten te moeten verantwoorden als 'vergeestelijkte' kunst, eenwording met de kosmische krachten of neerslag van bijna-mystieke ervaringen. De nota's van Cortier in zijn ongedateerde cahier moeten in die context worden gelezen. De poëtisch bedoelde uitspraken – zoals 'kleur is de taal van de ziel', 'ik tracht het merg van de kleur te bereiken' en 'mijn bloed is kleur geworden' – vertolken wel ambitie en grondstemming van de kunstenaar, maar voegen weinig toe aan het werk. In de meer programmatiche nota's verdedigt hij zijn kunst om de kunst die niet voor de elite is bestemd en die de toeschouwers een gevoel van welbehagen verschafft. In 1968 omschrijft hij zijn doel als volgt: 'bij de mensen een gevoel van welzijn op te wekken, en dit door mijn werken.' Hoewel hij hem nergens noemt, lijkt Cortier dezelfde ambitie te koesteren als Matisse, namelijk 'een zuivere, serene, evenwichtige kunst zonder verontrustende of zorgwekkende onderwerpen, die voor al wie geestesarbeid verricht, bij voorbeeld zowel voor de zakenman als voor de literator, een verzachtende, kalmerende werking op de geest heeft, vergelijkbaar met een goede leunstoel waarin je kunt bijkomen van fysieke vermoeienissen.' (*Notes d'un peintre*, 1908)

Schilders zoals Cortier willen – weliswaar op een minder provocerende manier dan hun Amerikaanse collega's – kunst ontdoen van elke uitdrukking, van elke verwijzing naar de werkelijkheid buiten het kunstwerk. Men wil tekens in plaats van symbolen. De geometrische abstracten van de harde lijn willen komen tot 'exacte' resultaten, wat resulteert in zo coherent mogelijke reeksen gebaseerd op een beperkt aantal schilderkunstige problemen en oplossingen. Op de achtergrond leeft de sterke overtuiging dat werken volgens die ascetische methode en op een strikt afgelijnd terrein de meeste kans op slagen biedt. Het destructive aspect van de vroegste geometrische abstracte kunst is nog onderhuids aanwezig maar een bijna-pedagogische houding lijkt de overhand te nemen. De schilderijen van Cortier zijn zoals veel werk van zijn tijdgenoten geschildeerde kunstkritiek. Al wat de zuivere esthetische ervaring kan verstören moet verwijderd. In de extreme variant van de geometrisch abstracte kunst is geen plaats voor drama of retorica.

Hier heerst louter en alleen kleur, verf, textuur, drager. Nogmaals: wat je ziet is wat je ziet. Tegen het verwijt dat ze kunst zouden herleiden tot haar decoratieve functie voeren die kunstenaars aan dat schijn bedriegt. Zij zien zichzelf als een elite die zich verdiept in de essentiële schilderkunstige problemen. En die de kijker zo onomwonden mogelijk confrontereert met de resultaten van hun onderzoek. Begin jaren zestig stelt Frank Stella zonder omhaal: 'Een geslaagd schilderij moet de problemen oplossen die altijd eigen zijn aan schilderen, namelijk wat nodig is om een echt goed of overtuigend schilderij te maken.' Waarbij de criticus Harold Rosenberg tien jaar later aantekent: 'Stella hoort bij een periode waarin de problemen van het schilderen het schilderen in leven houden en decoratie tot kunst maken. Nog een stap verder en de schilderijen kunnen worden ingeruild voor de problemen. Stella is een voorloper van de conceptuele kunst.' Alle verhoudingen in acht genomen geldt dit ook, met enige vertraging, voor verwante kunst in Europa. Omdat de opleiding hier niet in het teken stond van een academisch abstract expressionisme, was er niet echt nood aan een agressieve reactie. Voor de meeste Europese schilders is de laatste vereenvoudiging – de zakelijke esthetica van de minimal art – een brug te ver. Hun ambitie om 'ideale vormen' te scheppen herinnert aan wat veel abstracte pioniers voor ogen stond. Zoals de pioniers beschouwen ze zich als schilderende filosofen of voelen ze zich gesteekt door een esoterische overtuiging. Bewust of onbewust grijpen ze terug naar Plato die de absolute schoonheid van geometrische vormen verkoos boven de relatieve schoonheid van natuurlijke vormen, omdat de eerste niet verstoord werden door emoties en dichter bij de echte werkelijkheid van de ideeën stonden.

Op de tentoonstelling '5 x 5 = 25' in Moskou in 1921 toont Rodchenko drie monochrome doeken, in rood, geel en blauw. Doeken die hij als manifest bedoelt, als signaal dat het uit is met de schilderkunst, dat het laatste schilderij is geschilderd, en dat de taak van de kunstenaar nu elders ligt. Tot de reactie onder Stalin in alle kracht toestaat geven Rodchenko en andere constructivisten hun beste krachten aan propaganda voor de revolutie. En ontwikkelen ze een beeldtaal waarvan de invloed nu nog

kostbare materialen, schijnbare dematerialisering, uitstraling van luxe, rust en tijdloosheid. In die zin is het kunst voor ingewijden. Voor de overtuigde beschouwer openbaart zich bij contemplatie zonder twijfel een wereld die vrijer, waarachtiger en emotioneel intenser is dan die waarin hij zijn dagelijkse leven leidt. (Misschien moet Cortier onuitgevoerde ‘bezinningsruimte’ begrepen worden als een poging om terug te keren naar de oorspronkelijke idealen van de abstracte kunst en om te ontsnappen aan de huidige stedenbouw en architectuur met hun banale bedrijfsversie van het modernisme.) Sommige critici benadrukken dat geometrisch abstracte kunst, zeker in haar meer extreme uitingen, een diepere en meer onthechte aandacht opwekt bij de toeschouwer dan figuratieve kunst waar de herkenbare werkelijkheid vaak afleidt van de formele kwaliteiten. Die houding zou dan ook een rijkere beleving van niet-abstracte kunst mogelijk maken. Misschien daarom maken veel abstracte werken een didactische indruk. Andere critici hebben gesuggereerd dat de functie van ‘minimale’ abstracte schilderijen verwant is aan die van devotiestukken. In het geval van Cortier zou de beschouwer verleid worden door de orde, rust en eenvoud die hij bereikt door zijn ‘objectieve’ werkwijze, van de vlakverdeling tot de precisie in de afwerking. Zoals de schilder vindt de beschouwer hier een tegenwicht voor de verwarring van het bestaan, een antwoord op het menselijk tekort. Al is het niet zonder paradox want zo onpersoonlijk mogelijke kunst willen maken is natuurlijk een heel *persoonlijke* ambitie.

In een besprekking van een groepstentoonstelling in het Raveelmuseum in 2007 met onder meer werk van Cortier heeft Geert Bekaert het over ‘de onderzoekende scherpte die verhoudingen in de buurt van de gulden snede zoekt te definiëren’ (...). ‘Het meest typische werk van Cortier is de maquette Kleurromgeving (1969) die wil duidelijk maken dat het niet langer om schilderijen, om afgelijnde werken gaat, maar om het beheersen van het muurvlak door de kleur. Hier niets intieme meer, geen affirmatie van innerlijkheid. De hand van de kunstenaar is uitgeschakeld, de kunstenaar wordt overgeleverd aan de dwingende verkenning van een objectieve wereld met zijn eigen wetmatigheden. Het is een genadeloze strijd tussen de strikte verhoudingen en de felheid van de kleur die, onderworpen aan deze verhoudingen, eruit wil breken. Het kabinet Cortier is in alle opzichten een van de meest gesloten in de tentoonstelling, een kamer zonder uitzicht, maar vol ingehouden geweld.’ (*De Witte Raaf*, 129) Vergeleken bij de andere exposanten – Raoul De Keyser, René Heyvaert, Guy Mees, Roger Raveel, Dan Van Severen en Marthe Wéry – voert Cortier volgens de criticus een ‘obsessief gevecht’. Cortier hoort inderdaad bij de stroming binnen de abstracte schilderkunst die alle expressieve elementen als storend beschouwt en ‘zuivere’ tweedimensionale voorwerpen wil creëren. Maar ondanks zijn plaats op de formele schaal van Richter streett hij net als de ‘gevoelige’ abstracten naar beelden die tot meditatie uitnodigen.

Terugblikkend in 1968 stelt Clement Greenberg dat de schijnbaar zo verscheiden stromingen van de jaren zestig, van pop tot hard edge, en alles tussenin, veel stijlkenmerken gemeen hebben: ‘Ontwerp en compositie zijn bijna altijd duidelijk en expliciet, de tekening scherp en foutloos, de vorm of de ruimte geometrisch vereenvoudigd of op zijn minst gestroomlijnd en in de juiste stand, de kleuren effen en helder of op zijn minst zonder onderscheid qua waarde en textuur binnen een bepaalde tint.’ Hij beantwoordt ook de vraag naar de criteria waarmee kunst nog kan beoordeeld in het licht van de naoorlogse ontwikkelingen. Nu de plaats

van de academische kunst is ingenomen door de zogenaamde avant-garde of ‘neo-avant-garde’, nu Documenta’s en aanverwante tentoonstellingen de rol invullen van de 19de-eeuwse salons, nu alle nieuwe kunst voor vernieuwend doorgaat en de ene stroming nog sneller verdwijnt dan de andere, blijft voor Greenberg de formele coherentie van het werk zelf overeind als criterium om de noodzaak ervan te bepalen. En de eis van artistieke kwaliteit, tegen de gemakzucht die om het even welke banale vondst tot kunst bestempelt.

Een firma die kleurcoderingen publiceert voor wereldwijd gebruik, voorspelt elk jaar begin december de ‘trendkleur’ voor het nieuwe jaar. Voor 2018 is het ‘ultra violet’ (code 18-3838), ‘een erg dwingende en diepzinnige paarse tint (...) die oorspronkelijkheid en vindingrijkheid uitstraalt, en visionair denken dat ons de weg naar de toekomst wijst.’ – Voor de mode-industrie die bestaat bij de gratie van recyclage, is het meegenomen dat Ultra Violet een van Warhols ‘superstars’ is geweest.

In een wereld waar beleving van kleur een koopwaar naast alle andere is geworden, getuigt het veeleisende oeuvre van Cortier van een bepaalde artistieke vrijheid.

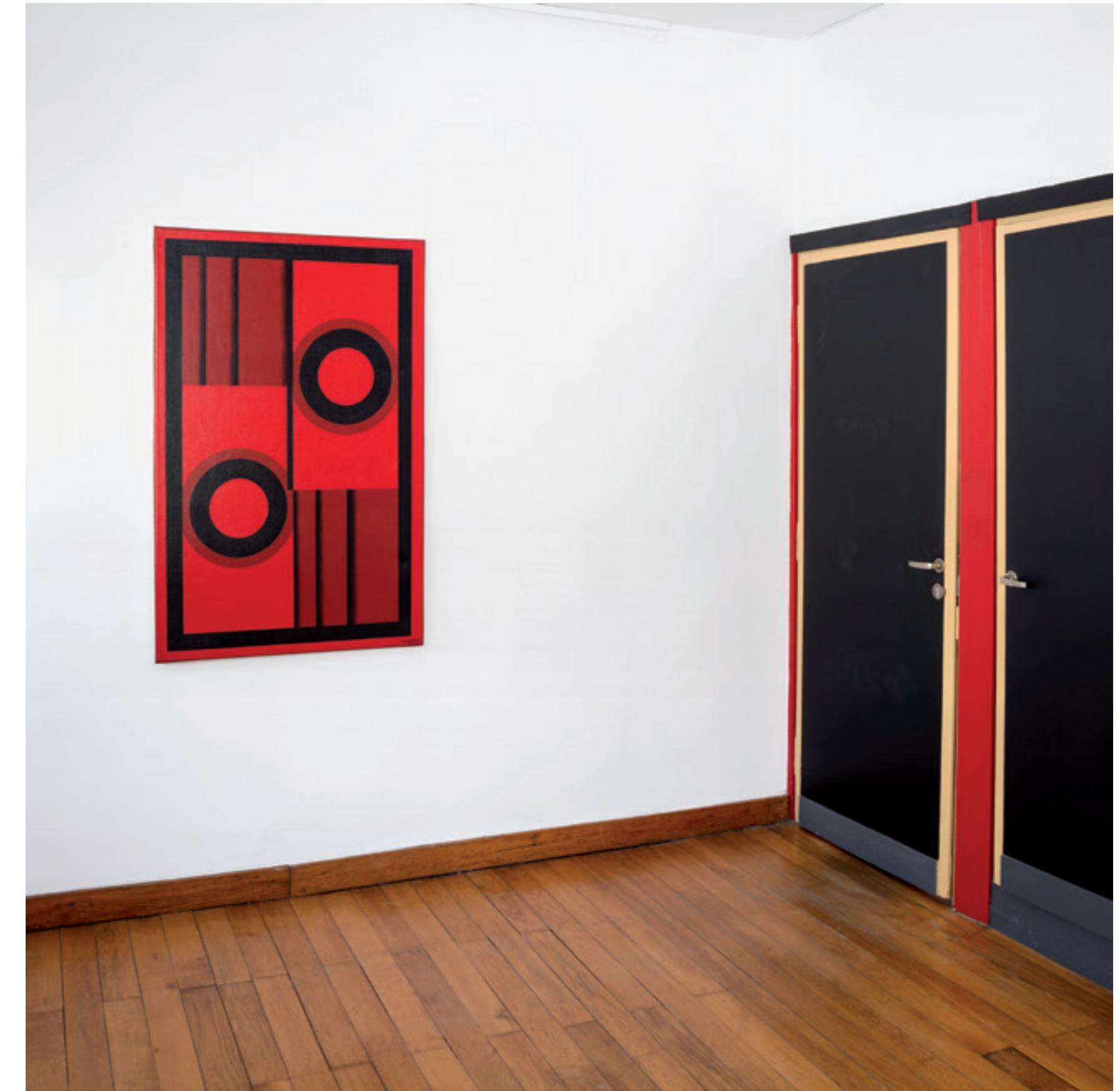
10

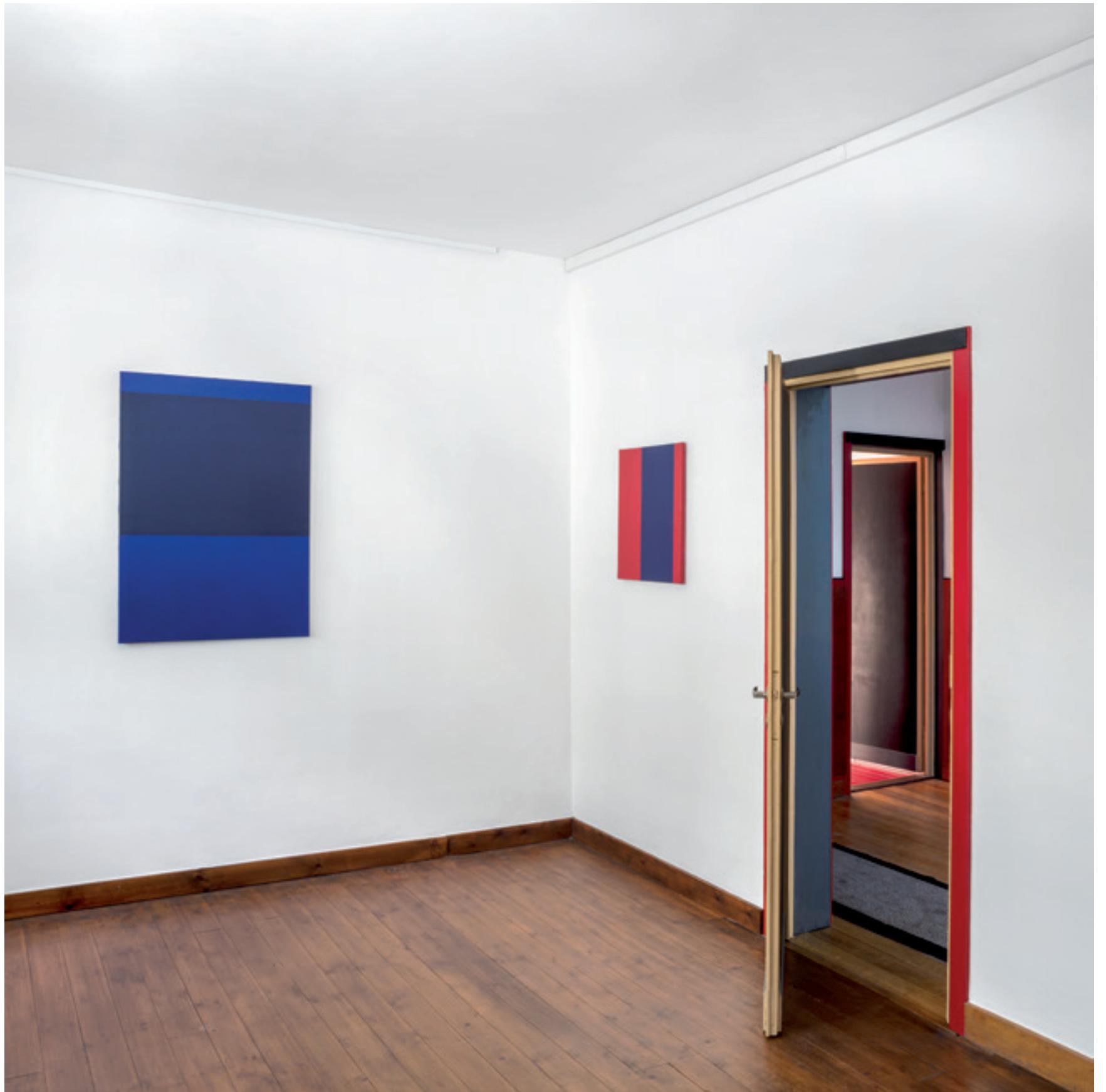
11

12

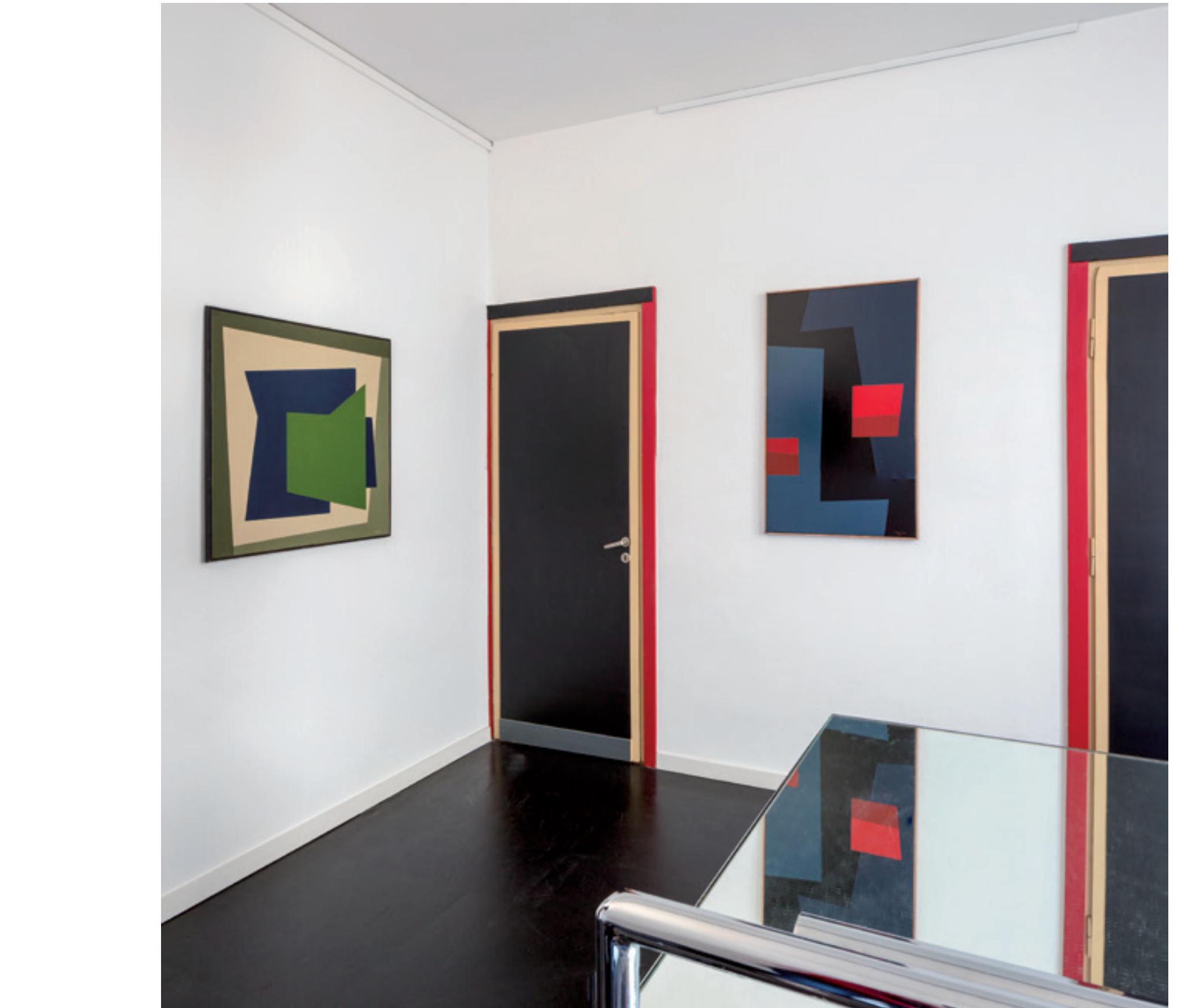

13

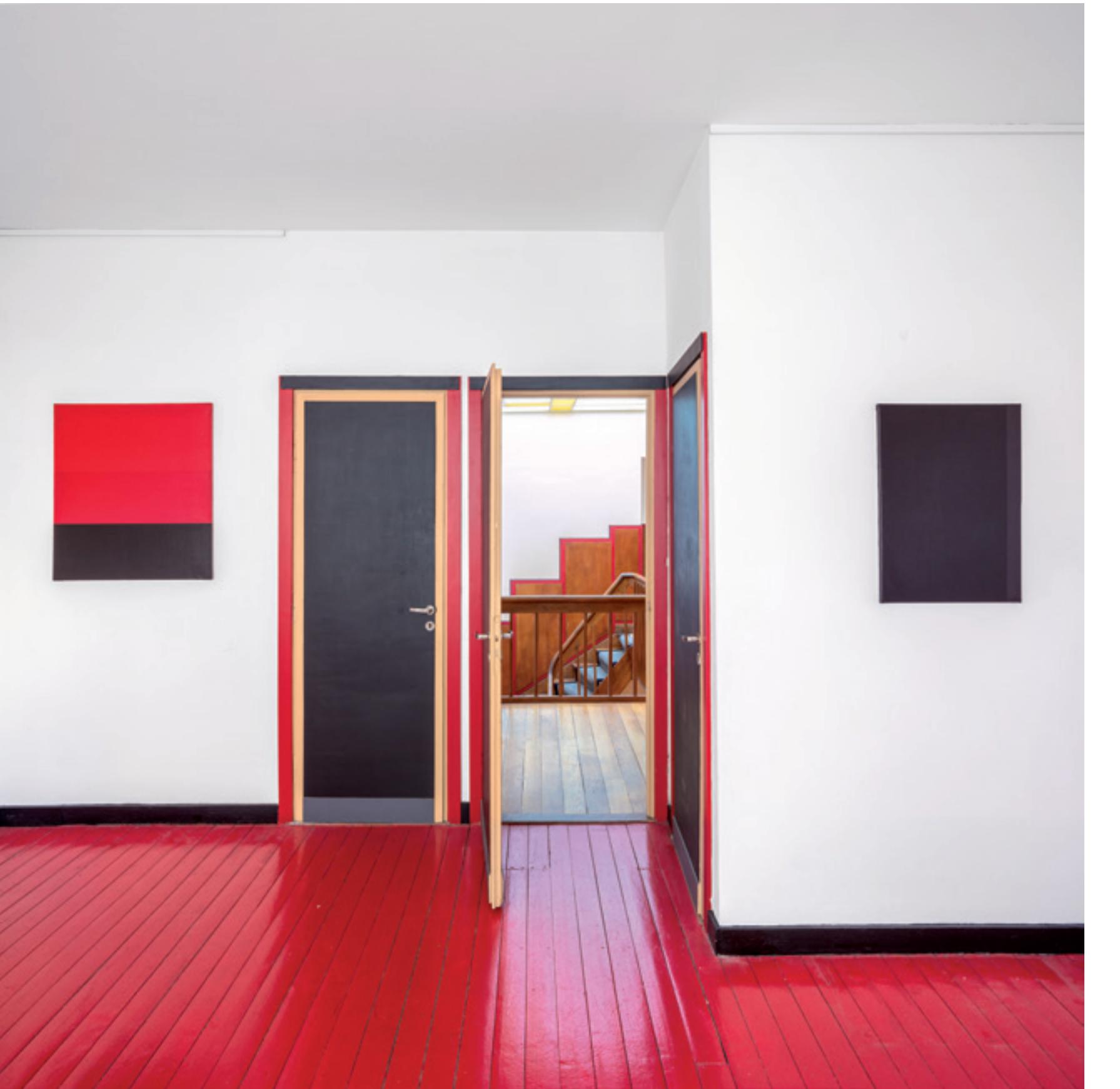

16

17

18

19

Jan Ceuleers

L'ŒUVRE EXIGEANTE D'AMÉDÉE CORTIER

À l'instar de bon nombre de ses contemporains, Amédée Cortier revient aux idéaux de l'avant-garde historique après la Seconde Guerre mondiale. Dans les années 50, ses paysages aux larges coups de pinceau de la décennie précédente, dans le sillage de l'expressionnisme local, cèdent la place à des natures mortes et à des portraits de femmes dont la stylisation croissante trahit l'influence du néo-cubisme. C'est alors que se révèle sa façon patiente et réfléchie de travailler. Dix ans durant, il transforme un nombre limité de motifs en compositions qui recèlent implicitement la rigueur à venir. Dès ses débuts, il applique le nombre d'or de façon conséquente à ses compositions.

Au début des années 60, Cortier met fin à sa période figurative : son langage visuel devient alors totalement abstrait : des surfaces superposées dans des couleurs et des formes harmonisantes ou contrastantes ; des rectangles et des carrés, de nombreux polygones irréguliers. L'effet donne souvent lieu à une spatialité ambiguë, compressée, mais pas totalement aplatie. Des suggestions de profondeur, comme dans les natures mortes des années 50 aux dessus de table qui hésitent entre verticalité et horizontalité. Après des expérimentations qui présentent des analogies avec l'art optique, il simplifie radicalement sa gamme de formes et de couleurs dès la fin de l'année 1967. La composition se limite dès lors à des surfaces verticales et horizontales qui continuent jusqu'au bord du support. La couleur prend le dessus sur la forme. L'évolution qui s'ensuit vers la peinture monochrome et les combinaisons de différents monochromes est parfaitement logique. L'objectif semble atteint : la couleur pour la couleur.

L'ambition de Cortier est plus réservée et plus durable, plus lente et plus profonde que celles des autres peintres qui redécouvrent l'art abstrait après 1945. Il ne se joint pas à la Jeune Peinture Belge, ni aux abstraits géométriques « militants » par la suite – des groupes comme Art Abstrait (1952), Formes (1956) et Art Construit (1960) –, qui mènent combat contre le courant informel ou abstrait lyrique à coups de propos pompeux et d'expositions de groupe. Il ne participe pas aux expositions Forum qui se déroulent à Gand au début des années 60. Son nom n'apparaît pas non plus dans les expositions que G58 organise à la Hessenhuys à Anvers entre 1958 et 1962. Il n'est pas mentionné dans le fameux ouvrage de référence de Michel Seuphor, *La peinture abstraite en Flandre*, publié en novembre 1963.

Cortier sort de son isolement avec le groupe Plus, que quelques jeunes peintres « constructifs » – Yves De Smet, Willy Plompén, Jan Van den Abbel – fondent à Gand en 1966. Ses nouvelles œuvres s'avèrent répondre au courant international appelé *hard edge* ou à l'art minimaliste. Pour les jeunes artistes, il est un maître, un peintre pour peintres. Il expose désormais plus souvent, également à l'étranger. Son œuvre est repérée par la critique qui apprécie surtout la persistance, la réflexion et l'exécution minutieuse qui déterminent le rayonnement de ses toiles. Et son refus de céder à la mode du moment. En 1976, au moment même où il commence à acquérir une plus grande notoriété, il meurt à l'âge de cinquante-cinq ans.

Au début des années 50, Cortier réalise quelques œuvres abstraites, sans doute sous l'influence d'une exposition d'œuvres cubistes qu'il a visitée à Gand. Mais plus prépondérante après cet intermède est, selon des témoins, l'influence de l'œuvre de Victor Servranckx (1897-1965) et des écrits d'André Lhote (1885-1962). Ce dernier a fait partie de La Section d'or (1911-1925), un groupe d'artistes post-cubistes qui comptait dans ses rangs, entre autres, les frères Duchamp, Gleizes et Metzinger. Jacques Villon a formulé ce qui les différenciait de Picasso et de Braque : « Là où le cubisme déracine, la Section d'or enracine. » Le nom du groupe, emprunté au *Traité de la peinture* de Léonard de Vinci, fait allusion à la poursuite de la longue tradition picturale avec laquelle Picasso et Braque voulaient justement rompre. La Section d'or est plus qu'un nom frappant parmi tous les ismes de l'époque. Ses membres souhaitent donner une teneur moderne à l'idéal classique de beauté, à savoir une harmonie de formes parfaites basées sur le nombre d'or. *Traité de la figure* (1950) et *Traité du paysage* (1939), dans lesquels Lhote expose sa théorie artistique sous forme de manuels font grande impression sur Cortier. Il partage la conviction de Lhote qu'en agençant des éléments purement plastiques de manière rationnelle, le véritable peintre n'imite pas la nature, mais les lois qui la régissent. Le peintre authentique se laisse guider par des valeurs absolues. Au cours des années 50, les calculs et les structures gagnent en importance dans l'œuvre de Cortier ; la réalité donne lieu à des œuvres autonomes dont les formes évoluent de brutes et délimitées à linéaires et épurées. Le nombre d'or devient toujours davantage un principe ordonnant, même si Cortier ne l'applique pas de façon stricte. Les supports n'ont souvent pas les proportions du nombre d'or ; il ne construit pas les proportions, mais utilise le coefficient 6,1 pour subdiviser les surfaces. Parfois, il adapte aussi les calculs. Les critiques sont d'accord qu'outre le nombre d'or, l'intuition joue un rôle important, voire plus important, dans son œuvre.

Servranckx est un artiste très influent dans la Belgique de l'après-guerre parce qu'il est l'unique peintre de la première génération des abstraits à continuer à travailler et à exposer. Cortier reprend à partir du début des années 60 la manière peu orthodoxe dont Servranckx a assimilé dans les années 20 – tout comme Jos Leonard, Karel Maes et Jozef Peeters – le langage visuel du mouvement De Stijl et d'autres pionniers de l'art abstrait. Ses séries avec les surfaces superposées s'en tiennent tout aussi peu au rigoureux schéma horizontal-vertical ou aux couleurs primaires qui caractérisent la méthode de De Stijl. De même que Servranckx, Cortier accumule, au sein d'une division de la surface calculée avec minutie, des polygones irréguliers dans des couleurs vives afin de suggérer à la fois de la profondeur et du mouvement. À travers les cercles ou les fragments de cercles qui font dévier les lignes, il accentue d'autant plus cet effet. Autre point commun entre les deux artistes : dans les années 20, Servranckx a aussi utilisé le nombre d'or. – Les toiles de Cortier du début des années 60 présentent une similitude remarquable avec l'œuvre d'Albert Gleizes (1881-1953). Comme Lhote, Gleizes était membre de La Section d'or et expliquait

son mode de travail dans des écrits. Dans *La Peinture et ses lois* (1922), il part du champ de l'image et de ses proportions, des mouvements oculaires et de « lois de l'univers ». Gleizes illustre la méthode qu'il en distille – la « translation-rotation » – par des diagrammes et l'applique dans de multiples œuvres des années 20. Les tableaux sont composés de surfaces qui se chevauchent afin de suggérer de l'espace et qui pivotent autour d'axes obliques pour créer une impression de mouvement. – Les œuvres de Cortier du début des années 60 sont également proches de celles de Herbin, de Dewasne et d'autres peintres de la galerie Denise René. Elles font par ailleurs écho à l'omniprésent Poliakoff. Au cours de ces années, il étudie l'œuvre de Mondrian avec beaucoup d'attention selon des amis, ce qui explique peut-être qu'il évolue petit à petit vers une construction plus rigoureuse de l'image avec des moyens plus sobres, vers des surfaces plus planes qui éliminent tout effet de spatialité et vers un usage de la couleur qui génère de manière efficace une intensité universelle.

Après la Seconde Guerre mondiale, le centre artistique s'est déplacé de Paris à New York, avec toutes les conséquences que cela implique. Mais cette relève de la garde prend tout un temps à s'imposer en Europe, ce qui explique, entre autres, la longue rémanence de l'Ecole de Paris. L'évolution de l'œuvre de Cortier qui paraît très logique – la limitation de ses formes et couleurs pour engendrer du mouvement virtuel qu'on observe à partir du milieu des années 60 – est parallèle à l'essor mondial de l'art cinétique. À partir des années 70, le mouvement de rattrapage paraît achevé. Ses nouvelles œuvres rejoignent alors étroitement les courants internationaux comme le *hard edge* ou le minimalisme : il les délest de tout élément superflu, de tout ce qui n'est pas strictement nécessaire pour permettre à la couleur d'être présente dans l'espace. Son assurance se déduit de ses projets qui consistent à réaliser de grands environnements à partir des résultats de ces simplifications radicales – de combinaisons de champs chromatiques monochromes. Non pas des environnements censés faire office de toile de fond décorative, mais désireux de créer une situation dans laquelle une perception intense permet au spectateur de vivre, de ressentir les couleurs de manière physique, quasi existentielle. On dit que lors de son unique voyage aux États-Unis au début des années 70, il a été impressionné par les œuvres de Barnett Newman, Ellsworth Kelly, Ad Reinhardt, mais plus que tout par celles de Rothko. Bien qu'a priori les champs chromatiques bavochés de Rothko contrastent fortement avec les surfaces monochromes très nettes de Cortier, ce dernier reconnaît l'ambition de l'artiste américain de transporter le spectateur vers un autre état d'esprit. Il est également très conscient de l'importance du format pour susciter un impact physique. Avec les deux frises de toiles raccordées, *Wand I* [Mur I] et *Wand II* [Mur II] réalisées en 1970 et 1971 – la première d'une longueur de 13 m, la seconde de près de 10 m –, il surmonte les limites de la peinture sur chevalet. *Kleuromgeving* [Environnement chromatique] (1969), une installation de deux murs opposés composés de surfaces de couleurs successives, également qualifiée « d'espace de méditation », est restée inachevée. Cortier n'a pas eu le temps non plus de réaliser des projets d'intervention dans des bâtiments, alors qu'avec son expérience de peintre en bâtiment, il aurait sans aucun doute été la personne adéquate pour les mener à bien.

Des témoignages révèlent que même dans les années qui ont suivi, Cortier a toujours prêté une grande attention au caractère artisanal de la peinture. « Il prenait plaisir à parler de peinture, de la peau de la peinture,

Ce qui attestait d'un grand amour pour le métier. » (Philippe Van Snick dans *De Witte Raaf* n° 131, 2008). Il partage cette attention profonde pour les aspects matériels de la toile avec « l'art pictural fondamental », comme le soulignent d'ailleurs les titres de ses œuvres qui indiquent ce qu'il considère comme essentiel : il se restreint à des termes qui désignent des couleurs. Cortier reste un peintre, il n'opte pas pour des méthodes machinales. Il appose la peinture à l'aide d'un pinceau sur la toile ou le papier, avec pour effet une profondeur subtile. Les reliefs monochromes vernis, dont les légères variations de niveau créent de la lumière et de l'espace, sont également peints à la main. Ils constituent plutôt des objets que des toiles (dont les côtés sont également peints), mais surtout un moyen d'orienter le regard sur la couleur en confrontant le spectateur à une forme inattendue. Cortier, qui reste un peintre, ne cherche pas à rompre la bidimensionnalité de l'œuvre.

²⁰

parmi ses contemporains. Il fait partie d'un courant qui, au cours des années 50 et 60, s'est inscrit de manière radicale dans le prolongement de l'art abstrait d'avant-guerre. Bien que les intentions des artistes européens et américains de cette génération divergent fortement, les résultats présentent toutefois de grandes similitudes. Des peintres comme Cortier semblent aussi avoir l'histoire de leur côté, du moins si, comme le critique d'art états-unien Clement Greenberg, très influent à l'époque, on considère que l'évolution de la peinture moderne se caractérise depuis l'impressionnisme par une ambition absolue de « pureté », d'une peinture qui ne s'appuie plus que sur ses propriétés essentielles, à savoir « la surface plane, la forme du support et les qualités du pigment ». Un art véritablement autonome ne veut plus créer d'espace illusoire. Les artistes sont stimulés par une incessante autocritique formelle ; des trouvailles banales sont exclues parce qu'une œuvre autonome est jugée sur sa qualité d'objet esthétique. Non pas Cézanne et le cubisme, mais le Monet des *Nymphéas* et le Matisse tardif des papiers peints découpés monumentaux et décoratifs sont considérés comme des précurseurs et des « libérateurs ».

Alors que Cortier revient à un idéal de beauté classique avec le nombre d'or, l'artiste états-unien Frank Stella se montre bien plus insolent envers la tradition dans les œuvres de ses débuts. Avec des compositions rationnelles, symétriques, il veut éliminer les derniers vestiges de l'ancien humanisme. Il cherche à tout prix à éviter l'ancien équilibre asymétrique qui débouche sur une disposition organique des éléments constitutifs. Il veut souligner le caractère singulier de l'objet artistique, ce qui subsiste après que la réduction formelle a annihilé toute subjectivité. Ce qu'il dit en 1964 de son œuvre – « ce qu'on voit est ce qu'on voit » – peut servir de devise à tout le mouvement minimaliste. La plupart des Américains partagent une approche pragmatique – sèche, sobre et dotée d'une bonne dose de scepticisme – tandis que la vision des Européens comporte encore de multiples échos du romantisme. Ils pensent souvent devoir justifier les résultats radicaux comme étant de l'art « spiritualisé », une unification avec les forces cosmiques ou le fruit d'expériences quasi mystiques. Dans ce contexte, il faut lire les notes de Cortier dans ses cahiers non datés. Les expressions aux velléités poétiques comme « la couleur est le langage de l'âme » ou « je tente d'atteindre la moelle de la couleur » expriment certes l'ambition et le principe fondamental de l'artiste, mais n'ajoutent pas grand-chose à l'œuvre. Dans des annotations plus programmatiques, il défend un art pour l'art qui n'est pas destiné à l'élite et qui procure aux spectateurs un sentiment de bien-être. En 1968, il définit son objectif de la façon suivante : « éveiller chez les gens une sensation de bien-être, et ce, à travers mes œuvres. » Bien qu'il ne le mentionne nulle part, Cortier paraît nourrir la même ambition que Matisse, notamment « un art pur, serein, équilibré sans sujets inquiétants ou préoccupants, qui a sur l'esprit de chacun qui exerce un travail intellectuel, autant pour un homme d'affaires qu'un homme de lettres par exemple, un effet apaisant, calmant, comparable à une bonne chaise à bascule dans laquelle on peut reprendre son souffle après des fatigues physiques. » (*Notes d'un peintre*, 1908)

Des peintres comme Cortier souhaitent – de manière moins provocante il est vrai que leurs collègues états-uniens – dépouiller l'art de toute expressivité, de toute référence à la réalité en dehors de l'œuvre d'art. On veut des signes au lieu de symboles. Les abstraits géométriques purs et durs veulent parvenir à des résultats exacts, ce qui donne lieu à des

séries aussi cohérentes que possible, basées sur un nombre restreint de problèmes picturaux et de solutions du même ordre. En toile de fond vit la ferme conviction que travailler selon cette méthode ascétique et sur un terrain strictement circonscrit offre le plus de chances de réussite. L'aspect destructif des premières œuvres abstraites géométriques est encore présent de manière sous-jacente, mais une attitude quasi pédagogique semble prendre le dessus. Les tableaux de Cortier sont, de même que beaucoup d'œuvres de ses contemporains, des critiques artistiques peintes. Tout ce qui peut perturber l'expérience esthétique pure doit être éliminé. Les variantes extrêmes de l'art abstrait géométrique ne laissent aucune place au drame ou à la rhétorique. Il y règne uniquement la couleur, la peinture, la texture et le support. « Ce qu'on voit est ce qu'on voit. » Contre le reproche qu'ils réduiraient l'art à sa fonction décorative, ces artistes rétorquent que les apparences sont trompeuses. Ils se considèrent comme une élite qui s'approfondit sur les problèmes picturaux essentiels et met le spectateur face aux résultats de sa recherche de la manière la plus directe possible. Au début des années 60, Frank Stella affirme sans ambages :

« Un tableau réussi doit résoudre les problèmes toujours inhérents à la peinture, à savoir ce qui est nécessaire pour réaliser une toile véritablement bonne ou convaincante. » Dix ans plus tard, le critique Harold Rosenberg commente ce propos : « Stella appartient à une époque où les problèmes de l'art pictural maintiennent cet art en vie et élèvent la décoration au rang d'art. Encore un pas à franchir et les tableaux pourront être échangés contre les problèmes. Stella est un précurseur de l'art conceptuel. » Toutes proportions gardées, cela vaut aussi, avec quelque retard, pour l'art analogue en Europe. La formation artistique ne s'inscrivant pas sous le signe d'un expressionnisme abstrait académique de ce côté de l'Atlantique, le besoin d'une réaction agressive ne se fait pas vraiment sentir. Pour la plupart des peintres européens, la dernière simplification – l'esthétique rationnelle de l'art minimaliste – va trop loin. Leur ambition de créer des « formes idéales » rappelle ce que bon nombre de pionniers de l'art abstrait avaient à l'esprit. Comme ces derniers, les artistes européens se considèrent comme des philosophes qui peignent ou se sentent confortés par leur conviction éotérique. Consciemment ou inconsciemment, ils s'inspirent de Platon qui avait opté pour la beauté absolue des formes géométriques plutôt que pour la beauté relative des formes naturelles, parce que les premières ne peuvent pas être troublées par les émotions et se situent plus près de la véritable réalité des idées.

À l'exposition *5 x 5 = 25* à Moscou en 1921, Rodchenko montre trois toiles monochromes : une rouge, une bleue et une jaune. Elles tiennent lieu de manifeste, de signal que c'en est fini de l'art pictural, que le dernier tableau est peint et que la mission de l'artiste se situe désormais ailleurs. Jusqu'à ce que les forces de la réaction frappent de toute leur puissance sous Staline, Rodchenko et les autres constructivistes investissent le meilleur d'eux-mêmes dans la propagande de la révolution. Ils développent un langage visuel dont l'influence est encore omniprésente aujourd'hui, par exemple, dans la publicité comme on appelle de nos jours la propagande.

Bien que des peintres comme Cortier se voient comme des héritiers des constructivistes, ils n'opèrent pas en dehors du cercle de l'art. Leur but est de produire un objet clair, impersonnel, discipliné, délesté de toute subjectivité. Ils espèrent réduire l'art à sa quintessence en faisant de la couleur l'élément principal de leurs toiles. Mais ils ont beau rêver

²¹

de créer l'œuvre la plus autonome qui soit, souvent leurs expressions trahissent néanmoins une vision teintée par leur foi en l'omnipuissance de la science et de la technique, une croyance proche de la fascination que suscitaient les machines au début de la révolution industrielle. On souligne le fait qu'en sa qualité d'expression cohérente de la liberté artistique, la peinture abstraite diffère profondément des objets produits de manière industrielle, mais cela reste un écart difficile à soutenir. Même si Cortier ne partage pas cette fascination moderniste pour la machine, si son trait de pinceau reste visible et donne de la vitalité à ses toiles, la plupart des spectateurs établissent un lien entre l'effet global et de beaux objets utilitaires ou fragments architecturaux stylisés. L'art minimaliste et la peinture monochrome sont difficiles à séparer d'un certain renouveau du modernisme en architecture et en design, un retour en force qui insiste surtout sur les caractéristiques « esthétiques » du modernisme : des surfaces lisses et nettement circonscrites, des matériaux précieux, une apparence de dématérialisation, une émanation de luxe, de calme et d'intemporalité. En ce sens, il s'agit d'un art pour initiés dont la contemplation révèle sans aucun doute au spectateur convaincu un monde plus libre, plus vérifique, émotionnellement plus intense que celui de sa vie quotidienne. (Peut-être faut-il comprendre « l'espace de méditation » non réalisé de Cortier comme une tentative de revenir aux idéaux originaux de l'art abstrait et d'échapper à l'urbanisme et l'architecture actuels qui déploient une version banale et commerciale du modernisme). Certains critiques mettent l'accent sur le fait que l'art abstrait géométrique, certainement dans ses déclinaisons les plus extrêmes, éveille chez le spectateur une attention plus profonde et plus détachée que l'art figuratif dont la réalité reconnaissable distrait souvent des qualités formelles. Aussi, cette attitude permettrait-elle une expérience plus riche de l'art non abstrait. Peut-être est-ce pour cela que beaucoup d'œuvres abstraites produisent une impression didactique. D'autres critiques suggèrent que la fonction des tableaux « minimalistes » abstraits se rapproche de celle des pièces de dévotion. Dans le cas de Cortier, l'attention du spectateur serait déviée par l'ordre, le calme et la simplicité qu'il atteint par la méthode « objective » qu'il applique de la division de la surface jusqu'à la précision de la finition. À l'instar du peintre, le spectateur trouve ici un contrepoids à la confusion de l'existence, une réponse à la condition humaine. Voilà qui n'est toutefois pas dépourvu de paradoxe, car vouloir réaliser de l'art aussi impersonnel que possible est bien entendu une ambition très personnelle.

Dans une critique d'une exposition de groupe au Musée Raveel, en 2007, qui comprenait des œuvres de Cortier, entre autres, Geert Bekaert parle de « l'acuité analytique qui cherche à définir des proportions proches du nombre d'or » (...) « L'œuvre la plus typique de Cortier est la maquette *Kleurongeving* (1969) qui veut mettre en évidence qu'il ne s'agit plus de tableaux, d'œuvres délimitées, mais de la maîtrise de la surface du mur par la couleur. Cette œuvre ne présente plus rien d'intime, plus aucune affirmation d'intériorité. La main de l'artiste est éliminée, l'artiste est livré à l'exploration impériale d'un monde objectif qui repose sur ses propres lois. C'est une lutte sans merci entre les proportions strictes et l'intensité de la couleur, qui, soumise à ces proportions, veut s'en échapper. Le cabinet de Cortier est à tous égards l'un des plus fermés de l'exposition, une salle sans perspective mais remplie de violence contenue. (*De Witte Raaf*, 129) Comparé aux autres exposants – Raoul De Keyser, René Heyvaert,

Guy Mees, Roger Raveel, Dan Van Severen et Marthe Wéry –, Cortier mène selon le critique un « combat obsessif ». Cortier appartient en effet au courant de l'art abstrait qui considère tout élément expressif comme dérangeant et souhaite créer des objets « purement » bidimensionnels. Mais malgré sa place sur l'échelle formelle de Richter, il aspire, tout comme les abstraits « sensibles », à des images qui invitent à la méditation.

Rétrospectivement, Clement Greenberg affirme en 1968 que les courants des années 60 apparaissent si divers, allant du pop art au *hard edge* en passant par tout ce qu'il y a entre, partagent de multiples caractéristiques de style : « Le projet et la composition sont quasi toujours explicites, le dessin est précis et sans erreurs, la forme ou l'espace géométrique simplifié ou tout du moins rationalisé et dans la position exacte, les couleurs sont unies et vives ou du moins sans distinction de valeur et de texture dans une même teinte. » Il répond aussi à la question des critères sur base desquels on peut encore juger l'art à la lumière des évolutions d'après-guerre. À présent que la place de l'art académique est occupée par ladite avant-garde ou « néo-avant-garde », à présent que Documenta et des expositions similaires remplissent le rôle des salons du XIXe siècle, à présent que tout nouvel art passe pour innovant et qu'un courant disparaît plus vite l'autre, il ne subsiste selon Greenberg que la cohérence formelle de l'œuvre comme critère pour en déterminer la nécessité. Et l'exigence de qualité artistique pour contrer la facilité qui qualifie d'art n'importe quelle trouvaille banale.

Une entreprise transnationale de codification de couleurs prédit chaque année au début du mois de décembre quelle sera la couleur « tendance » de l'année suivante. Pour 2018, il s'agit de l'ultra-violet (code 18-3838) : « profond, nuancé et plein d'émotion, l'ultra-violet symbolise l'expérimentation et le non-conformisme, incitant chacun d'entre nous à imaginer la trace que nous laissons dans ce monde et à repousser les frontières de la créativité. » – Pour l'industrie de la mode, qui existe par la grâce du recyclage, c'est une aubaine qu'Ultra Violet (Isabelle Collin Dufresne) ait été une des « superstars » d'Andy Warhol.

Dans un monde où le vécu d'une couleur est devenu une marchandise parmi toutes les autres, l'œuvre exigeante de Cortier témoigne d'une certaine liberté artistique.

- 'Kunst en letterkring. A. Cortier, G. Prils en P. Van Fletteren', in: *De Gentenaar*, 15.02.1956
- 'Tentoonstellingen te Gent. Willy Jacque in Galerij Vyncke-Van Eyck, collectieven in "Ars" en Kunst-Letterkring', in: *Het Volk*, 15.02.1956
- Murez, Jos. '10 van de Kunstgroep Het Antenneke', in: *Het Antenneke*, 11, januari-maart 1957
- Murez, Jos. 'Het Antenneke in de Kunst- en Letterenkring', in: *Vooruit*, 15.01.1958
- Murez, Jos. 'Kleine galerij', in: *Het Antenneke*, 17, juli-september 1958
- Kluyskens, Pierre. 'Galerij Vyncke-Van Eyck: Amédée Cortier', in: *De Gentenaar*, 20.01.1960
- Murez, Jos. 'Amédée Cortier of de ascese van de kleur' in: *Vooruit*, 01.12.1960
- Pauwels, Werner. 'Amédée Cortier. Absoluut schilder', in: *De Periscoop*, november 1960
- Kunst van vandaag*. Zwevegem: Bekaert, 1964. – Catalogus met tekst van Jacques Meuris.
- Bilcke, Maurits. in: *De Zeven Kunsten* (BRT-radiouitzending), 22.01.1964
- Sosset, Léon-Louis. 'Les expositions à Bruxelles. Amédée Cortier au Cheval de Verre', in: *Les Beaux-Arts*, 23.01.1964
- Vandevoorde, Urbain. 'Tentoonstellingen', in: *De Standaard*, 23.01.1964
- Rey, Stéphane. in: *Phare Dimanche*, 26.01.1964
- Kluyskens, Pierre. 'Galerij Foncke: Amedee Cortier', in: *De Gentenaar*, 1967
- Murez, Jos. in: *Vooruit*, 09.12.1967
- Derave, Walter. 'Amedee Cortier: "De muren moeten schilderijen worden"', in: *De Standaard*, 21.12.1967
- Bilcke, Maurits. 'Groepstentoonstelling bij Mercator', in: *Gazet van Antwerpen*, 20.03.1968
- D'haese, Jan. 'Amédée Cortier', in: *Kijk*, 15.09.1968
- Groupe Plus. Cortier, De Smet, Plompen, Van den Abeel*. Firenze: Centro ricerche estetica F-uno, 1968. – Catalogus met interview van Cortier door Yves De Smet.
- Bilcke, Maurits. 'Disque rouge: konstruktieve kunst België-Luxemburg', in: *Gazet van Antwerpen*, 07.08.1968
- Art construit en Belgique*. Tournai: Sigma 13, 1969. – Catalogus met tekst van Yves De Smet

- Patteeuw, Roland. 'Geometrisch-abstrakten. De a-literairen van de plastische kunsten aktueel na vijftig jaar verwarring', in: *Kreatief. Literair- en kunskritisch tijdschrift*, 3,2, januari 1969
- Smet, Yves De. Inleiding tot de solotentoonstelling in stadhuis van Roeselare, 19.04.1969
- Derave, Walter. 'Kleurige varianten van Amédée Cortier, senior van de Gentse Plus-groep', in: *De Standaard*, 16.05.1969
- Fontier, Jaak. 'Werken met licht, kleur en ruimte', in: *De Periscoop*, oktober 1969
- Derave, Walter. 'Amédée Cortier. In de kloof tussen kunst en leven: "de muren moeten schilderijen worden"', in: *Plus-Nieuws*, 2, 28.10.1969
- Derave, Walter. 'Eén der begaafdste van onze tijd? Amédée Cortier: een talent uitgebroed in stilte?', in: *De Standaard*, 14.11.1969
- Vogelaere, Fons De. in: *Vooruit*, 20.11.1969
- 'Napraten over de Cortier-tentoonstelling', in: *Plus-Nieuws*, 3, 09.12.1969
- Vanhove, André. 'De ascese van Amedee Cortier', in: *Het Laatste Nieuws*, 15.12.1969
- Plus-Nieuws*, 8, 07.09.1970, themanummer: 'Art by designers, design by artists'
- Merckx, Adolf. in: *De Nieuwe Gaze*, 03.10.1970
- A. Cortier. Heerlen: Verfindustrie Jac Eyck, 1970. – Catalogus met tekst van I.M. Paul Vries
- Haaren, Hein van. Inleiding tot de tentoonstelling bij de Verfindustrie Jac Eyck, 10.10.1970
- Shore, Joan Z. in: *The Brussels Times*, 19.10.1970
- Nooteboom, Urias. 'Terug naar de Gulden Snede. Kanttekeningen bij een expositie in Heerlen', in: *Limburgsch Dagblad*, 14.11.1970
- Jan Hoet. 'Schilders de Keyser en Cortier in Nederland te gast. Weg van de "Latijnse esprit"', in: *De Standaard*, 04.01.1971
- Jooris, Roland. 'Amedée Cortier: Kunst in de omgeving', in: *Yang. Tijdschrift voor literatuur en kommunikatie*, 7/34, maart 1971
- Amédée Cortier*. Groningen : Groninger Museum voor Stad en Ommelanden, 1971. – Catalogus.
- Derave, Walter. Inleiding tot de tentoonstelling in het Groninger Museum, 04.04.1971
- Hedendaagse constructieve kunst in België*. Venlo : Drukkerij Van Spijk, 1971. – Catalogus van tentoonstelling in Noordbrabants Museum,'

- s-Hertogenbosch, en in Stedelijk Museum De Lakenhal, 1971. – Catalogus met tekst van Piet van den Eeden.
- Derave, Walter. 'Groningse konservators nodigden Vlaamse konstruktivist Cortier', in: *De Standaard*, 06.05.1971
- "Hedendaagse constructieve kunst in België" te Leiden', in: *Trouw*, 05.06.1971
- Tweede Triennale*. Brugge: Stad Brugge, 1971. – Catalogus met teksten van Hedwig Verschaeren en Karel J. Geirlandt.
- Fontier, Jaak. 'Minimal Art', in: *De Periscoop*, september 1971
- Patteeuw, Roland. 'Facetten van de geometrisch-abstrakte en konstruktieve kunst na 1945', in: *Kreatief. Literair- en kunskritisch tijdschrift*, 3, november 1971
- Plus-Nieuws*, 17, 29.11.1971. -Speciaal nummer gewijd aan Amédée Cortier met teksten van de Cortier, Walter Derave, Jaak Fontier, Karel J. Geirlandt, Hein van Haaren, Roland Jooris, I.M. Paul Vries,
- Derave, Walter. Inleiding tot de tentoonstelling in Plus-Kern, 08.12.1971
- 'Nieuw werk van A. Cortier', in: *Gazet van Antwerpen*, 11.12.1971
- Vogelaere, Fons De. in: *Vooruit*, 16.12.1971
- Bossche, John W. Van den. 'Galerij Plus-Kern Gent. Cortier: maniak van de gulden snede', in: *De Standaard*, 24.12.1971
- Gentse konstruktieve kunst*. Utrecht: Centraal Museum; Gent: Museum voor Schone Kunsten, 1972. – Catalogus met teksten van S. Blijdenstein, C.Nobel en Jos De Meyere.
- Callewaert, Marc. 'Gentse konstruktivisten te Utrecht. Persoonlijk in het onpersoonlijke', in: *Gazet van Antwerpen*, 09.02.1972
- Patteeuw, Roland. *Etalon. Facetten van de geometrisch-abstrakte en konstruktieve kunst na 1945*. Tielt: E. Veys, 1972. – Editie met 9 zeefdrukken van Amédée Cortier, Gilbert de Cock, Jo Delahout, Willy Plompen, Albert Rubens, Guy Vandenberghe, Vincent van den Meersch, Dan van Severen en Marc Verstockt.
- Kunstwerken verworven door de Staat 1970/71*. (red. Karel J. Geirlandt). Brussel : Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, Diensten voor Nederlandse Cultuur, 1972. – Catalogus van tentoonstelling in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel, en KMSKA, Antwerpen
- Smet, Yves De. 'Schilderen kan nog', in: *Kunst- & Cultuuragenda*, 5,21, 16.11.1972

- Eemans, Marc. *Hedendaagse kunst in België*. Hasselt: Heideland-Orbis, 1972.
- Triënnale 3. Informatieve tentoonstelling van hedendaagse kunst in België*. Brugge: Provincie West-Vlaanderen en stad Brugge, 1974. – Catalogus met teksten van Dirk De Vos en Willy Van den Bussche.
- Bergen, Emiel. in: *Vooruit*, 04.07.1974
- Amédée Cortier en Raoul De Keyser: schilderijen, tekeningen*. Eindhoven: van Abbemuseum, 1974. – Catalogus met teksten van Yves De Smet en Roland Jooris.
- Smet, Yves De. in: *Zoeklicht* (BRT-televizieuitzending), oktober 1974
- P.A. 'Amédée Cortier en Raoul de Keyser samen. Weinig te zien, veel te bekijken', in: *De Standaard*, 31.10.1974
- Kunstwerken verworven door de Staat 1972/1973*. (red. A. Janssens de Bisthoven). Brussel : Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, Diensten voor Nederlandse Cultuur, 1974. – Catalogus van tentoonstelling in het Paleis voor Schone Kunsten, Brussel.
- Amédée Cortier: Recente schilderijen en houtskooltekeningen*. Wakken: Grafiek 50 - Centrum voor grafiek en projecten, 1975
- Fontier, Jaak. in: *De Periscoop*, december 1975
- Murez, Jos. in: *Vooruit*, 17.02.1976
- Boehm, Rudolf. 'De schilder Amédée Cortier overleden', in: *De Nieuwe*, 20.02.1976
- Smet, Yves De. in: *Bulletin van Vereniging voor het Museum van Hedendaagse Kunst te Gent*, april 1976
- 76 werken. Selectie van werken uit de eigen verzameling en van de Vereniging voor het Museum van Hedendaagse Kunst te Gent*. Gent : Museum van Hedendaagse Kunst, 1976. – Catalogus met teksten van Jan Hoet en Roger Matthijs.
- Struycken, Peter. 'Amédée Cortier en Ellsworth Kelly: hun verhouding tot de natuurlijke werkelijkheid', in: *Openbaar Kunstbezit*, 4/6, november-december 1976
- Penders, Wim. in: *Om de kunst* (TROS-radiouitzending), 14.09.1976
- Murez, Jos. in: *Vooruit*, 15.09.1976
- Horizontonen en horizontalen*. Gent: Cultureel Informatief Centrum, 1976. – Catalogus met tekst van Yves De Smet.
- Boehm, Rudolf. Inleiding tot de tentoonstelling 'Horizontonen en horizontalen', 17.09.1976
- Oudenhoeve, Madeleine van. in: *Le Courier de Gand*, 01.10.1976

- Cnodder, Remy De. 'Hulde Amédée Cortier in Galerie Jeanne Buytaert', in: *De Nieuwe Gids*, 04.11.1976
- Kunstwerken verworven door de Staat 1974-1975*. (red. Willy Juwt). Brussel : Ministerie van Nederlandse Cultuur, Dienst Plastische Kunsten en Culturele Wetenschappelijke Instellingen, 1976. – Catalogus van tentoonstelling in het Paleis voor Schone Kunsten, Brussel.
- Jaap Wagemaker, Amedée Cortier, Dan van Severen*. Den Haag, Galerie Nouvelles Images, 1976. – Catalogus.
- Cortier*. Sassenheim: Sikkens Stichting, 1977. – Monografie met teksten van Hein van Haaren: 'Kunst is wetenschap, maar wetenschap van de Kunst bestaat niet (Amédée Cortier)' en Saskia Bos: 'Un équilibre de surfaces colorées. Een onderzoek naar het gebruik van de gulden snede in het werk van Amédée Cortier'.
- Amédée Cortier*. Brussel: Paleis voor Schone Kunsten Brussel, 1977. – Catalogus. Monografie van Sikkens Stichting met voorwoord van Karel J. Geirlandt.
- André Beullens, Marcel Broodthaers, Amedeus Cortier : een herdenkingstentoonstelling*. Gent: Museum van hedendaagse kunst, 1977. – Catalogus met teksten van Jan Hoet en Beatrijs Van Wambeke
- Amédée Cortier*. Hasselt: Provinciaal Begijnhof, 1978. – Catalogus.
- Groot, Paul. 'Amédée Cortier: primitief, perfectionist en eclectic', in: *NRC Handelsblad*, 07.09.1978
- Nationaal Biografisch Woordenboek*. Brussel: Koninklijke Academiën van België, 1979.
- De jaren '60 : kunst in België*. (red. Kris Lenaerts). Gent : Dienst voor Culturele Zaken, 1979. – Catalogus van tentoonstelling in het Centrum voor Kunst en Cultuur, Gent.
- Wingen, Ed. 'Jaren 60 in Gent', in: *De Telegraaf*, 11.08.1979
- De Kollektie : een beeld van tien jaar KSA (Kommissie voor Speciale Activiteiten)*. Eindhoven : Technische hogeschool, 1980. – Catalogus met tekst van William Graatsma.
- Roland Jooris. 'Tekeningen van Gust De Smet, Jean Brusselmans, Amedée Cortier, Roger Raveel, Dan Van Severen, Raoul De Keyser', in: *Yang : tijdschrift voor literatuur en kommunikatie*, 17, 102, 1981
- Museum van hedendaagse kunst Gent: catalogus van de verzameling*. Brussel: Paleis voor Schone Kunsten, 1982. – Catalogus van tentoonstelling in het Paleis voor Schone Kunsten, Brussel, met teksten van Rom Bohez, Norbert De Dauw, Jan Hoet, Veerle Van Durme, Karel J. Geirlandt.
- Mulders, Wim Van. 'Een abstracte, fundamentele schilderkunst', in: *Kunst in België na 1945*, (red. Karel J. Geirlandt). Antwerpen: Mercatorfonds, 1983
- Groeningemuseum, Brugge*. Brussel: Ludion, 1987. – Catalogus met teksten van Dirk De Vos, Jean-Marie Duvoisquel, Valentijn Vermeersch.
- Catalogus van de collectie / Catalogue de la collection 1988*. Gent: Museum van Hedendaagse Kunst, 1988. – Catalogus met teksten van Bart De Baere, Jan Hoet, Norbert De Dauw, Norbert, Veerle Van Durme, Veerle, Karel Geirlandt.
- Belgische abstracten*. Gent : Magnus fine arts, 1989. – Catalogus.
- Hommage aan Karel Geirlandt*. Antwerpen: Campo, 1990. – Catalogus met teksten van Freddy De Vree, Jan Hoet.
- Driessche, Jenny van. *Plus-Kern : A Belgian Gallery 1969-1974, 1983-1991*. Brussel: Plus-Kern Gallery, 1990.
- Amedeus Cortier*. Liège: Galerie Cyan, Liège, 1991. – Catalogus.
- Paintings of the 1970s / 1990s*. Neuss : Galerie Conrads, 1992. – Catalogus met teksten van Jean Baudrillard, Marcia Hafif, Hans-Joachim Müller, Leo Van Damme.
- in extenso I, 1989-1992, catalogus van de collectie*. Gent: Museum voor Hedendaagse Kunst, 1992. – Catalogus met teksten van Bart De Baere, Norbert De Dauw, Hans Martens, Veerle Van Durme, Veerle, bij tentoonstelling in Goes (NL).
- Smet, Yves De. 'Amédée Cortier (1921-1976)', in: *Museumbulletin*, 13, 2, april 1993 (Brugge, Stedelijke Musea en Museumvrienden)
- Smet, Yves De. *Collectiepresentatie Amédée Cortier*. Brugge: Groeningemuseum, 1993.
- Jooris, Roland. 'Noem het een landschap', in: *Volle Maan*, 1-2, Gent/Mariakerke, lente zomer 1993
- Aspects actuels de la mouvance construite internationale*. Verviers: Musée des Beaux-Arts de Verviers; La Louvière, Centre de la Gravure et de l'Image imprimée, 1993. – Catalogus met teksten van Jean-Pierre Maury, Bernard Fauchille, Henry Prosi.
- Le Noir dans le Sculptural / Het Zwart in de Beeldhouwkunst / Black in Sculptural Art / Schwarz im Skulpturalen Bereich*. Brussel-Jette: Atelier, 1993. – Catalogus met teksten van Anne Denis, Jo Dustin, Claude Guinard, Marc Renwart, Wodek.
- Hoet, Jan. Inleiding bij tentoonstelling *Amédée Cortier* in KMSKA, Antwerpen, 1994. Gepubliceerd in *Amédée Cortier* (Gent, 2007).
- Aspecten van de hedendaagse constructieve beweging*. Antwerpen: KMSKA/ICC, 1994. – Catalogus.
- Pil, Eric. 'Aspecten van de hedendaagse constructieve beweging', *Museumkrant*, 1, 1, januari 1994
- Pil, Eric. 'Amédée Cortier. Een retrospectieve tentoonstelling', *Museumkrant*, 1, 4, september 1994
- Philippe Roberts-Jones, *Abstracte schilderkunst in België 1920-1970*, Gent: Snoeck-Ducaju; Brussel: Gemeentekrediet, 1996. – Catalogus.
- Vasarely - Hommages: Vasarely et Olle Baertling, Amédée Cortier, Jean Dubois ... Yvaral*. Charleroi: Musée des Beaux-Arts & Antécendance ASBL, 1996. – Catalogus van tentoonstelling in Musée des Beaux-Arts, Charleroi, en in Galerie Éphémère, Montigny-le-Tilleul, met tekst van Michel Draguet.
- Saur Allgemeines Künstlerlexikon*. Band 21. München/Leipzig: K.G.Saur, 1999
- Beeldende Kunst 1996/1997/1998. Collectie Vlaamse Gemeenschap aanwinsten*. Brussel : Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, Administratie Kunst, 2001.
- Art construit belge (d'hier à demain)*. La Louvière: Musée Ianthelevici, 2001. – Catalogus met teksten van Valérie Formery, Claire Duquènne.
- Einzelgänger: Amédée Cortier, Eugène Leroy, Philippe Morel de Boucle St. Denis, Roger Raveel, Dan van Severen, Maurice Wyckaert*. Machelen-aan-de-Leie: Roger Raveelmuseum 2002. – Catalogus.
- Gelijk het leven is. Belgische kunst uit de collectie van het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst Gent*. Gent : S.M.A.K., 2003. – Catalogus.
- Sculpture construite belge (Géométries variables)*. - La Louvière : Musée Ianthelevici, 2004. – Catalogus met tekst van Roger Pierre Turine.
- 7. Amédée Cortier, Raoul De Keyser, René Heyvaert, Guy Mees, Roger Raveel, Dan Van Severen, Marthe Wéry : Zeven kunstenaars in het Raveelmuseum*. Leuven: Cera Foundation; Machelen-aan-de-Leie, Roger Raveelmuseum, 2007. – Catalogus met teksten van Piet Bodyn, Eric Bracke, Bernard Dewulf, Jan Florizoone, Roland Jooris, Franz W. Kaiser, Luk Lambrecht, Jan Mast.
- Jooris, Roland. *De 7. Zeven gedichten bij het werk van zeven beeldende kunstenaars: Amédée Cortier, Raoul De Keyser, René Heyvaert, Guy Mees, Roger Raveel, Dan Van Severen, Marthe Wéry*. Gent : Octave de Achttste 2007.
- Geert Bekaert. '7, Amédée Cortier, Raoul De Keyser, René Heyvaert, Guy Mees, Roger Raveel, Dan Van Severen, Marthe Wéry in het Raveelmuseum', in: *De Witte Raaf*, 129, september-oktober 2007
- Pil, Lut; Pil, Eric. *Amédée Cortier. Het merg van de kleur. De abstracte werken 1961-1975/Le cœur de la couleur. L'œuvre abstrait 1961-1975*. Gent: Ludion/Cera, 2007.
- 500 chefs-d'œuvre de l'art belge, 3 : *De Pierre Alechinsky à Roger Raveel : Cobra, art abstrait et pop art*. Bruxelles: Racine, 2008
- André Garitte, *Un siècle d'art abstrait: 100 abstracts Belges/ Een eeuw abstracte kunst: 100 Belgische abstracten*, Bruxelles: Musée René Magritte; Brasschaat: Pandora, 2010. – Catalogus.
- Manières noires. Le noir dans les arts visuels, la mode, le design et ailleurs*. (red. Alice Cantignau, Raphaël Pirenne). Bruxelles: Les Impressions nouvelles, 2010. – Catalogus van tentoonstelling in BAM, Musée des Beaux-Arts, Mons.
- 75 Belgische kunstenaars/Artistes belges. Antwerpen: Ronny Van de Velde/Delen Private Bank, 2011. – Catalogus.
- Jooris, Roland. *Eigenzinnig*. Gent: Octave den Achtste, 2011. – Gedichten bij de tentoonstelling *Eigenzinnig* in Huize St. Bonaventura, Gent, met werk van Amédée Cortier, Roger Raveel, Dan van Severen, Raoul De Keyser, Karel Dierickx.

1958	Gent, Galerie Vyncke-Van Eyck	1978	Gent, Het Pand Maastricht, Bonnefantenmuseum Hasselt, Provinciaal Begijnhof Aalst, S65	1999	Tournai, Galerie Hors Limite
1960	Gent, Galerie Vyncke-Van Eyck	1979	Knokke-Heist, Galerie Declercq	2000	Brussel, Group 2 Gallery (met Jo Delahaut)
1962	Gent, Galerie Vyncke-Van Eyck	1980	Lokeren, Cultureel Centrum	2001	Nevele, Lucas De Bruycker Fine Arts (met Etienne Van Doorslaer)
1964	Brussel, Galerie Au Cheval de Verre Gent, Galerie Oranje	1981	Eindhoven, Technische Hogeschool	2002	Zwevegem, Kura Wetteren, Posthotel Kalken, In den Bouw
1967	Brussel, Galerie Contrastes Gent, Galerie Richard Foncke	1983	Gent, Restaurant Flor Maastricht, Jan van Eykacademie Antwerpen, Galerie Campo	2003	Gent, Onderland galerij
1969	Roeselare, Stadhuis (Vrienden hedendaagse kunst) Gent, Galerie Richard Foncke Gent, Plus-Kern	1985	Brussel, Plus-Kern	2004-05	Brugge, Groeningemuseum
1970	Dendermonde, Celbeton Brussel, Galerie Denise-Emmanuel Heerlen, Verfindustrie Jac Eyck	1987	Brussel, Plus-Kern	2007	Gent, Huize St. Bonaventura
1971	Groningen, Groninger Museum	1988	Brussel, Plus-Kern Serskamp, Academie Leon Gent, Huize Sint-Jacobus Antwerpen, Galerie Jeanne Buytaert	2015	Brugge, Groeningemuseum
1971-72	Gent, Plus-Kern	1989	Brussel, Plus-Kern Brussel, Galerie Le Sacre du Printemps	2018	Knokke, Huis De Beir / Galerie Ronny Van de Velde
1972	Gent, Centrum voor Kunstambachten	1991	Liège, Galerie Cyan Antwerpen, Galerie Jeanne Buytaert		
1973	Londen, Lucy Milton Gallery Kortrijk, An-Hyp Galerij Bonheiden, Ado Galerij	1992	Liège, Galerie Cyan Louvain-La-Neuve, Musée de Louvain-La-Neuve Tournai, Galerie Hors Limite		
1974	Brussel, Plus-Kern Gent, Cultureel Informatief Centrum (met Carmen Dionysé) Antwerpen, Modern Art Gallery (met Paul Chr. Damsté) Eindhoven, Stedelijk Van Abbemuseum (met Raoul De Keyser)	1993	Sint-Idesbald, Piatno Art Gallery Brugge, Groeningemuseum Gent, Magnus Fine Arts		
1975	Wakken, Centrum Grafiek 50	1994	Gent-Serskamp-Kalken, Huize Sint-Jacobus, Academie Leon, In den Bouw Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten/ICC		
1976	Gent, Elza von Honnulu Loringhoven Galerie (met Cis Degand) Gent, Cultureel Informatief Centrum Den Haag, Galerie Nouvelles Images (met Dan Van Severen) Antwerpen, Galerie Jeanne Buytaert	1995	Mariakerke, Beukenhof (met Jean-Georges Massart)		
1977	Gent, Museum van Hedendaagse Kunst (met André Beullens en Marcel Broodthaers) Brussel, Paleis voor Schone Kunsten Eindhoven, Technische Hogeschool	1998	Nevele, Lucas De Bruycker Fine Arts (met Joseph Locosse) Hasselt, CIAP (met Ronny Delrue)		

1939	Gent, Zaal Ars			
1949	Liège, Palais des Beaux-Arts du Parc de la Boverie: 'Salon quatriennal de Belgique'	1967	Gent, Museum voor Schone Kunsten: 'Plus-Meeting' Gent, Galerie Contrast: 'Konstruktieve Kunst' Brussel, Inter Gallery: 'Nouvelle Abstraction' Lucca, Galleria Klee: 'Convergenze 67'	Aalst, Galerij Pieter Coecke: '9 constructivisten' Zevenaar, Peter Stuyvesant Foundation Turmac fabriek: 'Gentse Konstruktieve Kunst' Eindhoven, Stedelijk Van Abbemuseum, en Antwerpen, ICC: 'Triënnale der Zuidelijke Nederlanden'
1950	Gent, Museum voor Schone Kunsten: '48ste Vierjaarlijks Salon voor Schone Kunsten'	1968	Gent, Centrum voor Kunstambachten: 'Jazz-Zien' Brugge, Korrekelder: 'Speeltijd' Brussel, showroom Mercator nv Florence, Centro ricerche estetiche F-uno: 'Groupe plus' Brussel, Disque rouge: 'Constructieve kunst België-Luxemburg' Sint-Amantsberg, Hof van Heirlegem: '13 Vlaamse Schilders Nu' Brussel, Inter Gallery	Gent, Bank van Parijs en de Nederlanden: 'Gent 72'
1953	Gent, Galerie Vyncke-Van Eyck Liège, Musée d' art wallon, Parc de la Boverie: 'Salon quatriennal de Belgique'			1972-73 Rio de Janeiro, Museu de Arte Moderna, en São Paulo, Museu de Arle Brasileira: 'Aquarel en Gouache'
1954	Gent, Museum voor Schone Kunsten: '49ste Vierjaarlijks Salon voor Schone Kunsten'	1969	Tournai, Galerie du Cercle Artistique: 'Art Construit en Belgique' Knokke, Casino: 'Prijs voor Schilderkunst van de Stad Knokke' Oostende, Kursaal: 'Europaprijs voor schilderkunst' Roeselare, Galerie Carlos Demeester: 'Plus-Kern bij Carlos Demeester' Sint-Niklaas, Galerie Waumans: 'Kleur + Licht' Gent, Koninklijke Academie voor Schone Kunsten: 'Konstruktieve Zeefdrukken' Gent, Centrum voor Kunstambachten: 'Forum van de Grafiek: Forumprijs 69' Lier-Leuven-Nieuwpoort-Ronse-Sint-Niklaas-Tielt-Tienen-TurnhoutZottegem: 'Aquarel en Gouache'	1973 Antwerpen, Galerie Kontakt: 'Konstruktieve Kunst in België 1973' Antwerpen, ICC: 'Hedendaagse Schilder- & Beeldhouwkunst' Diest, Kultureel Centrum - Begijnhof: 'Moderne Grafiek' Bonheiden, Galerij Ado: 'Een kunstwerk voor u'
1956	Gent, Cercle Royal Artistique et Littéraire: 'A Cortier, G.Prils en P.Van Fleteren' Gent, Galerie Parnasse: 'Kunstgroep «het Antenneke»' Leupegem, Klooster Dames Bernadinnen: 'Jonge Vlaamse Schilderschool'			1974 Brussel, Paleis voor Schone Kunsten, en Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten: 'Kunstwerken verworven door de Staat 1972-1973' Brugge, Beurshalle: 'Derde Triënnale' Duisburg-Iserlohn-Erlangen-Hoechst: 'Belgische Grafiek' Gent, Cultureel Informatief Centrum: 'Tekenen' Gent, Cultureel Informatief Centrum: 'Tien schilders'
1958	Gent, Kunst- en Letterenkring: '2e Manifestatie' Deauville, Hôtel Continental: 'IXème Grand Prix International de Peinture de Deauville'			1975 Gent, Museum voor Schone Kunsten: '1000 jaar Kunst & Cultuur'
1959	Brugge, Concertgebouw: 'National Salon voor Schone Kunsten' Gent, Museum Arnold Vander Haeghen: 'Hedendaagse graveerkunst in België' Brussel, La maison des architectes: 'Prix annuel de Peinture'	1970	Ardooie, Galerie Etalo: 'Etagologie' Gent, Hotel d'Hane Steenhuyse: 'Gent 50/70. Stromingen in de Gentse schilder- en beeldhouwkunst vanaf 1950' Brussel, Paleis voor Schone Kunsten, en Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten: 'Kunstwerken verworven door de Staat 1968-1969'	1976 Gent, Museum van Hedendaagse Kunst: '76 Werken' Brussel, Paleis voor Schone Kunsten, en Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten: 'Kunstwerken verworven door de Staat 1974-1975'
1960	Gent, Museum voor Schone Kunsten: '50ste Nationaal Salon voor Schone Kunsten'			1979 Gent, Centrum voor Kunst & Cultuur Sint-Pietersabdij: 'De jaren '60. Kunst in België'
1962	Oostende, Kursaal: 'Europaprijs voor Schilderkunst'	1971	Leuven, Hallen: 'Hedendaagse Kunst' Kortrijk, Hallen: 'Interieur 70'	1980 Brussel, Paleis voor Schone Kunsten, en Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten: 'Kunstwerken verworven door de Staat 1978-1979' Gent, Richard Foncke Gallery: '1 x Amédée Cortier, 1 x Raoul De Keyser, 1 x René Heyvaert, 1 x Roger Raveel, 1 x Dan Van Severen, 1 x Russell Scarpulla'
1964	Woumen, De Blankaart: 'Kunst van vandaag' Brussel, Galerie de la Madeleine: 'Gekonstrueerde abstracte kunst'			1982 Brussel, Paleis voor Schone Kunsten: 'Verzameling Museum Hedendaagse Kunst Gent'
1965	Gent, Museum voor Schone Kunsten: '51ste Nationaal Salon voor Schone Kunsten' Brussel, Paleis voor Schone Kunsten: 'Kunstwerken verworven door de staat in 1965'	1972	Utrecht, Centraal Museum, en Gent, Museum voor Schone Kunsten: 'Gentse Konstruktieve Kunst' Brussel, Paleis voor Schone Kunsten, en Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten: 'Kunstwerken verworven door de Staat 1970-1971'	1985 Aalst, Belfort: 'Kunst als spiegel van de maatschappij. Kunst als spiegel van de Kunst'
1966	Gent, Rijksuniversiteit Gent: 'Cortier-Leclercq-Vereecke' Brussel, Galerie Montjoie: 'Hommage à Georges Vantongerloo' Gent, Hoger Sint-Lucasinstituut: «'Plus' met opzet'			1986 Kalken, Estaminet Den Bouw: 'Kalken'
				1987 Gent, Museum van Hedendaagse Kunst: 'Plus-Kern '69-'86'
				1988 Gent, Museum van Hedendaagse Kunst: 'Collectie & Collecties'
				1989 Gent, Magnus Fine Arts: 'Zomersalon'
				1990 Gent, Sidmar: 'Museum van Hedendaagse Kunst' Hoogstraten, Instituut Spijker Paris, Grande Arche de la Défense: 'Cent ans d'art belge' Antwerpen, Campo: 'Hommage aan Karel Geirlandt' Aalst, Galerie Denise Van de Velde: 'Untitled'
				1990-91 Montigny-Ie-Tilleul, Galerie Ephémère: 'Antécédence II'
				1991 Hasselt, Provinciaal Museum: 'De collectie alsnoch, Reeksnummer 1: Amédée Cortier, Dirk De Vos, Felix Droese, Michel François, Nicole Van den plas' Gent, Veilingen Van Langenhove: 'Rony Heirman nodigt uit. Gentse Kunstenaars 1970-1990' Ronse, Art Gallery Jenny Vrijdag: 'Tussen binten en balken' Gent, Magnus Fine Arts: '5de wintersalon' Brussel, Plus-Kern: 'Plus-Kern, A Belgian Gallery. 1969-1974, 1983-1991'
				1991-92 Neuss, Galerie Conrads: 'Paintings of the 1970s/1990s'
				1992 Gent, Museum van Hedendaagse Kunst: 'Minima(a)l'
				1993 Gent-Mariakerke, Beukenhof: 'Noem het een landschap (A taste of earth II)' Brussel, Atelier 340: 'Het zwart in de beeldhouwkunst' Gent, Museum van Hedendaagse Kunst: 'Collectieopstelling in MHK' Verviers, Musée des Beaux-Arts: 'Aspects de la mouvance internationale construite'
				1994 Gent, Witte Zaal: 'Oog in oog - de dialoog van Dan Van Severen' Mortsel, Gemeentehuis: 'Constructief' Liège, Galerie Cyan: 'Le sens de la couleur' Gent, Magnus Fine Arts: 'De zinnelijkheid van een kleur' Antwerpen, KMSK/ICC: 'Aspecten van de hedendaagse constructieve beweging'

1995	Gent, Museum van Hedendaagse Kunst: 'Collectieopstelling' Gent, Museum van Hedendaagse Kunst: 'Een keuze uit de vaste collectie' Gent, Galerie (de ladder van) Pontormo: 'Vuурdoop voor Galerie (de ladder van) Pontormo' Brugge, Groeningemuseum: 'Voorstelling van de collectie'	2004	La Louvière, Musée Ianchelevici: 'Sculptures construites (géométries variables)' Nevele, Lucas De Bruycker Fine Arts: 'Abstract Art 1950-2000' Machelen-Zulte, Roger Raveelmuseum: 'Witslag'
1996	Serskamp, Academie Leon: 'Stilleven, stillezen'	2005	Machelen-Zulte, Roger Raveelmuseum: 'Kamermuziek' Gent, SMAK, Collectiepresentatie
1997	Maastricht, Bonnefantenmuseum: 'Zomeren in het museum' Gent, Huize Sint-Jacobus: 'Een lectuur van het landschap'	2006	Machelen-Zulte, Roger Raveelmuseum: 'Mystiek van kleur' Kalken, In den Bouw: '20 jaar later' Zwalm-Roborst, Galerie Driege-Bracke: 'Het zwijgen van het schilderij'
1998	Aalst, Galerie Denise Van de Velde: '10 jaar galerie - een selectie' Nevele, Lucas De Bruycker Fine Arts: 'Belgisch Geometrisch' Nevele, Lucas De Bruycker Fine Arts: 'Abstract & Expressionistisch'	2009	Maastricht, HEDAH, 'Jeugdzonde. Over Opus één en Opus min één'
1999	Emmen, Centrum Beeldende Kunst: 'Canvas. 8 Vlaamse schilders' Darmstadt, Kunsthalle: 'Schwarz im skulpturalen Bereich' Gent, Huize Sint-Jacobus: "Etendues" uitgestrekt uitgestrekken' Gent, Witte Zaal: 'Tuinieren na de oorlog - deel 1 (jaren '40, '50, '60) Gent, Witte Zaal: 'Tuinieren na de oorlog - deel 2 (jaren '70, '80, '90)' Nevele, Lucas De Bruycker Fine Arts: 'Cortier, Decock, Delahaut & Van Doorslaer'	2010	Merendree, Galerie Lieve Lambrecht, 'Tijdloze abstractie'
2000	Deinze, GAR.AGE: 'Recollections. Conceptuele kunst in het Gentse ('69-'75)' Nevele, Lucas De Bruycker Fine Arts: 'Kunst op papier' Nevele, Lucas De Bruycker Fine Arts: 'Meesters in abstractie'	2011	Antwerpen, Galerie Ronny Van de Velde / Bank Delen: '75 Belgische kunstenaars – 75 artistes belges' Gent, Huize Sint-Bonaventure, 'Eigenzinnig-Roland Jooris'
2001	Schelderode, Lucas De Bruycker Fine Arts: 'De sensualiteit van het oppervlak' Kalken, In den Bouw: 'Vijfmaal Vijfpluseen. Multiples en unica' Gent, Kunsthall Sint-Pietersabdij: 're_Touche. 250 jaar schilders van de Koninklijke Academie van de Hogeschool Gent'	2012	Kalken, Galerie In den Bouw
2002	Machelen-Zulte, Roger Raveelmuseum: 'Einzelgänger' Gent, Galerie (de ladder van) Pontormo: 'Erfgoedweekend - opendeurdag K.A.S.K.' Nevele, Lucas De Bruycker Fine Arts: 'The power of abstraction'	2014	Mons, BAM, 'Abstractions Géométriques Belge. De 1945 à nos jours'
2003	Nevele, Lucas De Bruycker Fine Arts: 'Kleur / Abstracties. Nieuwe aanwinsten & permanente collectie' Machelen-Zulte, Roger Raveelmuseum: 'Het stilleven van het schilderij' Leuven, Groot Begijnhof: 'Gisteren, de tijd voorbij. Actuele kunst uit de collectie van de Cera Holding' Gent, S.M.A.K. en verschillende locaties in Gent: 'Gelijk het leven is. Belgische en internationale kunst uit de collectie'	2016	Londen, Parasol Unit Foundation of Contemporary Art, 'The Gap. Abstracte kunst uit België' (curator Luc Tuymans) Knokke, Galerie Ronny Van de Velde: 'van natuur naar abstractie' Herentals, Art Center Hugo Voeten, Form Follows Function Oostende, Venetiaanse Gaanderijen B. Last. De naschok van het abstracte. Leuven, Museum M, 'Kunst van het spel' Harelbeke, Bibliotheek Harelbeke, 'De contouren van het verstrijken, Roland Jooris'
2003-04	Liège, MAMAC - Musée d'Art moderne et d'Art contemporain: 'Chaque minute l'art à Liège change le monde. Quinze regards sur la collection de la Cera Foundation'	2018	Machelen, Raveelmuseum, 'Academie Leon. Eenzijdig gestreken'

1. Kunst is mijn godsdienst – kunst dat is de mens.
2. Voor een kunstenaar is zijn vorm van groter belang dan zijn kunnen.
3. In de schilderkunst telt niet de gelijkenis, maar de waarheid. De waarheid is de stijl.
4. Geschildeerde dingen zijn anders dan in de natuur, maar de wetten zijn dezelfde.
5. Kunst is wetenschap maar wetenschap van de kunst bestaat niet.
6. Kleur wil zeggen licht.
7. Kleur is de taal van de ziel.
8. Ik meen dat ik bewust schilder en toch heb ik het gevoel dat er iets gebeurt buiten mezelf.
9. In alle grote perioden heeft de kunst een functie vervuld. Het kunstwerk moet functioneel verantwoord zijn. Doch de kunst moet verder reiken dan het functionele wil ze in die tijd leefbaar zijn.
10. Ik wil in mijn schilderwerk een evenwicht van kleurlakken uitdrukken dat de toeschouwers een gevoel van welbehagen geeft.
11. Sommige schilders werken voor een elite, ik schilder voor iedereen.
12. Alles is tijdelijk; als de dingen voor altijd zullen zijn, zal dat het einde van de wereld zijn.
13. Schilderkunst willen uitleggen is uitleggen wat niet uitgelegd kan worden. Schilderkunst is gewoon schilderkunst – een picturale werkelijkheid. Voor een schilderij moet je zwijgen en kijken.
14. Alles wat ik schilder heb ik gevoeld en beleefd. Mijn bloed is kleur geworden. Schilderen is noodzakelijk voor mij om mezelf te vinden, om de mensen te vinden. Alles wat ik maak is mogelijk waardeloos, maar ik moet werken. Het is mijn enige reden van bestaan. Misschien ben ik middelmatig, maar ik ben wel eerlijk, denk ik.
15. De vorm krijgt vorm door kleur.
16. Ik heb de indruk dat je door te schilderen de wereld bij de wortel vat.
17. Iedere goede compositie is bestudeerd en het resultaat van zorgvuldig overleg.
18. Ik luister naar de stilte en kijk dikwijls naar de leegte.
19. Van zodra men over schilderkunst spreekt bestaat ze niet meer. Bij het anschouwen van een schilderij zijn woorden onbruikbaar.
20. Schilderkunst is muziek van de stilte.

1. Ma religion, c'est l'art – l'art, c'est l'homme.
2. Pour un artiste, sa forme est beaucoup plus importante que son savoir-faire.
3. En peinture, ce n'est pas la ressemblance qui compte, mais la vérité. La vérité, c'est le style.
4. Les choses peintes sont différentes de la nature, quoique les lois soient les mêmes.
5. L'art est une science, mais la science de l'art n'existe pas.
6. Couleur veut dire lumière.
7. La couleur est le langage de l'âme.
8. Il me semble que je peins consciemment, néanmoins j'ai le sentiment qu'il se produit quelque chose en dehors de moi.
9. À toutes les grandes époques, l'art a rempli une fonction. Il faut que l'œuvre d'art se justifie sur le plan fonctionnel. Cependant, l'art doit avoir une portée plus étendue s'il veut être viable à cette époque.
10. Je veux exprimer dans mes peintures un équilibre de surfaces colorées qui doit donner aux spectateurs un sentiment de bien-être.
11. Certains peintres travaillent pour une élite, moi je peins pour tout le monde.
12. Tout est provisoire ; quand les choses seront définitives, ce sera la fin du monde.
13. Vouloir expliquer la peinture, c'est expliquer l'inexplicable. La peinture n'est autre chose que la peinture – une réalité picturale. Devant un tableau, il faut se taire et regarder.
14. Tout ce que je peins est senti et vécu. Mon sang est devenu couleur. Je peins par nécessité afin de me trouver, de trouver les hommes. Tout ce que je fais est peut-être sans valeur, mais je dois travailler. C'est ma seule raison de vivre. C'est possible que je sois médiocre, mais je me crois honnête.
15. La forme prend forme par la couleur.
16. Il me semble qu'en peignant on attaque le monde à la racine.
17. Toute bonne composition est étudiée et le fruit d'une concertation minutieuse.
18. J'écoute le silence et je regarde souvent le vide.
19. Dès qu'on parle d'art pictural, il n'existe plus. Pour la contemplation d'un tableau, les mots sont inutilisables.
20. La peinture est la musique du silence.
21. La vie est art – l'art est vie.
22. Devant toute œuvre parfaite, on est surpris par la joie.
23. Je tente d'atteindre la moelle de la couleur.
24. Ce n'est pas l'image illusoire que je peins, mais la couleur elle-même.
25. Je suis peintre ; je ne sais pas très bien ce qu'est l'art, mais je peins.
26. L'art vient de l'art, non pas de la nature. L'art peut rehausser la nature, mais la nature ne peut pas rehausser l'art.
27. Un peintre ne peut que peindre. Tout le reste est sans importance.
28. Je crée mon œuvre et mon œuvre me crée.

* Notes d'un cahier non daté, publié dans *Cortier* (Sassenheim, 1977) ; reproduction de la première page dans *Amédée Cortier. La moelle de la couleur. Les œuvres abstraites 1961-1975* (Gand, 2007), p. 47

Compositie met rechthoeken in kruisvorm, 1960-1965,
AC 1008

Pastel op papier
540 x 335 mm
Gesigneerd op keerzijde

Privéverzameling, Gent

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 7 p. 142 ill.

Composition avec rectangles en forme de croix, 1960-1965,
AC 1008

Pastel sur papier
540 x 335 mm
Signé au verso

Collection privée, Gand

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 7 p. 142 ill.

Grijs-Beige, 1962

Olie op doek
900 x 720 mm
Gesigneerd linksonder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 16 p. 143 ill.

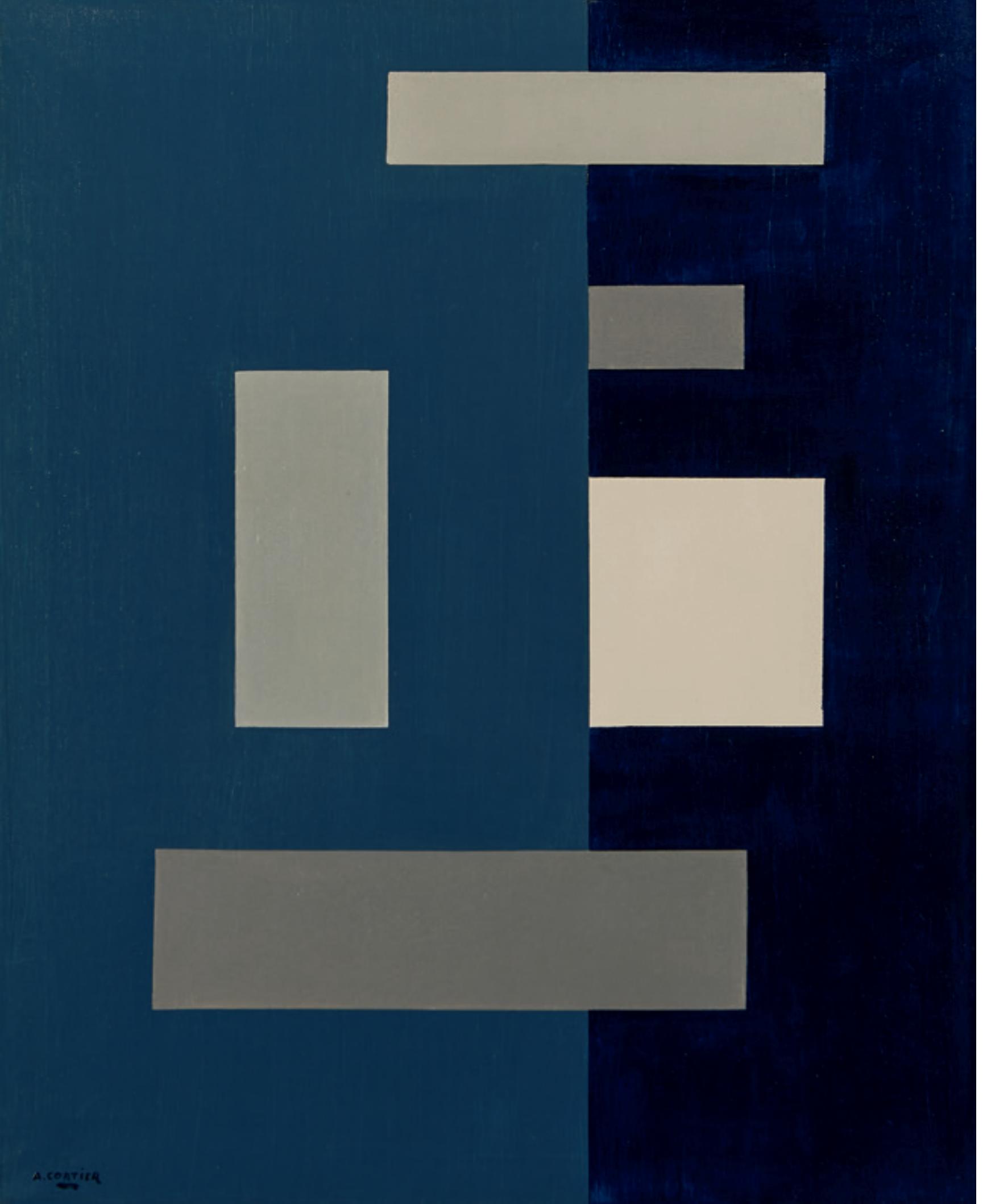
Gris-Beige, 1962

Huile sur toile
900 x 720 mm
Signé en bas à gauche et signé et daté au verso

Collection privée

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 16 p. 143 ill.

Compositie, 1962, AC 1132

Olie op doek
800 x 745 mm
Gesigneerd rechtsonder, gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Tentoonstelling
Galerie Campo, Antwerpen, *Amédée Cortier*, 1983, nr. 12

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, ed.Ludion/CERA, 2007, nr. 18 p. 144

Composition, 1962, AC 1132

Huile sur toile
800 x 745 mm
Signé en bas à droite, signé et daté au verso

Exposition
Anvers, Galerie Campo, *Amédée Cortier*, 1983, n° 12

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 18 p. 144 ill.

Herrijzen, 1962, AC 1125

Olie op doek

1000 x 610 mm

Gesigneerd rechtsonder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Privéverzameling, Gent

Tentoonstelling

Brussel, Galerie de la Madeleine, 1994

LiteratuurEric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 20 p. 144 ill.***Herrijzen (Resurrection), 1962, AC 1125***

Huile sur toile

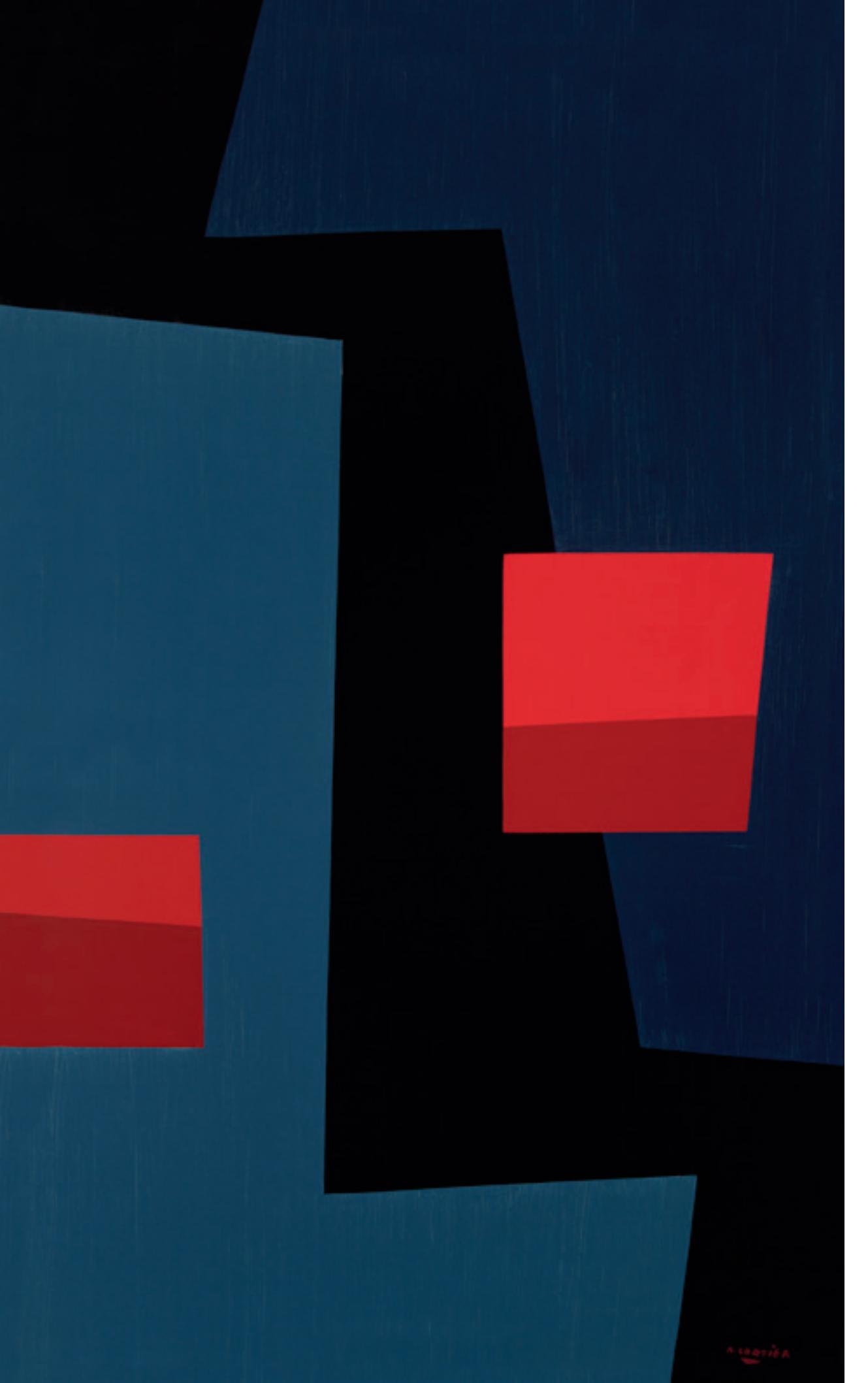
1000 x 610 mm

Signé en bas à droite et signé et daté au verso

Collection privée, Gand

Exposition

Bruxelles, Galerie de la Madeleine, 1994

LittératureEric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstraite 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 20 p. 144 ill.

Abstracte compositie, 1962-1963, AC 997

Tempera op papier
420 x 315 mm
Gesigneerd rechts onder

Tentoonstelling
Oostende, Venetiaanse Gaanderijen, *B-LAST. De naschok van het abstracte*, 2016-2017

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 31 p. 145 ill.
Gino Braet, e.a., *B-LAST. De naschok van het abstracte*, Oostende, Venetiaanse Gaanderijen, 2016, nr. 039 en p. 039 p. 67 ill.

Composition abstraite, 1962-1963, AC 997

Tempera sur papier
420 x 315 mm
Signé en bas à droite

Exposition
Ostende, Venetiaanse Gaanderijen, *B-LAST. De naschok van het abstracte*, 2016-2017

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 31 p. 145 ill.
Gino Braet, e.a., *B-LAST. De naschok van het abstracte*, Ostende, Venetiaanse Gaanderijen, 2016, n° 039 et p. 039 p. 67 ill.

Rood-Blauw-Zwart-Wit, 1962-1963

Tempera op doek
510 x 395 mm
Gesigneerd rechtsonder

Privéverzameling, Brasschaat

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, p. 144-145 voor soortgelijke werken

Rouge-Bleu-Noir-Blanc, 1962-1963

Tempera sur toile
510 x 395 mm
Signé en bas à droite

Collection privée, Brasschaat

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, p. 144-145 pour des œuvres similaires

Schilderij II, mei 1963, AC 1027

Olie op doek

900 x 700 mm

Gesigneerd linksonder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

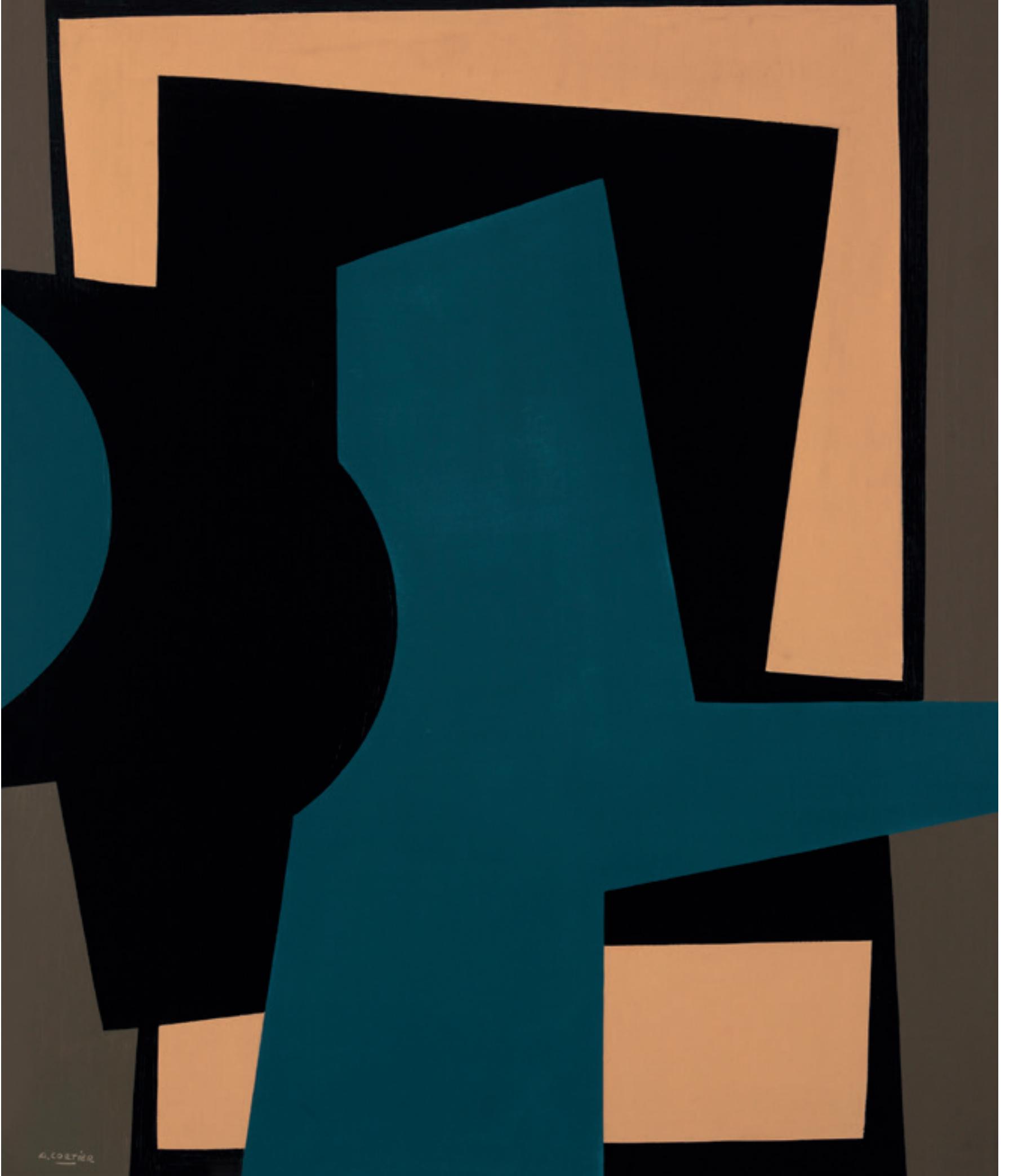
TentoonstellingAntwerpen, Galerie Campo, *Amédée Cortier*, 1983, nr. 51LiteratuurEric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 57 p. 148**Tableau II, mai 1963, AC 1027**

Huile sur toile

900 x 700 mm

Signé en bas à gauche et signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

ExpositionAnvers, Galerie Campo, *Amédée Cortier*, 1983, n° 51LittératureEric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 57 p. 148

Compositie, 1962-1963

Olie op doek
925 x 700 mm
Gesigneerd op keerzijde

Composition, 1962-1963

Huile sur toile
925 x 700 mm
Signé au verso

Blaauw-Rood, 1962, AC 1369

Olie op doek
900 x 580 mm
Gesigneerd rechts onder

Privéverzameling

Tentoonstelling

Gent, Galerie Vyncke-Van Eyck, *Amédée Cortier*, 1962
Antwerpen, Delen Private Bank, *Avant-Garde in België 1940-1970*, 2010

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/Cera, 2007, p. 49 foto van een tentoonstelling in Gent bij de galerie Vyncke-Van Eyck in 1962
Jan Ceuleers, *Avant-Garde in België 1940-1970*, Antwerpen, Galerie Ronny Van de Velde, 2010, pp. 61-62 ill.

Bleu-Rouge, 1962, AC 1369

Huile sur toile
900 x 580 mm
Signé en bas à droite

Collection privée

Exposition

Gand, Galerie Vyncke-Van Eyck, *Amédée Cortier*, 1962
Anvers, Delen Private Bank, *L'Avant-Garde en Belgique 1940-1970*, 2010

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion-Cera, 2007, p. 49 photo d'une exposition en Gand en 1962 à la galerie Vyncke-Van Eyck
Jan Ceuleers, *L'Avant-Garde en Belgique 1940-1970*, Anvers, Galerie Ronny Van de Velde, 2010, pp. 61-62 ill.

Blaauw-Rood-Zwart, 1962

Olie op doek
900 x 580 mm
Gesigneerd rechtsonder

Verzameling FIBAC, Antwerpen-Berchem

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, geill. op foto van tentoonstelling op p. 49

Bleu-Rouge-Noir, 1962

Huile sur toile
900 x 580 mm
Signé en bas à droite

Collection FIBAC, Anvers-Berchem

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, à la p. 49 ill. sur une photo d'une exposition

Compositie met Oker, Zwart, Bruin en Grijs, 1962, AC 1394

Olie op doek

1010 x 800 mm

Gesigneerd rechtsonder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Tentoonstelling

Antwerpen, Galerie Campo, *Amédée Cortier*, 1983, nr. 53

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 42 p. 147

Composition avec Ocre, Noir, Brun et Gris, 1962, AC 1394

Huile sur toile

1010 x 800 mm

Signé en bas à droite et signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Exposition

Anvers, Galerie Campo, *Amédée Cortier*, 1983, n° 53

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 42 p. 147

Compositie Rood-Groen, 24 augustus 1963

Acryl op doek
680 x 540 mm
Gesigneerd rechts onder

Stichting Albert Vandervelden

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 70 p. 150

Composition Rouge-Vert, 24 août 1963

Acrylique sur toile
680 x 540 mm
Signé en bas à droite

Fondation Albert Vandervelden

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 70 p. 150

Compositie, Geel-Zwart, 1963-1965, AC 251

Gouache op papier
545 x 705 mm
Gesigneerd rechts onder

Literatuur

Eric Pil, *Het meer van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 95 ill. p. 153

Composition, Jaune-Noir, 1963-1965, AC 251

Gouache sur papier
545 x 705 mm
Signé en bas à droite

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 95 p. 153 ill.

Compositie met vier zwevende vlakken, 1964, AC 262

Gouache op papier
550 x 680 mm
Gesigneerd rechts onder

Literatuur

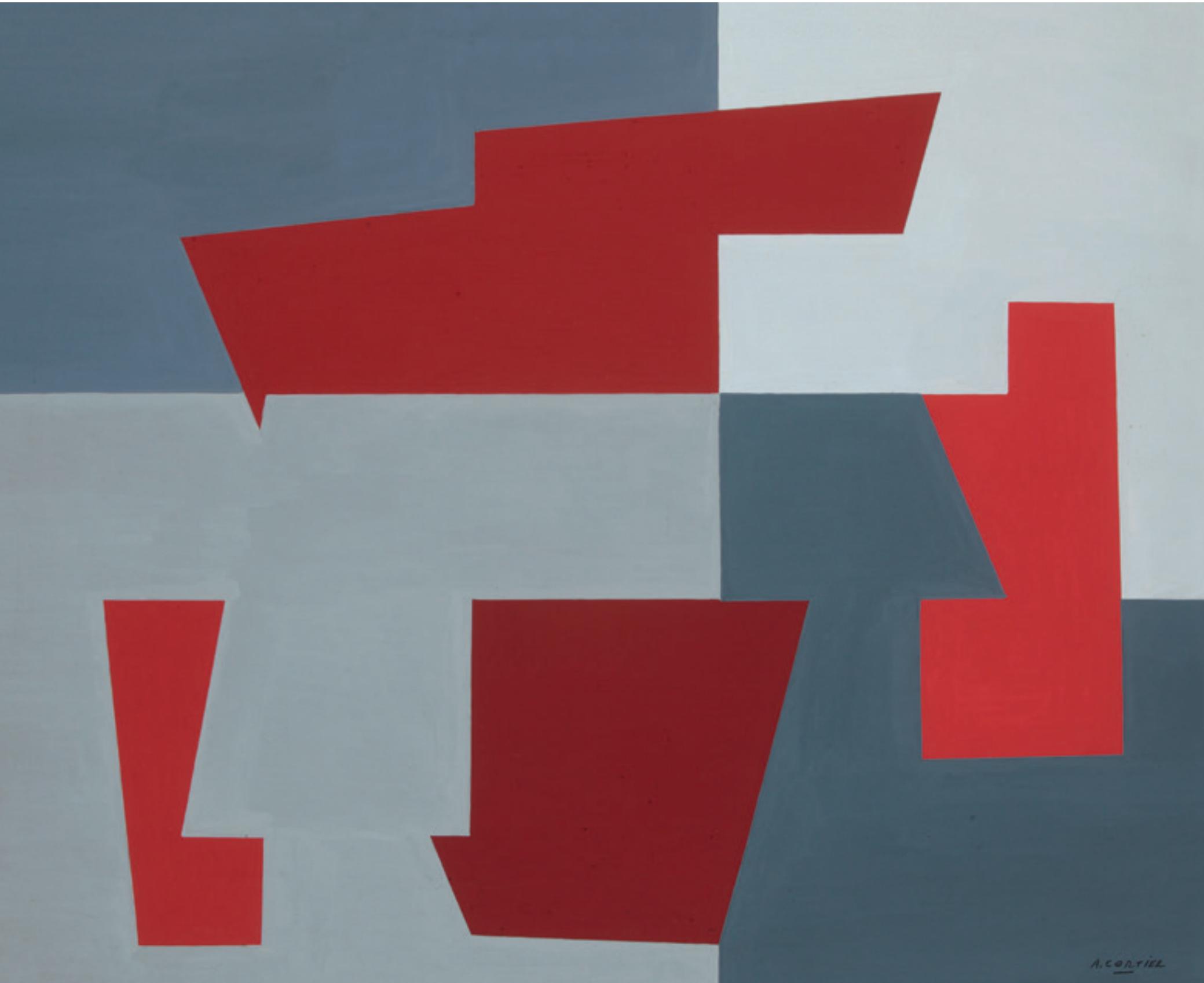
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 126 p. 157 ill.

Composition avec quatre surfaces flottantes, 1964, AC 262

Gouache sur papier
550 x 680 mm
Signé en bas à droite

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 126 p. 157 ill.

Compositie met ruiten en rechthoeken, Rood-Zwart,
1965, AC 153

Tempera op papier
520 x 700 mm
Gesigneerd rechtszijde en gesigneerd op keerzijde

Literatuur

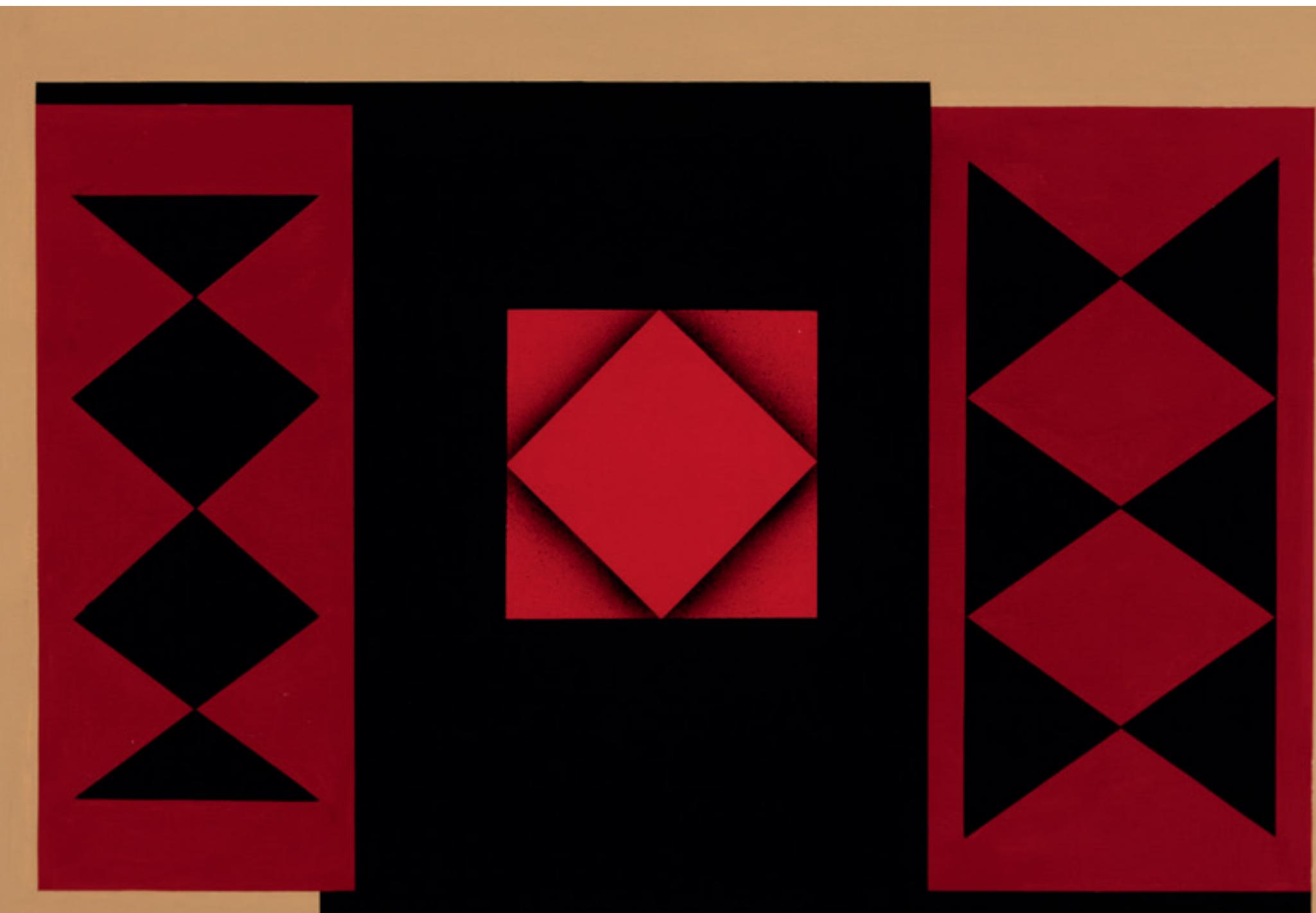
Eric Pil, *Het meer van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 174 p. 163 ill.

Composition avec losanges et rectangles, Rouge-Noir,
1965, AC 153

Tempera sur papier
520 x 700 mm
Signé en bas à droite et signé au verso

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 174 p. 163 ill.

Compositie met cirkel in vierkant Rood-Zwart-Blauw-Bruin,
1965, AC 160

Tempera op papier
595 x 475 mm
Gesigneerd rechts onder en gesigneerd op keerzijde

Literatuur

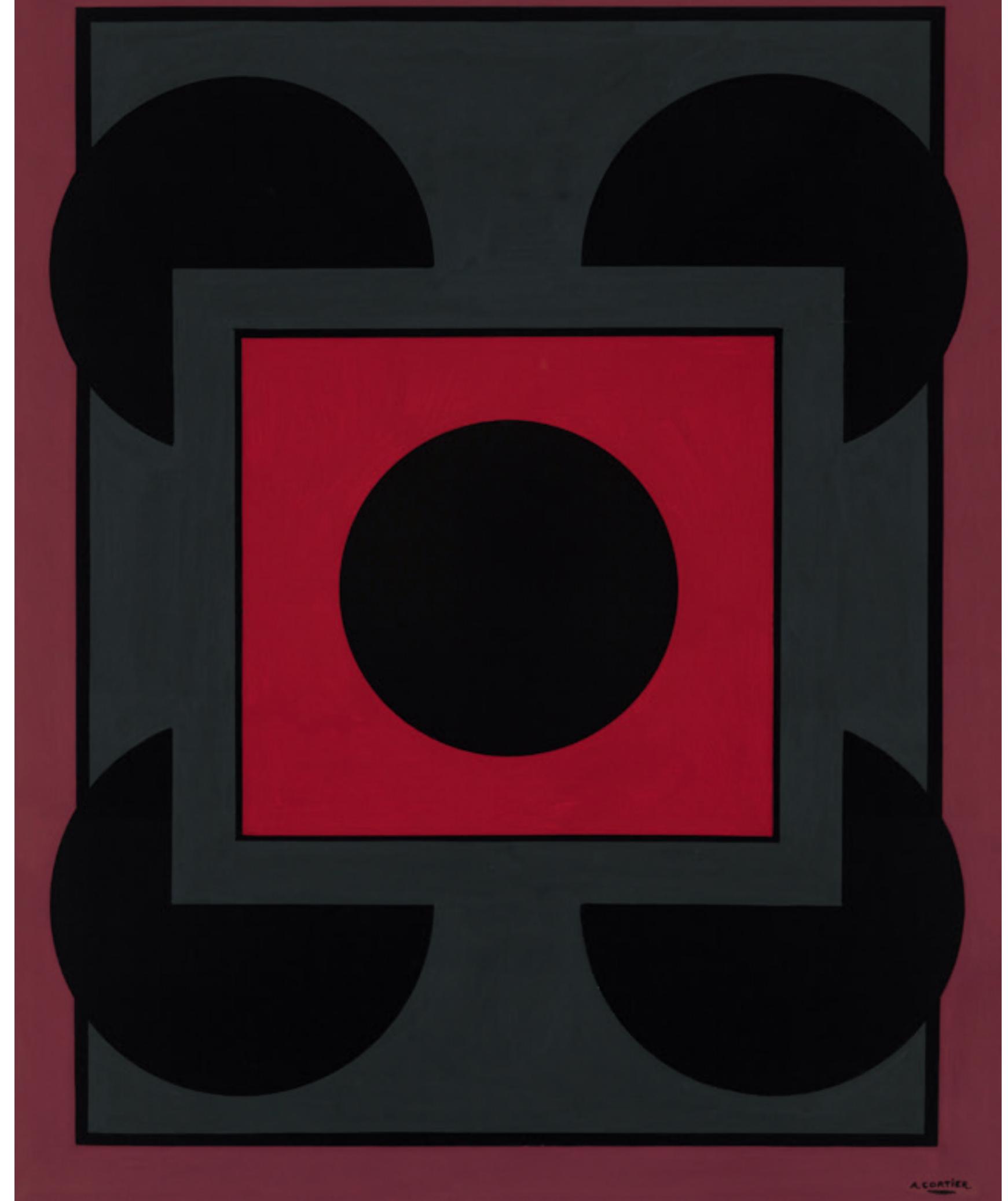
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 190 p. 166 ill.

Composition avec cercle et carré Rouge-Noir-Bleu-Brun,
1965, AC 160

Tempera sur papier
595 x 475 mm
Signé en bas à droite et signé au verso

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 190 p. 160 ill.

Ruitvormig Rood-Zwart-Blauw, 29 april 1966, AC 1120

Olie op doek

1310 x 850 mm

Gesigneerd rechts onder

Privéverzameling, Gent

Tentoonstelling

Musée de Louvain-la-Neuve, 1992

LiteratuurEric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 204 p. 168 ill.**Rouge-Noir-Bleu en forme de losange, 29 avril 1966, AC 1120**

Huile sur toile

1310 x 850 mm

Signé en bas à droite

Collection privée, Gand

Exposition

Musée de Louvain-la-Neuve, 1992

LittératureEric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 204 p. 168 ill.

Donkerrood, cirkels Rood-Zwart, 11 juni 1966, AC 1116

Olie op doek

1300 x 850 mm

Gesigneerd rechtsonder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Privéverzameling, Gent

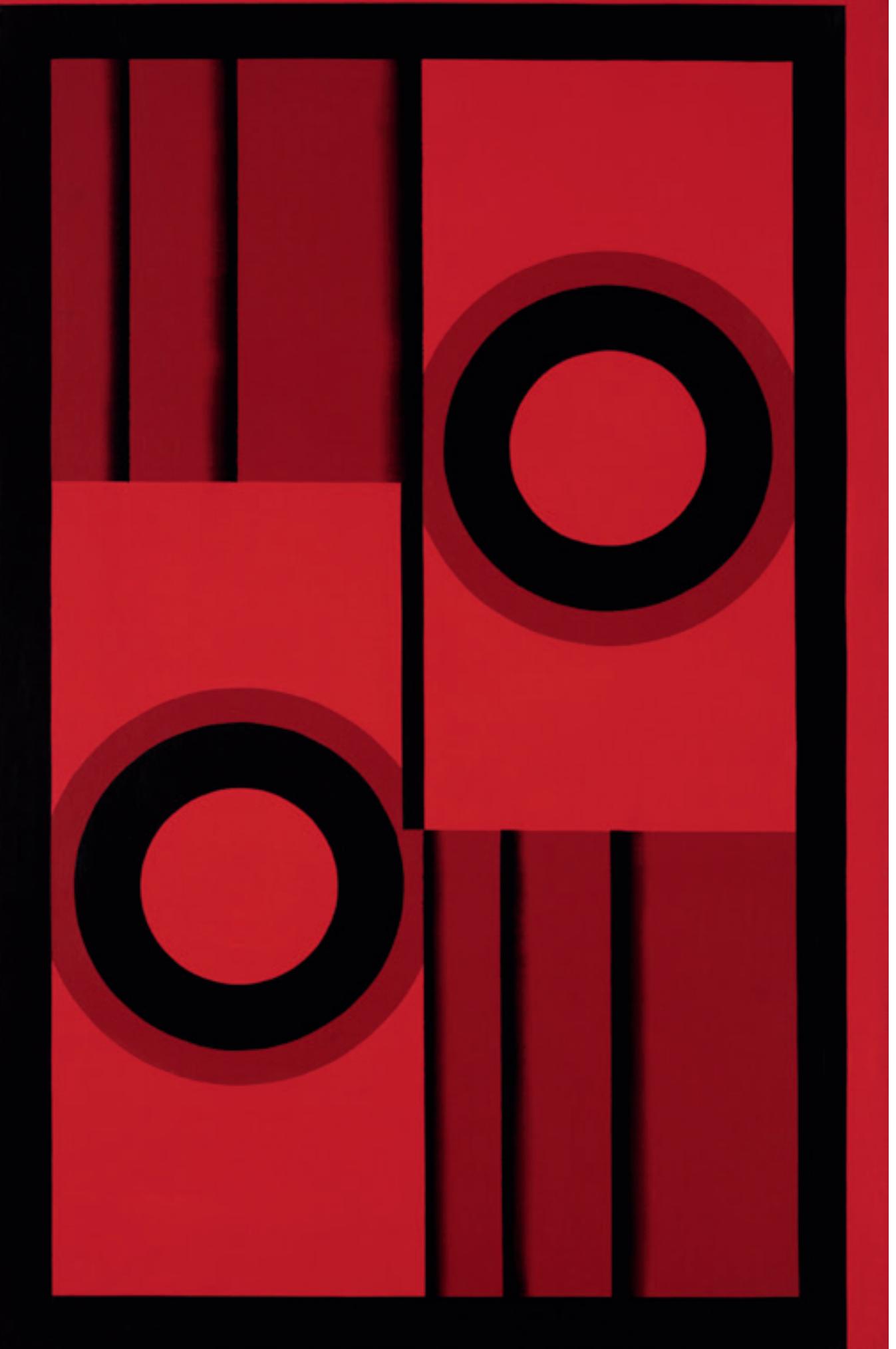
TentoonstellingAntwerpen, Galerie Campo, *Amédée Cortier*, 1983, nr. 2**Literatuur**Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 205 p. 168 ill.***Rouge foncé, cercles Rouge-Noir, 11 juin 1966, AC 1116***

Huile sur toile

1300 x 850 mm

Signé en bas à droite et signé et daté au verso

Collection privée, Gand

ExpositionAnvers, Galerie Campo, *Amédée Cortier*, 1983, n° 2**Littérature**Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 205 p. 168 ill.

Compositie met rechthoeken Rood-Blauw, 1966

Olie op doek

895 x 695 mm

Gesigneerd rechtsonder en gedateerd 26 maart 1966 op keerzijde

Privéverzameling, Gent

Tentoonstelling

Musée de Louvain-La-Neuve, 1992

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 202 p. 168 ill.

Composition avec rectangles Rouge-Bleu, 1966

Huile sur toile

895 x 695 mm

Signé en bas à droite et daté 26 maart 1966 au verso

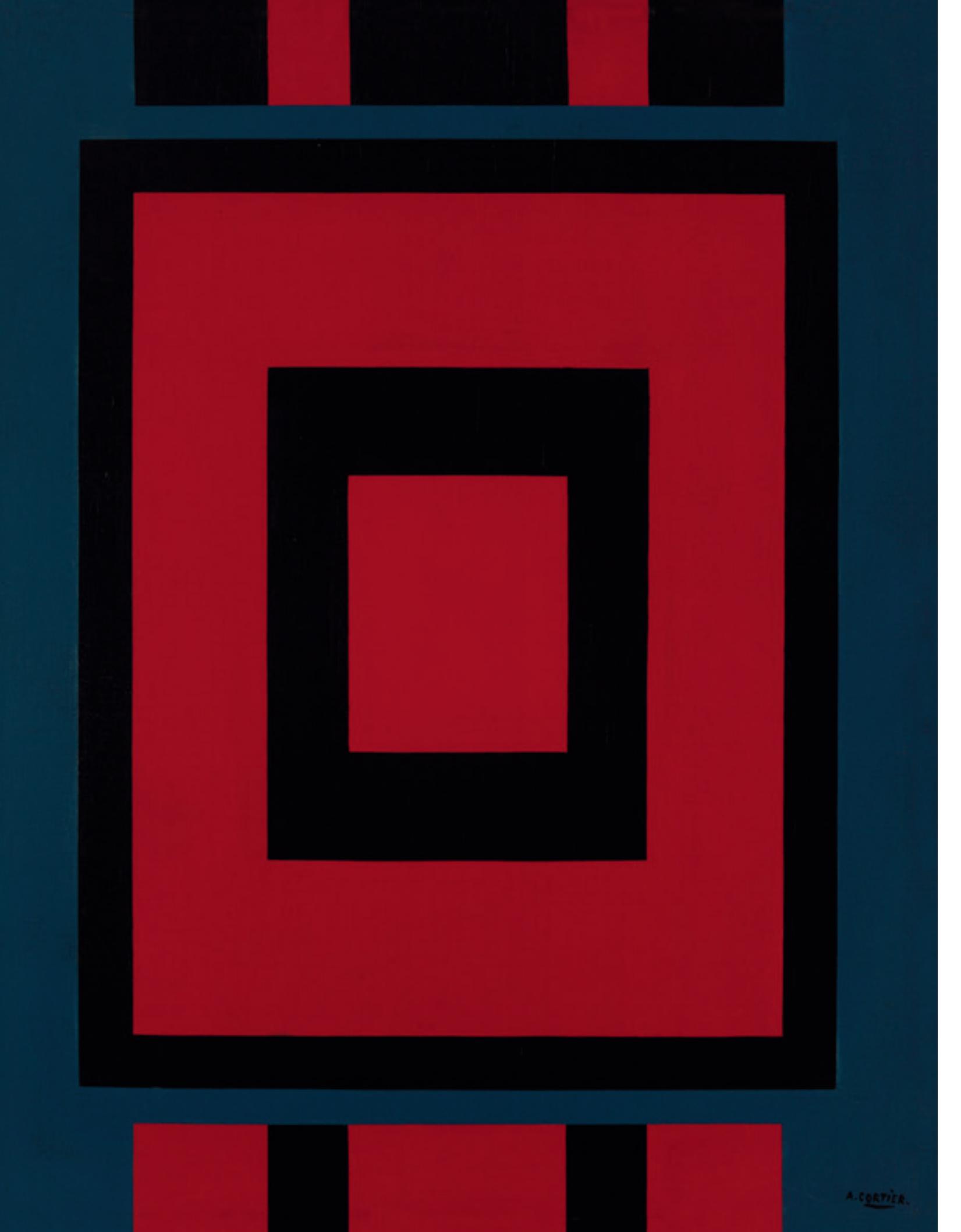
Collection privée, Gand

Exposition

Musée de Louvain-La-Neuve, 1992

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 202 p. 168 ill.

**Compositie met cirkel, rechthoek en ruit Rood-Blauw-Zwart,
1966, AC 253**

Tempera op papier
690 x 510 mm
Gesigneerd rechtsonder en op de keerzijde

Priveverzameling, Gent

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 212 p. 169 ill.

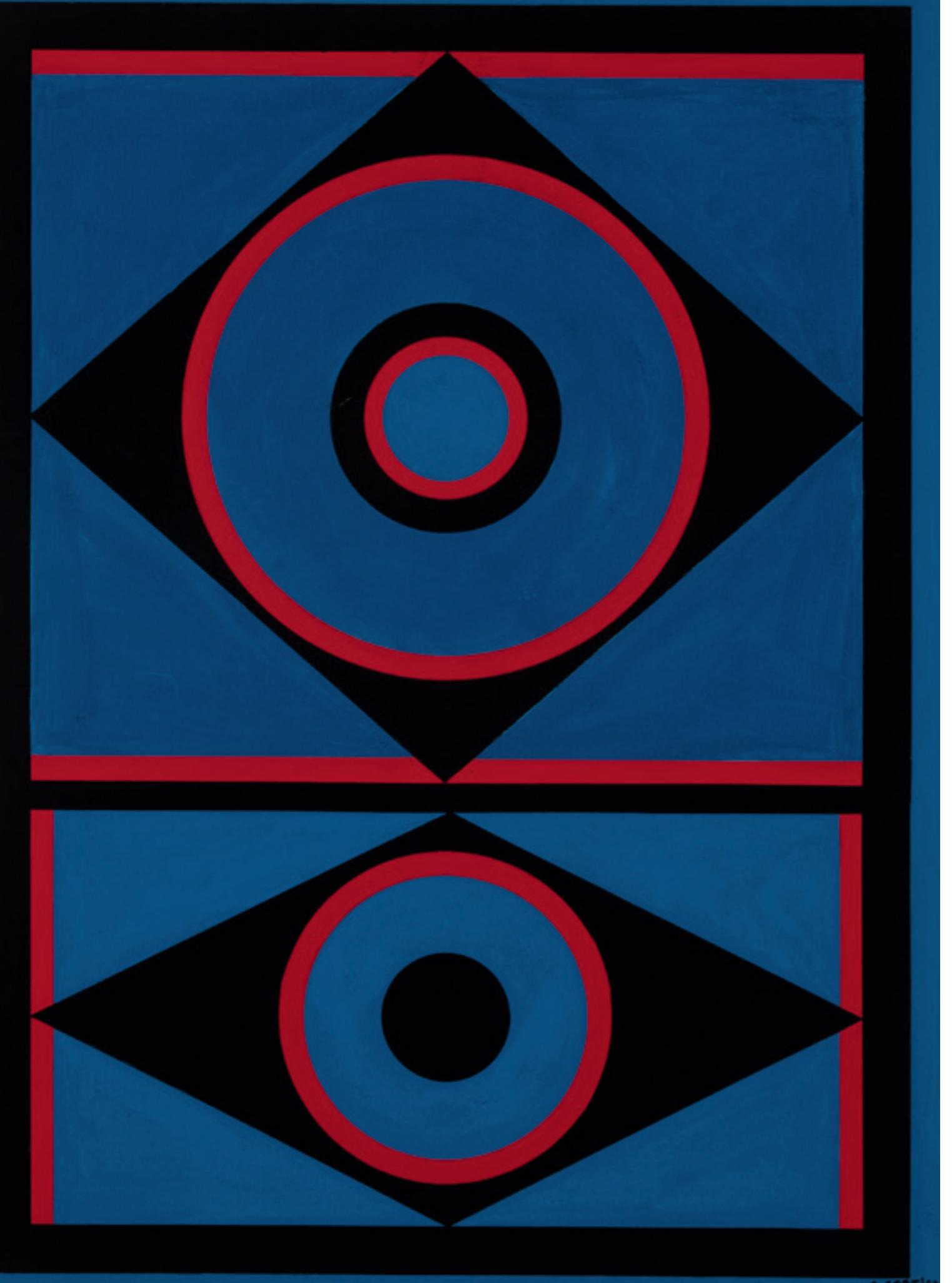
**Composition avec cercle, rectangle et losange Rouge-Bleu-Noir,
1966, AC 253**

Tempera sur papier
690 x 510 mm
Signé en bas à droite et signé au verso

Collection privée, Gand

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 212 p. 169 ill.

Compositie met rode cirkels, 1966, AC 157

Tempera op papier
700 x 540 mm
Gesigneerd rechts onder

Literatuur

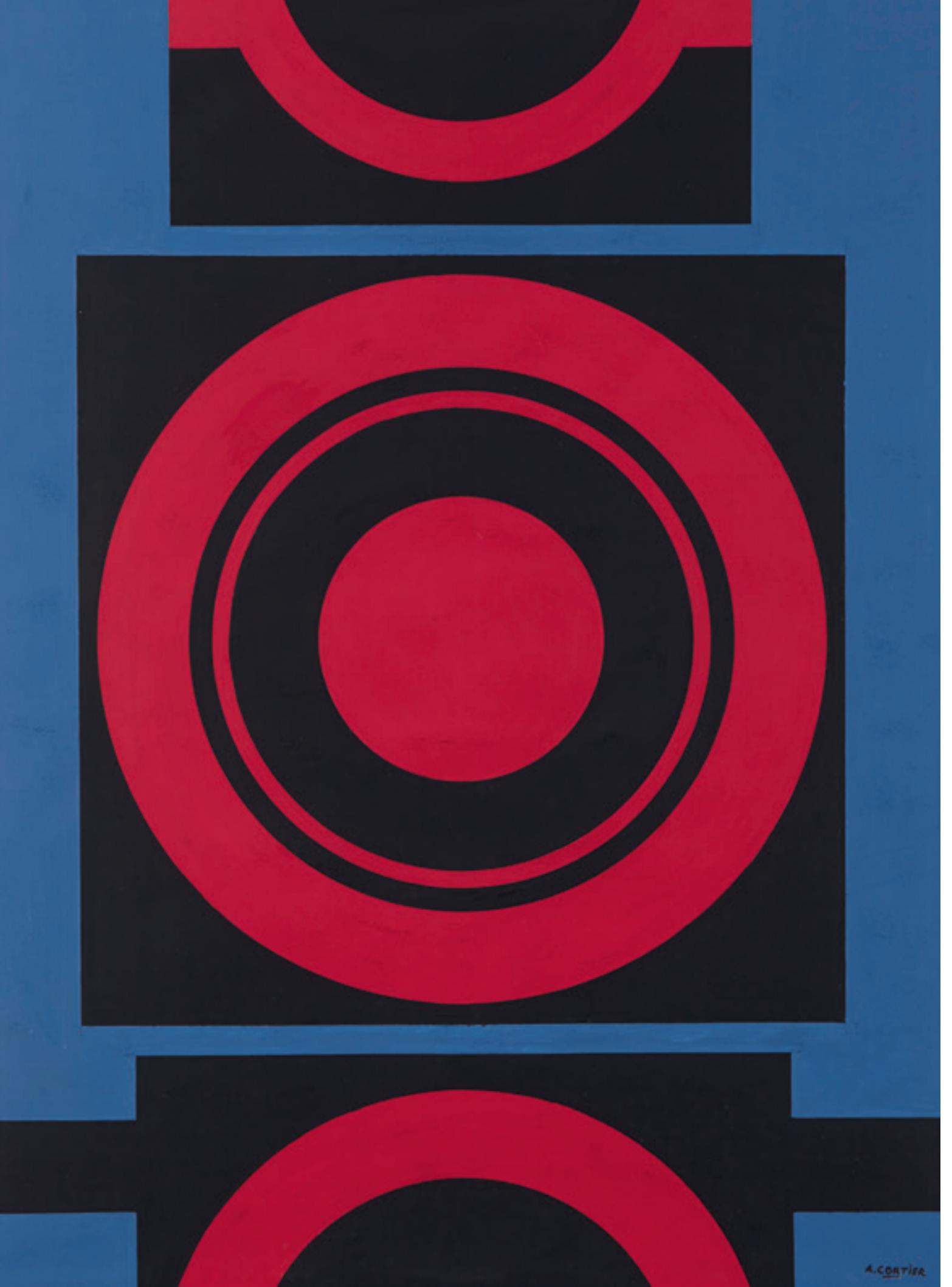
Eric Pil, *Het meer van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 214 p. 169 ill.

Composition avec cercles rouges, 1966, AC 157

Tempera sur papier
700 x 540 mm
Signé en bas à droite

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 214 p. 169 ill.

Rood-Geel-Blauw, 1966-1967, AC 1165

Acryl op karton
940 x 700 mm
Gesigneerd rechts onder

Privéverzameling, Gent

Tentoonstelling
Verviers, Musée des Beaux-Arts, 1994

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 219 p. 170 ill.

Rouge-Jaune-Bleu, 1966-1967, AC 1165

Acrylique sur carton
940 x 700 mm
Signé en bas à droite

Collection privée, Gand

Exposition
Verviers, Musée des Beaux-Arts, 1994

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 219 p. 170 ill.

Rood-Geel-Blauw, 1966-1967, AC 1164

Acryl op karton
940 x 700 mm
Gesigneerd rechts onder

Priveverzameling, Gent

Tentoonstelling
Verviers, Musée des Beaux-Arts, 1994

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 218 p. 170 ill.

Rouge-Jaune-Bleu, 1966-1967, AC 1164

Acrylique sur carton
940 x 700 mm
Signé en bas à droite

Collection privée, Gand

Exposition
Verviers, Musée des Beaux-Arts, 1994

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 218 p. 170 ill.

Compositie met cirkels en rechthoeken, Geel-Rood, 1967,
AC 1000

Acryl op karton
485 x 350 mm
Gesigneerd rechts onder

Priveverzameling, Gent

Literatuur

Eric Pil, *Het meer van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 228 p. 171 ill.

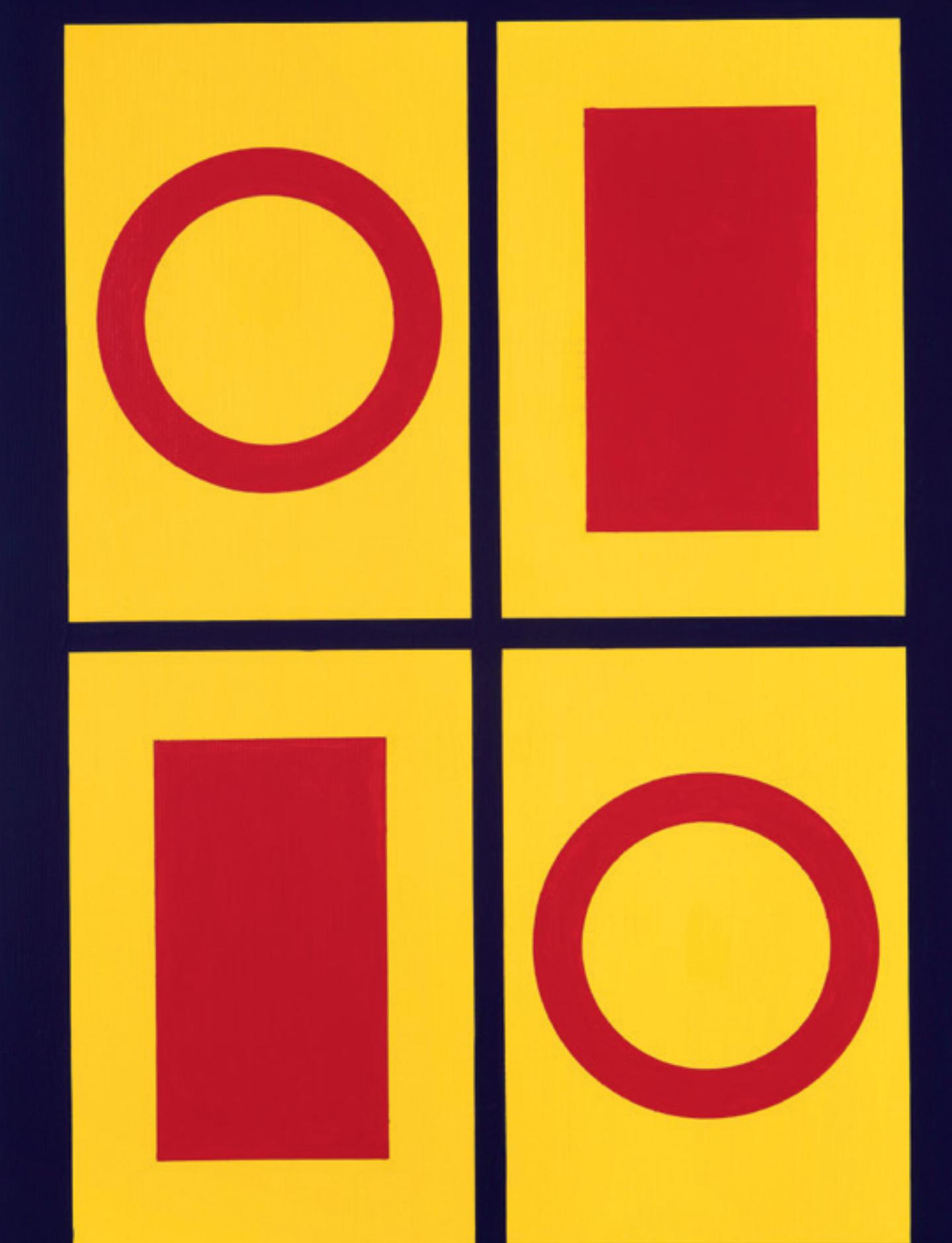
Composition avec cercles et rectangles, Jaune-Rouge, 1967,
AC 1000

Acrylique sur carton
485 x 350 mm
Signé en bas à droite

Collection privée, Gand

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 228 p. 171 ill.

Target, 8 april 1967, AC 1035

Olie op doek

850 x 650 mm

Gesigneerd rechtsonder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Privéverzameling, Gent

Tentoonstelling

Nevele, Lucas De Bruycker, 1999

LiteratuurEric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 230 p. 172 ill.**Target, 8 avril 1967, AC 1035**

Huile sur toile

850 x 650 mm

Signé en bas à droite et signé et daté au verso

Collection privée, Gand

Exposition

Nevele, Lucas De Bruycker, 1999

LittératureEric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 230 p. 172 ill.

Ruit in rechthoek, 1967

Acryl op hout
650 x 490 mm
Gesigneerd rechtsonder en gesigneerd op keerzijde

Priveverzameling, Gent

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 240 p. 173 ill.

Losange dans un rectangle, 1967

Acrylique sur bois
650 x 490 mm
Signé en bas à droite et signé au verso

Collection privée, Gand

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 240 p. 173 ill.

Rode en groene vierkanten, 1967

Acryl op papier
690 x 500 mm
Gesigneerd rechtsonder en gesigneerd op keerzijde

Tentoonstelling
Roeselare, Stadhuis, 1969

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 243 p. 173 ill.

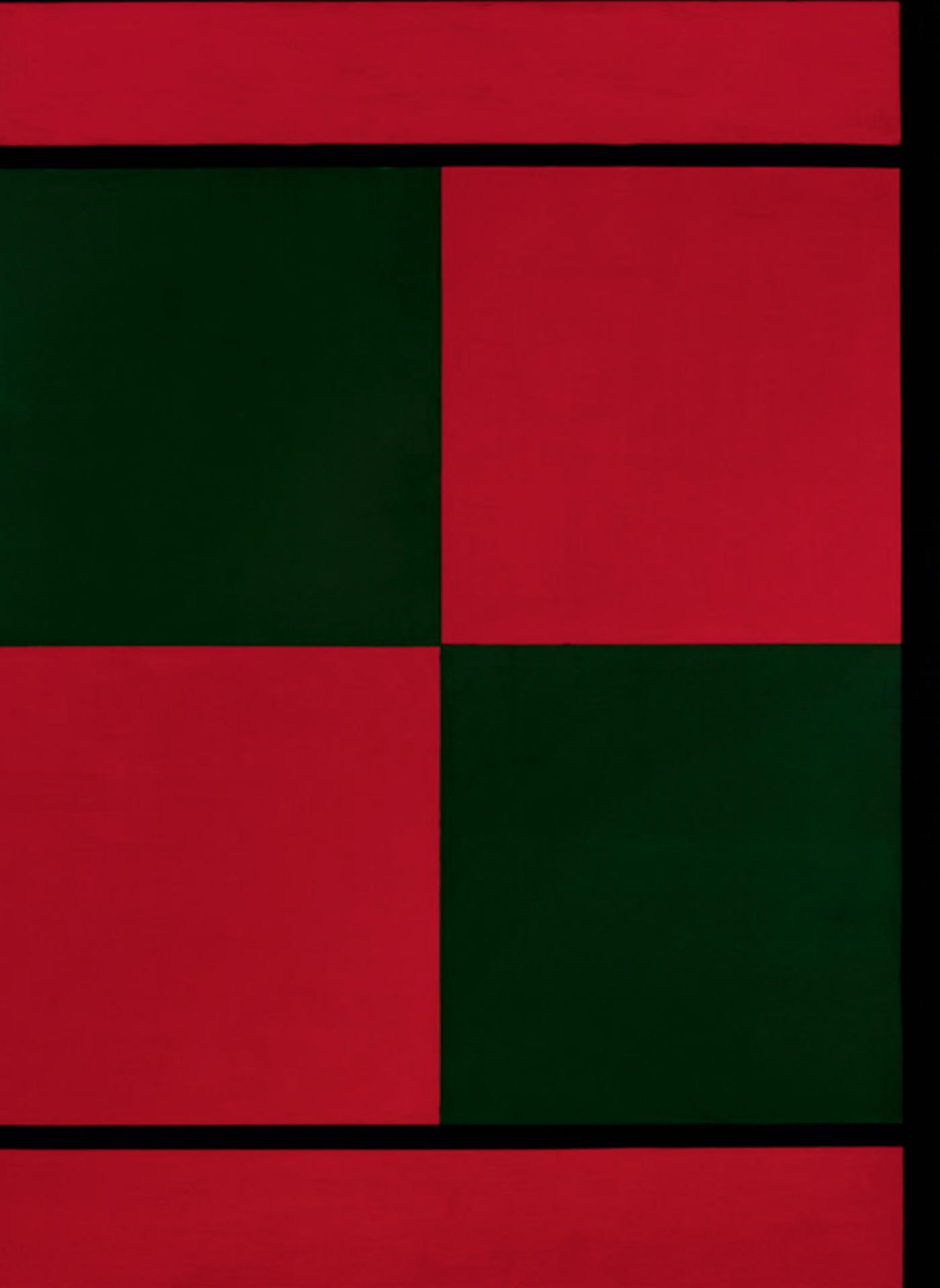
Carrés rouges et verts, 1967

Acrylique sur papier
690 x 500 mm
Signé en bas à gauche et signé au verso

Exposition
Roulers, Hôtel de Ville, 1969

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 243 p. 173 ill.

4 composities Rood-Zwart, 1967

Tempera op doek
790 x 600 mm
Gesigneerd rechts onder

Literatuur

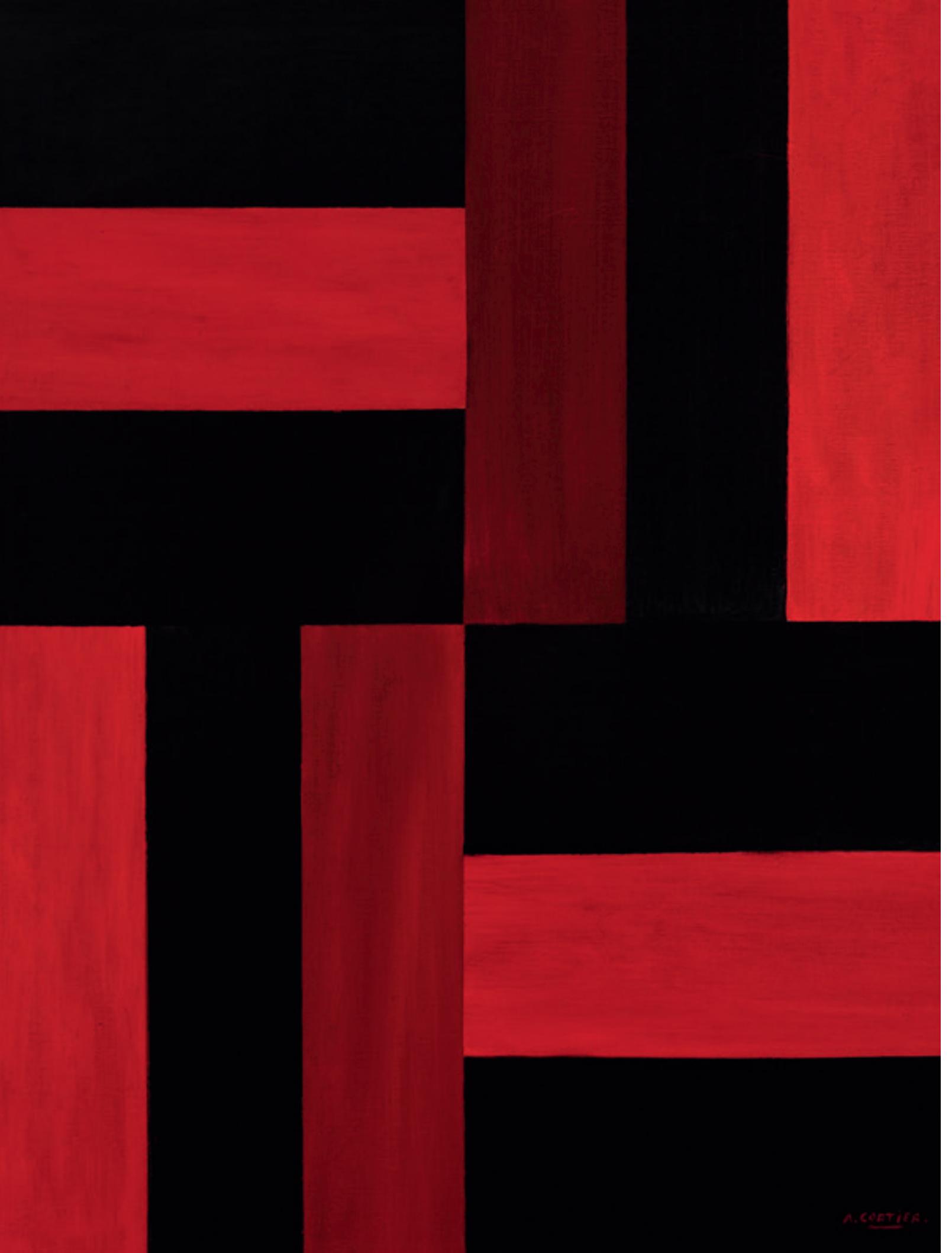
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier- De abstracte werken, 1961-1975*,
Gent, ed. Ludion/CERA, 2007, nr. 244 p. 173 ill., voor een andere versie

4 Compositions Rouge-Noir, 1967

Tempera sur toile
790 x 600 mm
Signé en bas à droite

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 244 p 173 ill. pour une autre version

Hommage à ma mère, 13 augustus 1967, AC 1115

Olie op doek

1300 x 850 mm

Gesigneerd rechtsonder en gesigneerd, gedateerd en titel op keerzijde

Tentoonstelling

Antwerpen, Galerie Campo, *Amédée Cortier 1983*, nr. 21
 Antwerpen, Private Bank Delen, *75 Belgische Kunstenaars, 75 jaar
 Bank Delen*, 2011

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken, 1961-1975*,
Gent, ed. Ludion/CERA, 2007, nr. 246 p. 174 ill.
 Private Bank Delen, Antwerpen, *75 Belgische Kunstenaars, 75 jaar Bank Delen*,
 2011, cat. p. 122 ill.

Hommage à ma mère, 13 août 1967, AC 1115

Huile sur toile

1300 x 850 mm

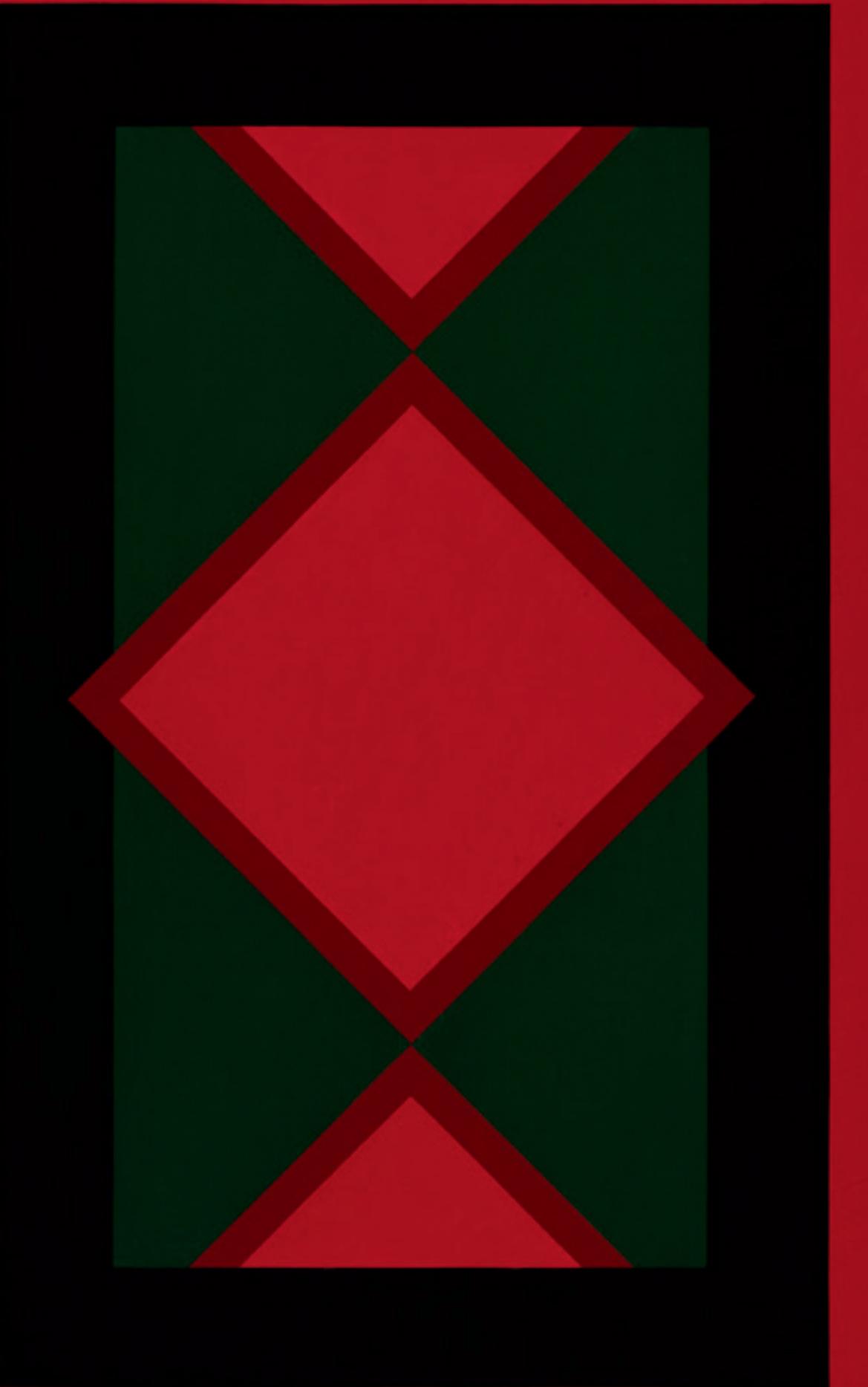
Signé en bas à droite, daté et titre au verso

Exposition

Anvers, Galerie Campo, *Amédée Cortier, 1983*, n° 21
 Anvers, Private Bank Delen, *75 Belgische Kunstenaars, 75 jaar
 Bank Delen*, 2011

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
 Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 246 p. 174 ill.
 Private Bank Delen, *75 Belgische Kunstenaars, 75 jaar Bank Delen*,
 Anvers, 2011, cat. p. 122 ill.

Oranje-Rood-Geel-Zwart, 1967-1969

Acryl op papier
690 x 510 mm
Gesigneerd rechtsomkerend en gesigneerd op keerzijde

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 259 en 259 bis ill. p. 176 voor dezelfde compositie

Orange-Rouge-Jaune-Noir, 1967-1969

Acrylique sur papier
690 x 510 mm
Signé en bas à droite et signé au verso

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand,
Ludion/CERA, 2007, n° 259 et 259 bis. ill. p. 276 pour la même composition

Compositie met cirkel Rood-Geel-Blauw, 1967

Acryl op papier
685 x 505 mm
Gesigneerd rechtsonder

Privéverzameling, Gent

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 261 p. 176 ill.

Composition avec cercle Rouge-Jaune-Bleu, 1967

Acrylique sur papier
685 x 505 mm
Signé en bas à droite

Collection privée, Gand

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 261 p. 176 ill.

Abstracte compositie, Blauw-Rood-Geel, 1967-1969, AC 364

Acryl op papier
700 x 510 mm
Gesigneerd rechts onder

Priveverzameling, Gent

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 266 p. 177 ill.

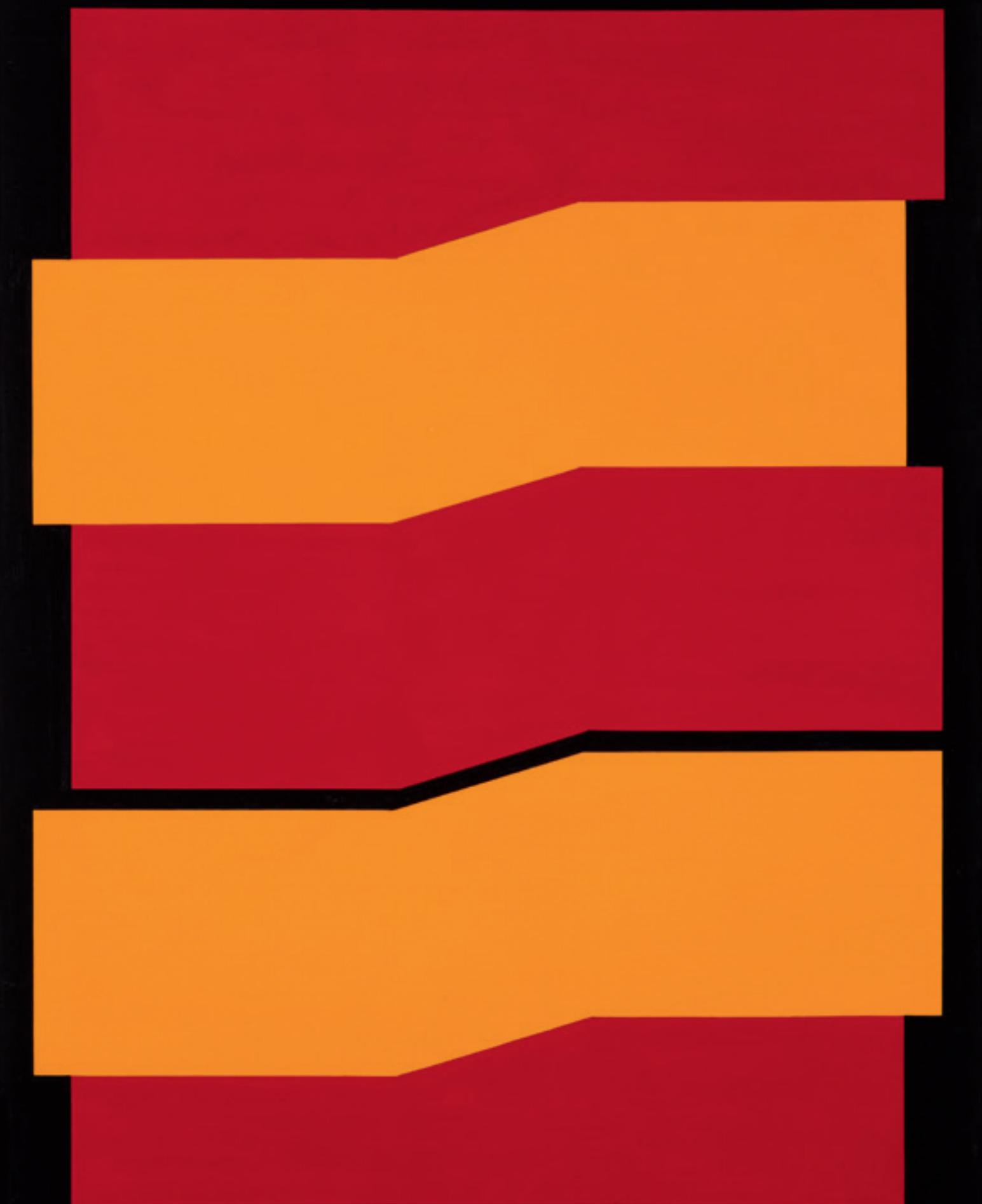
Composition abstraite, Rouge-Jaune-Bleu, 1967-1969, AC 364

Acrylique sur papier
700 x 510 mm
Signé en bas à droite

Collection privée, Gand

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 266 p. 177 ill.

***Chloris, maart 1968*, AC 1101**

Acryl op doek

815 x 795 mm

Gesigneerd rechtsonder en gesigneerd, gedateerd en titel op keerzijde

Privéverzameling, Gent

Tentoonstelling

Musée de Louvain-La-Neuve, 1992

LiteratuurEric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 294 p. 181 ill.***Chloris, mars 1968*, AC 1101**

Acrylique sur toile

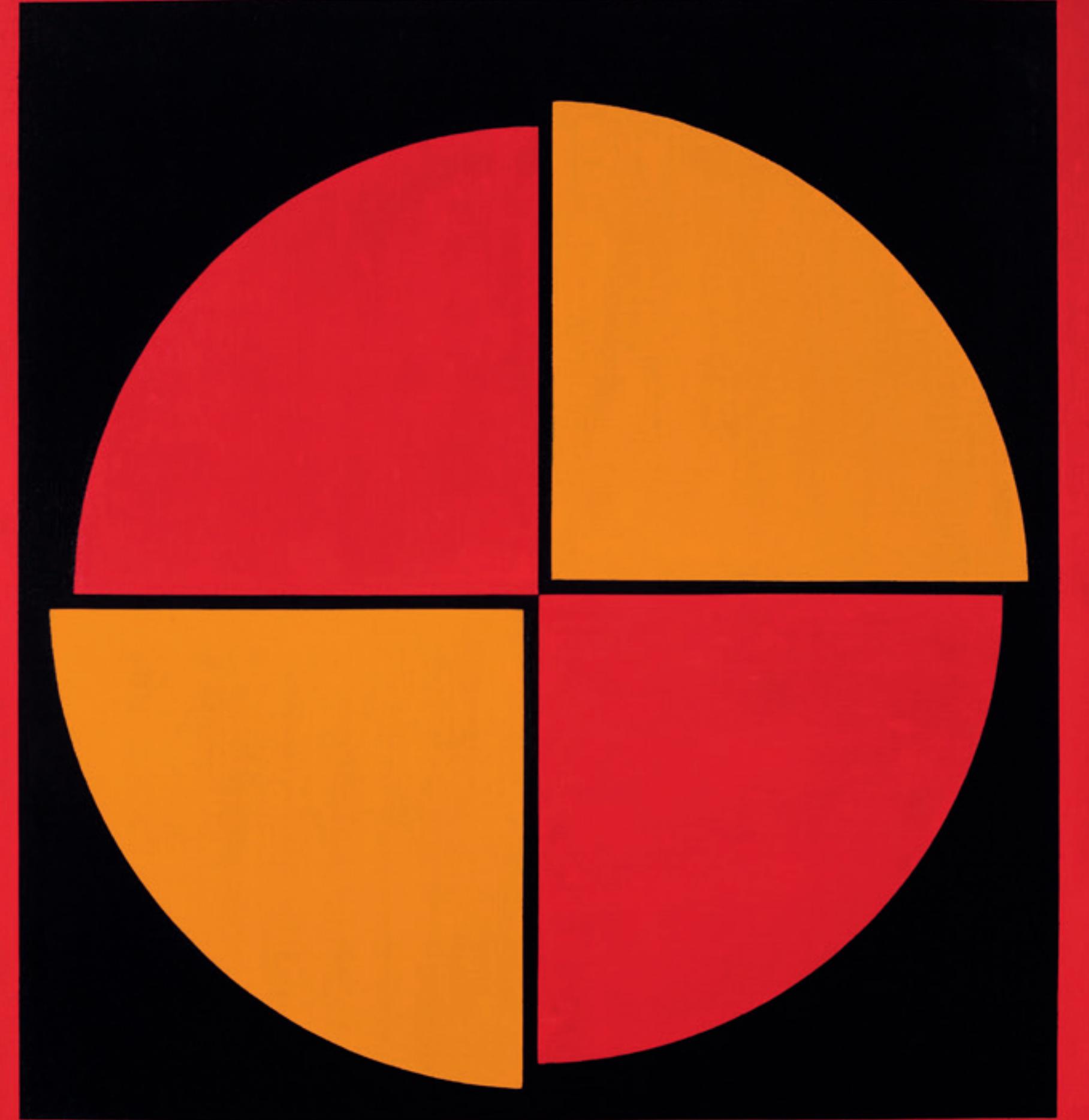
815 x 795 mm

Signé en bas à droite et signé, daté et titre au verso

Collection privée, Gand

Exposition

Musée de Louvain-La-Neuve, 1992

LittératureEric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 294 p. 181 ill.

Rood-Zwart-Blauw met cirkelsegmenten, 1968, AC 362

Acryl op papier
685 x 505 mm
Gesigneerd rechtsonder

Privéverzameling, Gent

Tentoonstelling
Antwerpen, KMSKA, *Amédée Cortier*, 1994

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 302 p. 182 ill.

Rouge-Noir-Bleu circulaire, 1968, AC 362

Acrylique sur papier
685 x 505 mm
Signé en bas à droite

Collection privée, Gand

Exposition
Anvers, KMSKA, *Amédée Cortier*, 1994

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 302 p. 182 ill.

Blauw-Rood-Zwart, 1967-1968, AC 1100

Acryl op doek op paneel
490 x 340 mm
Gesigneerd op rechtszijde en gesigneerd op keerzijde

Priveverzameling, Gent

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, A 22 p. 246

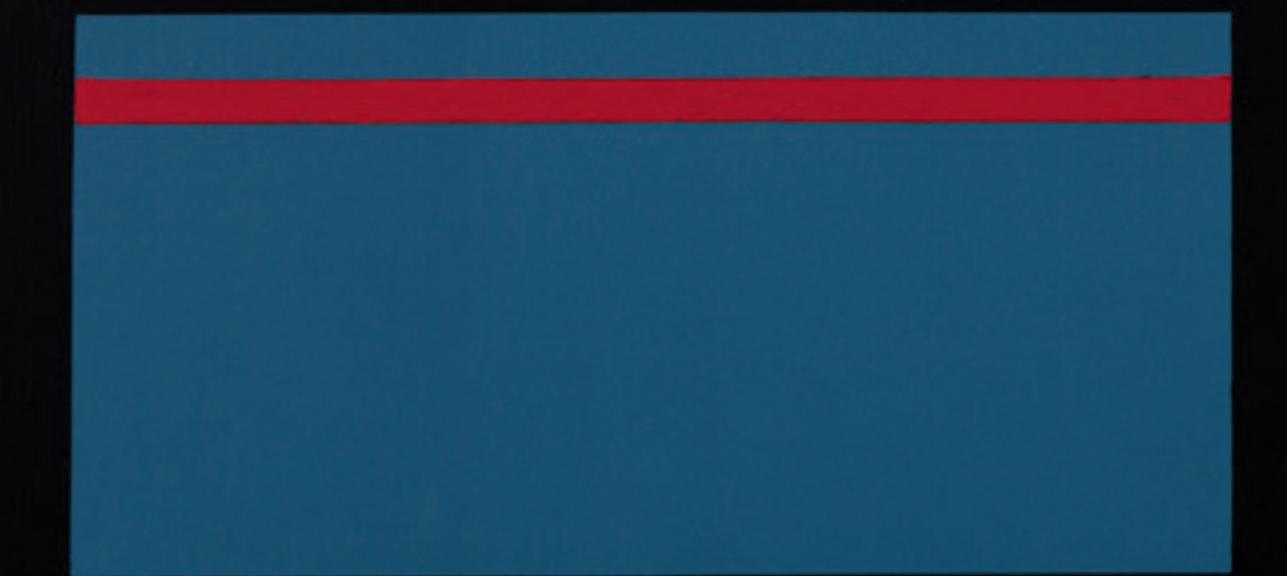
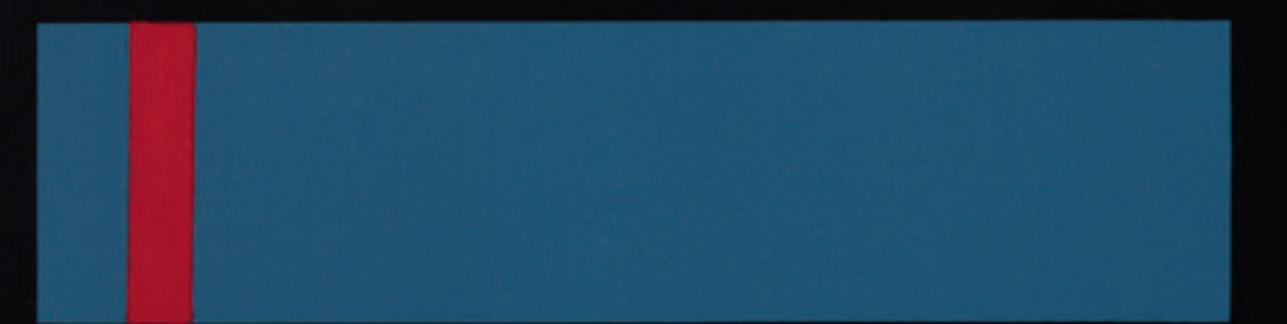
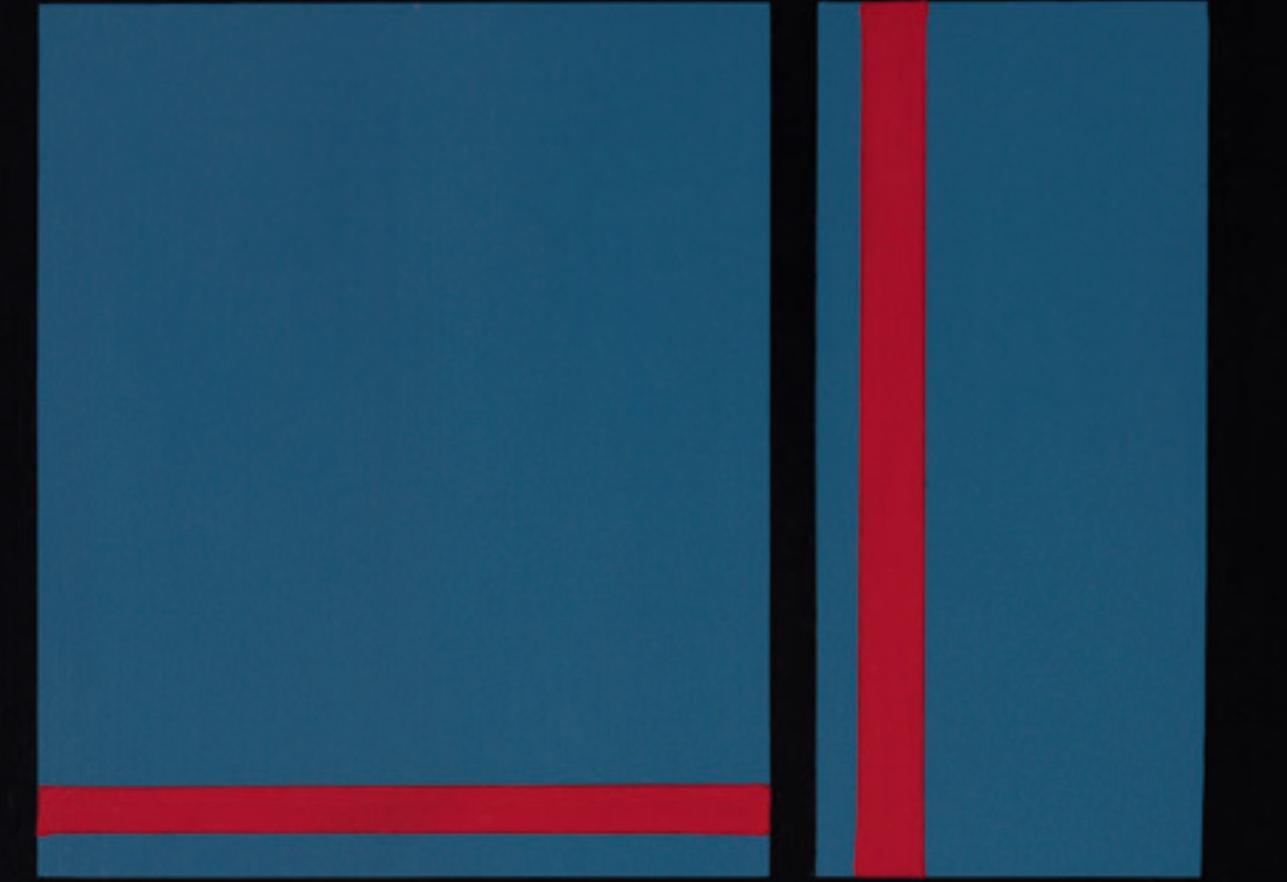
Bleu-Rouge-Noir, 1967-1968, AC 1100

Acrylique sur toile sur panneau
490 x 340 mm
Signé en bas à droite et signé au verso

Collection privée, Gand

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, A 22 p. 246

Zwart-Blauw-Rood, 1967-1968

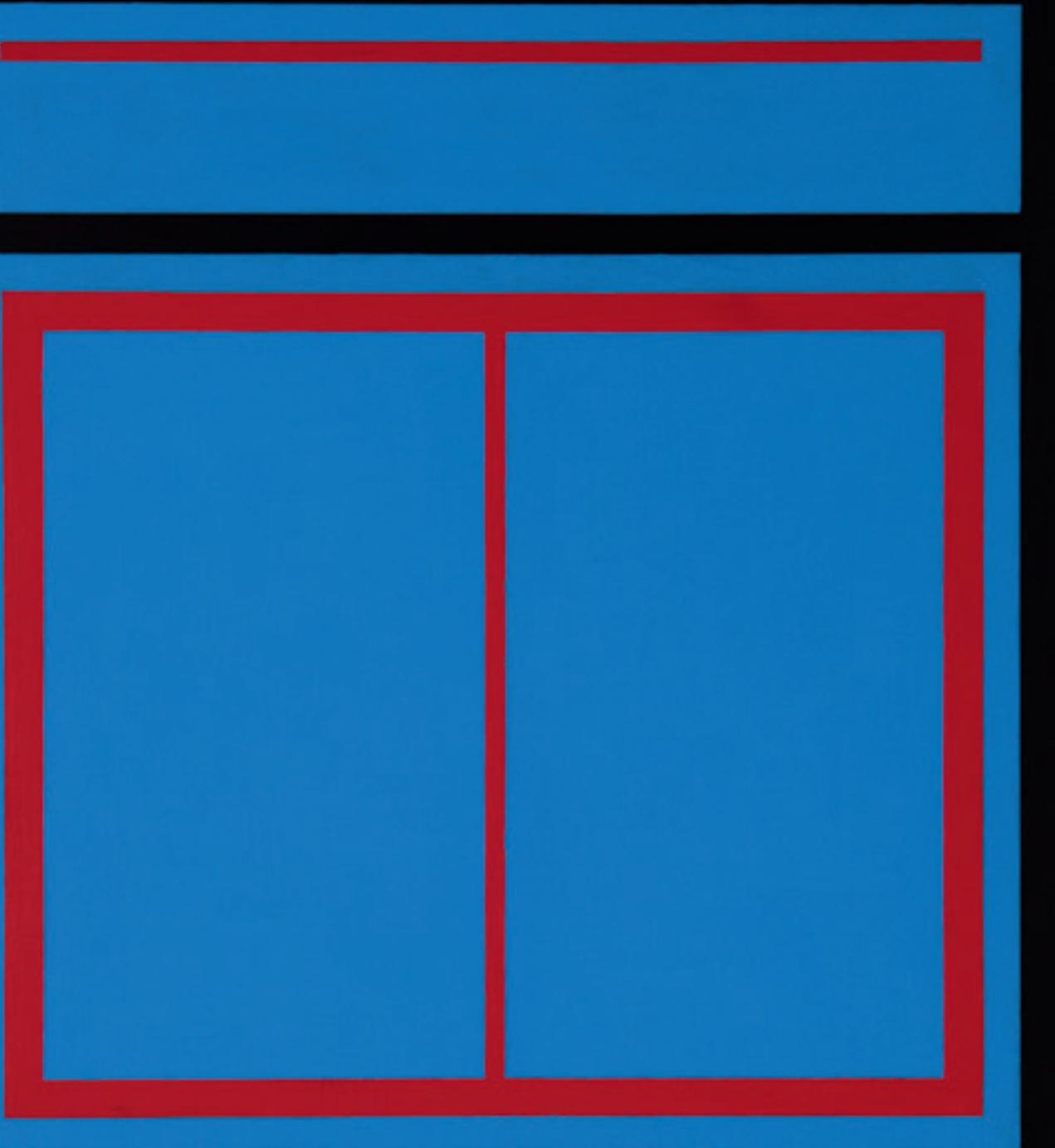
Acryl op doek
930 x 650 mm
Gesigneerd rechts onder

Priveverzameling, Gent

Noir-Bleu-Rouge, 1967-1968

Acrylique sur toile
930 x 650 mm
Signé en bas à droite

Collection privée, Gand

Zwart en 2 Roden, 1968-1969

Acryl op papier
685 x 500 mm
Gesigneerd rechts onder

Noir et 2 Rouges, 1968-1969

Acrylique sur papier
685 x 500 mm
Signé en bas à droite

Zwart en 2 Roden, 1968

Acryl op papier
690 x 510 mm
Gesigneerd rechtsonder en gesigneerd op keerzijde

Noir et 2 Rouges, 1968

Acrylique sur papier
690 x 510 mm
Signé en bas à droite et signé au verso

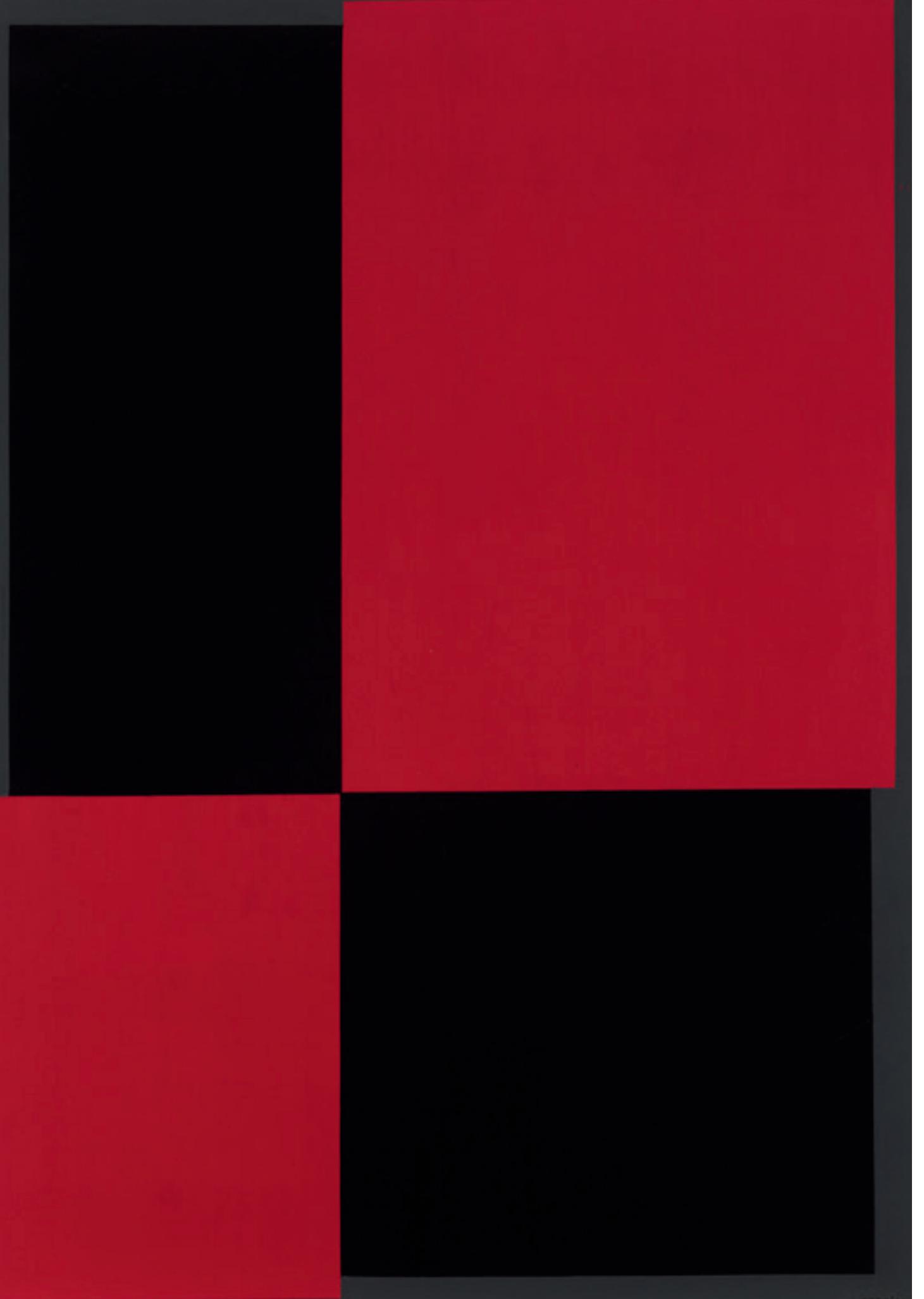

Grijs-Zwart-Rood, 1968-1969

Acryl op papier
650 x 460 mm
Gesigneerd rechts onder

Gris-Noir-Rouge, 1968-1969

Acrylique sur papier
650 x 460 mm
Signé en bas à droite

Rin, 1970, AC 1350

Acryl op papier
580 x 600 mm
Gesigneerd rechts onder

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/CERA, 2007, zie p. 122 en nr. 356 p. 189 voor de afbeelding van het schilderij

Rin, 1970, AC 1350

Acrylique sur papier
580 x 600 mm
Signé en bas à droite

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion/CERA, 2007, voir p. 122 et nr° 356 p. 189 pour illustration du tableau

Acryl II, 1970

Acryl op doek
1160 x 890 mm
Gesigneerd rechtsonder en op keerzijde

Privéverzameling, Gent

Tentoonstelling
Doornik, Galerie Hors Limite, 1999

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 359 p. 190 ill.

Acryl II, 1970

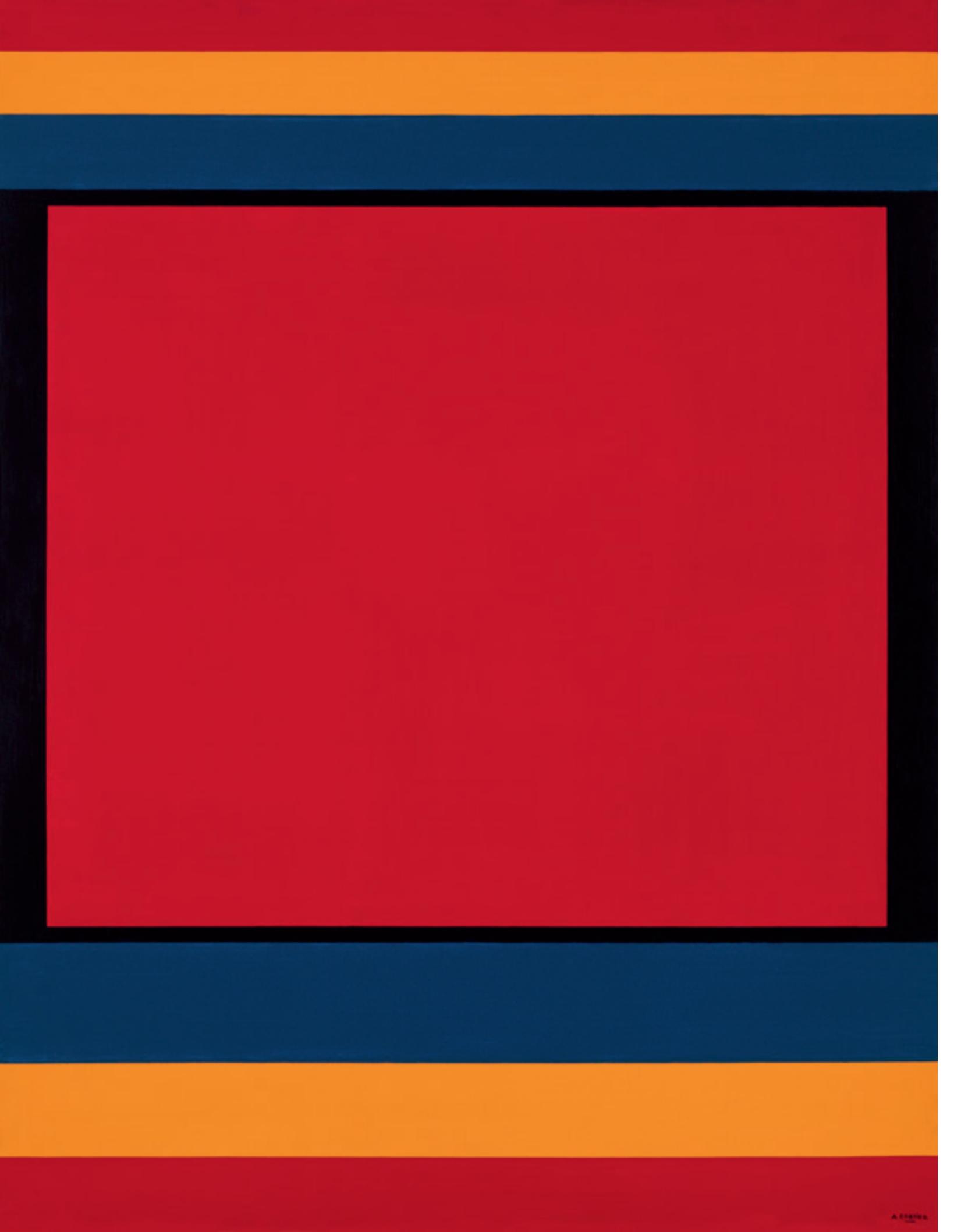
Acrylique sur toile
1160 x 890 mm
Signé en bas à droite et au verso

Collection privée, Gand

Exposition
Tournai, Galerie Hors Limite, 1999

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 359 p. 190 ill.

Corá - Groen-Zwart, 1970

Acryl op papier

670 x 505 mm

Gesigneerd rechtszonder, met op keerzijde opdracht aan Madame Lucy Milton

Tentoonstelling

Londen, Amédée Cortier, Lucy Milton Gallery, 1970

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 353 p. 189 ill. voor afbeelding van het schilderij
 Voor Corá – Groen-Zwart, 1970, acryl op doek, verzameling KMSK
 Antwerpen

Corá - Vert-Noir, 1970

Acrylique sur papier

670 x 505 mm

Signé en bas à droite et au verso dédicace à Madame Lucy Milton

Exposition

Londres, Amédée Cortier, Lucy Milton Gallery, 1970

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
 Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 353 p. 189 ill. reproduction du tableau
 Pour Corá – Groen-Zwart, 1970, acrylique sur toile, collection KMSK
 Anvers

Rood-Wit-Rood, 1970, AC 553

Acryl op papier
685 x 505 mm
Gesigneerd rechtsonder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Gent

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 385 p. 193 ill.

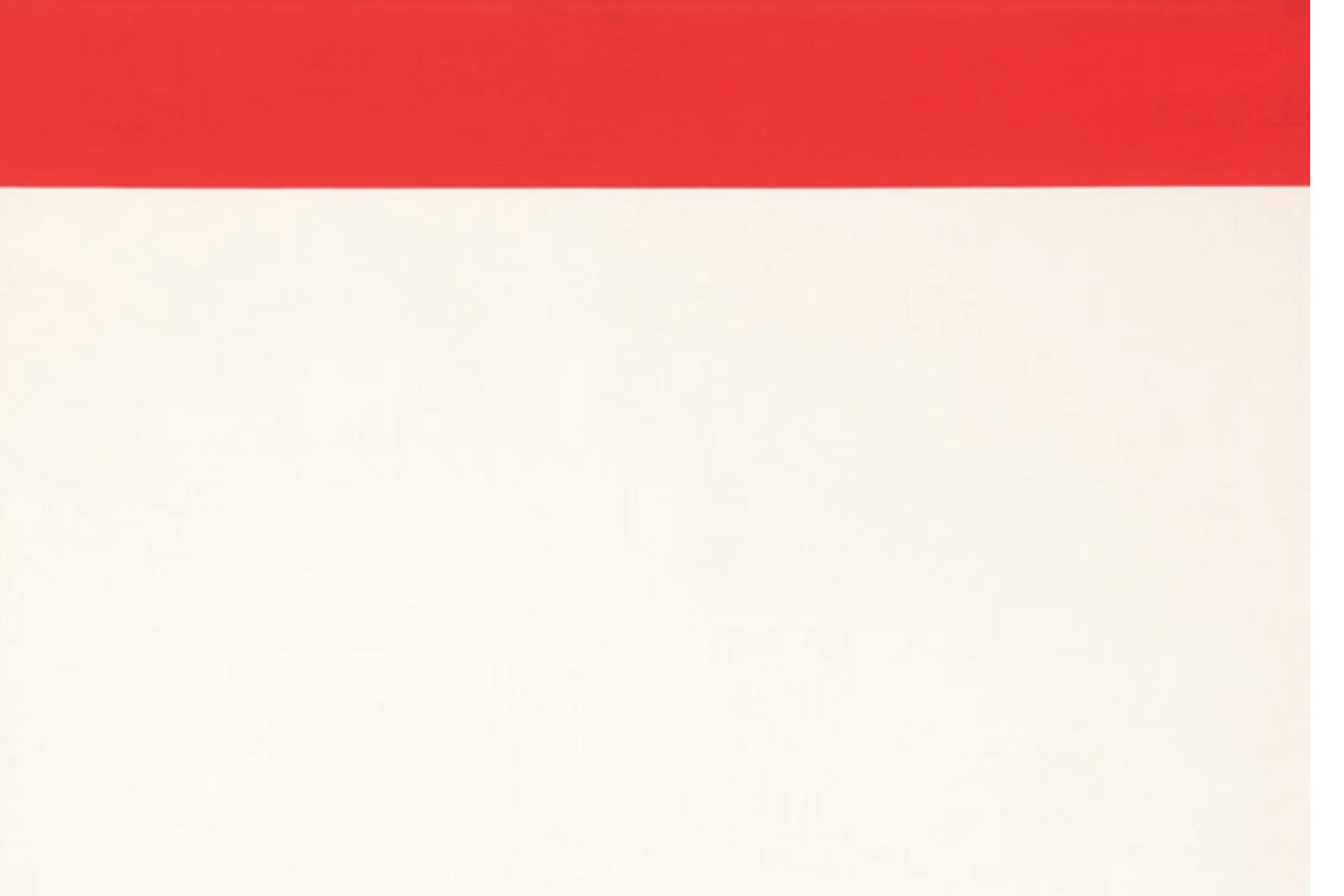
Rouge-Blanc-Rouge, 1970, AC 553

Acrylique sur papier
685 x 505 mm
Signé en bas à droite et signé et daté au verso

Collection privée, Gand

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 385 p. 193 ill.

Rood-Blauw tweeluik, 1970

Acryl op doek
Elk 1300 x 970 mm
Gesigneerd op keerzijde

Privéverzameling, Gent

Tentoonstelling
Groningen, Groninger Museum, *Cortier*, 1970, cat. nr. 13

Rouge-Bleu diptique, 1970

Acrylique sur toile
Chaque 1300 x 970 mm
Signé au verso

Collection privée, Gand

Exposition
Groningen, Groninger Museum, *Cortier*, 1970, cat. n° 13

Rood, 1970, AC 1090

Acryl op doek
1300 x 970 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 358 p. 189 ill.

Rouge, 1970, AC 1090

Acrylique sur toile
1300 x 970 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 358 p. 189 ill.

Rood-Zwart I, 1971, AC 1364

Acryl op doek
1460 x 1140 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Tentoonstelling
Hasselt, Provinciaal Museum, 1991

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 419 ill. p. 196

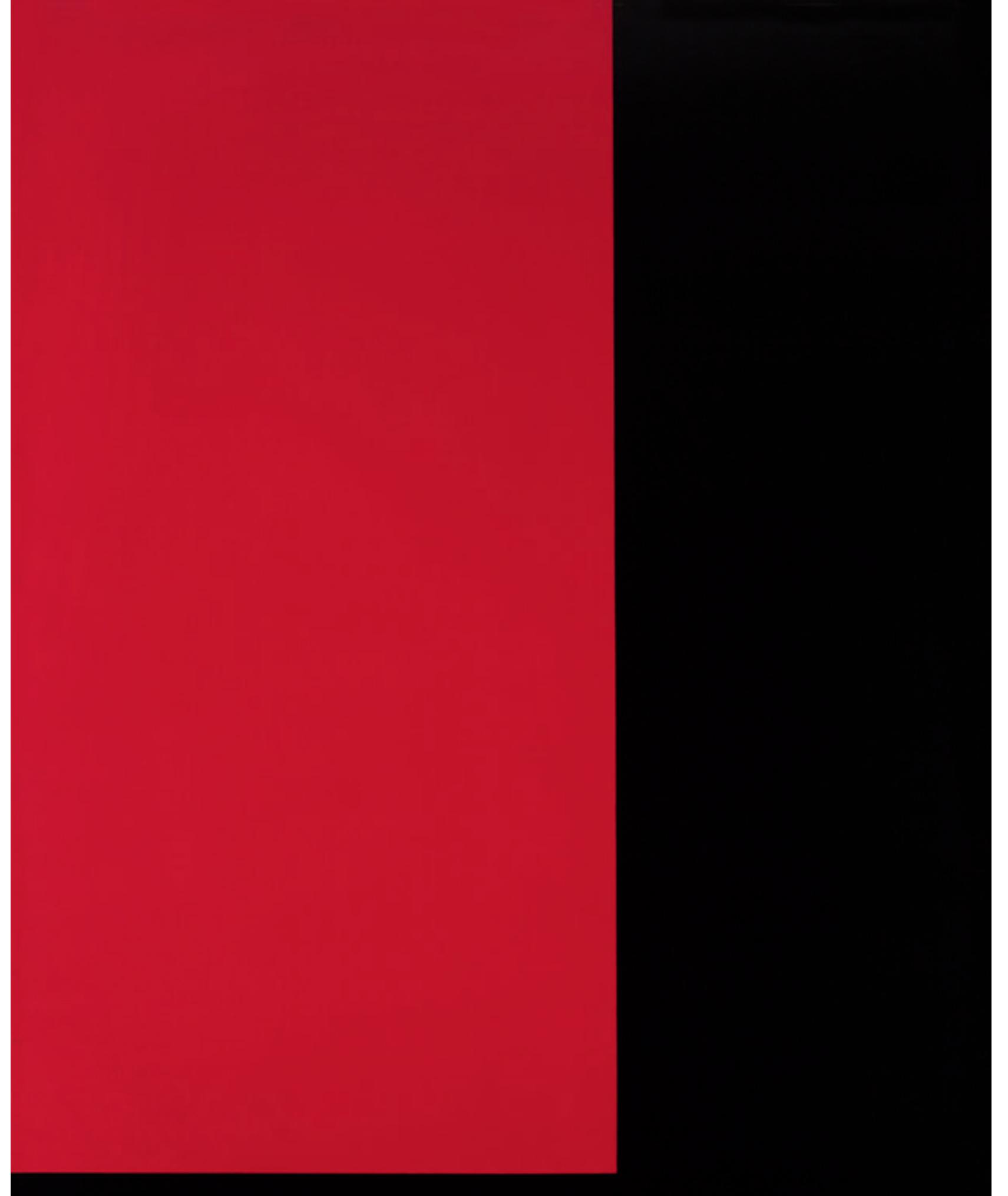
Rouge-Noir I, 1971, AC 1364

Acrylique sur toile
1460 x 1140 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Exposition
Hasselt, Provinciaal Museum, 1991

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 419 ill. p. 196

Wit-Rood, 1971, AC 1336

Acryl op doek
700 x 700 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 445 p. 199 ill.

Blanc-Rouge, 1971, AC 1336

Acrylique sur toile
700 x 700 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 445 p. 199 ill.

Wit-Rood, 1971, AC 1337

Acryl op doek
700 x 700 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 447 p. 200 ill.

Blanc-Rouge, 1971, AC 1337

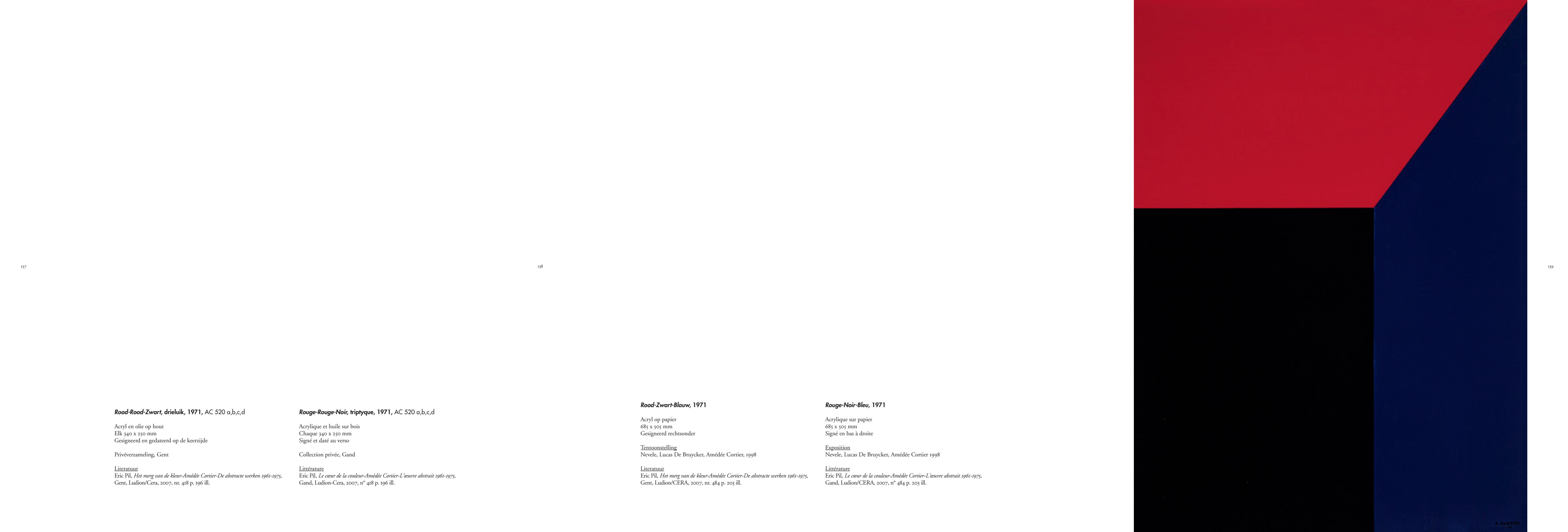
Acrylique sur toile
700 x 700 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 447 p. 200 ill.

137

Rood-Rood-Zwart, drieluik, 1971, AC 520 a,b,c,d

Acryl en olie op hout
Elk 340 x 250 mm
Gesigneerd en gedateerd op de keerzijde

Priveverzameling, Gent

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 418 p. 196 ill.

138

Rouge-Rouge-Noir, triptyque, 1971, AC 520 a,b,c,d

Acrylique et huile sur bois
Chaque 340 x 250 mm
Signé et daté au verso

Collection privée, Gand

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 418 p. 196 ill.

Rood-Zwart-Blauw, 1971

Acryl op papier
685 x 505 mm
Gesigneerd rechtsonder

Tentoonstelling
Nevele, Lucas De Bruycker, Amédée Cortier, 1998

Littérature
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 484 p. 203 ill.

Rouge-Noir-Bleu, 1971

Acrylique sur papier
685 x 505 mm
Signé en bas à droite

Exposition
Nevele, Lucas De Bruycker, Amédée Cortier 1998

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 484 p. 203 ill.

139

Zwart-Rood, 1971, AC 1104

Acryl op papier
700 x 500 mm
Gesigneerd rechts onder

Tentoonstelling
Verviers, Musée des Beaux Arts, 1994

Literatuur

Eric Pil, *Het meer van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 488 ill. p. 204

Noir-Rouge, 1971, AC 1104

Acryl sur papier
700 x 500 mm
Signé en bas à droite

Exposition
Verviers, Musée des Beaux Arts, 1994

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 488 ill. p. 204

Zwart-Wit-Geel, 1971, AC 355

Acryl op papier

685 x 505 mm

Gesigneerd rechts onder en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

TentoonstellingAntwerpen, KMSKA, *Amédée Cortier*, 1994LiteratuurEric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 490 p. 204**Noir-Blanc-Jaune, 1971, AC 355**

Acrylique sur papier

685 x 505 mm

Signé en bas à droite et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

ExpositionAnvers, KMSKA, *Amédée Cortier*, 1994LittératureEric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 490 p. 204

Zwart-Wit-Geel, 1971, AC 1148

Acryl op doek
1300 x 970 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Tentoonstelling
Gent, MSK, *Buellens, Broodthaers*, Cortier, 1977

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 429 p. 197

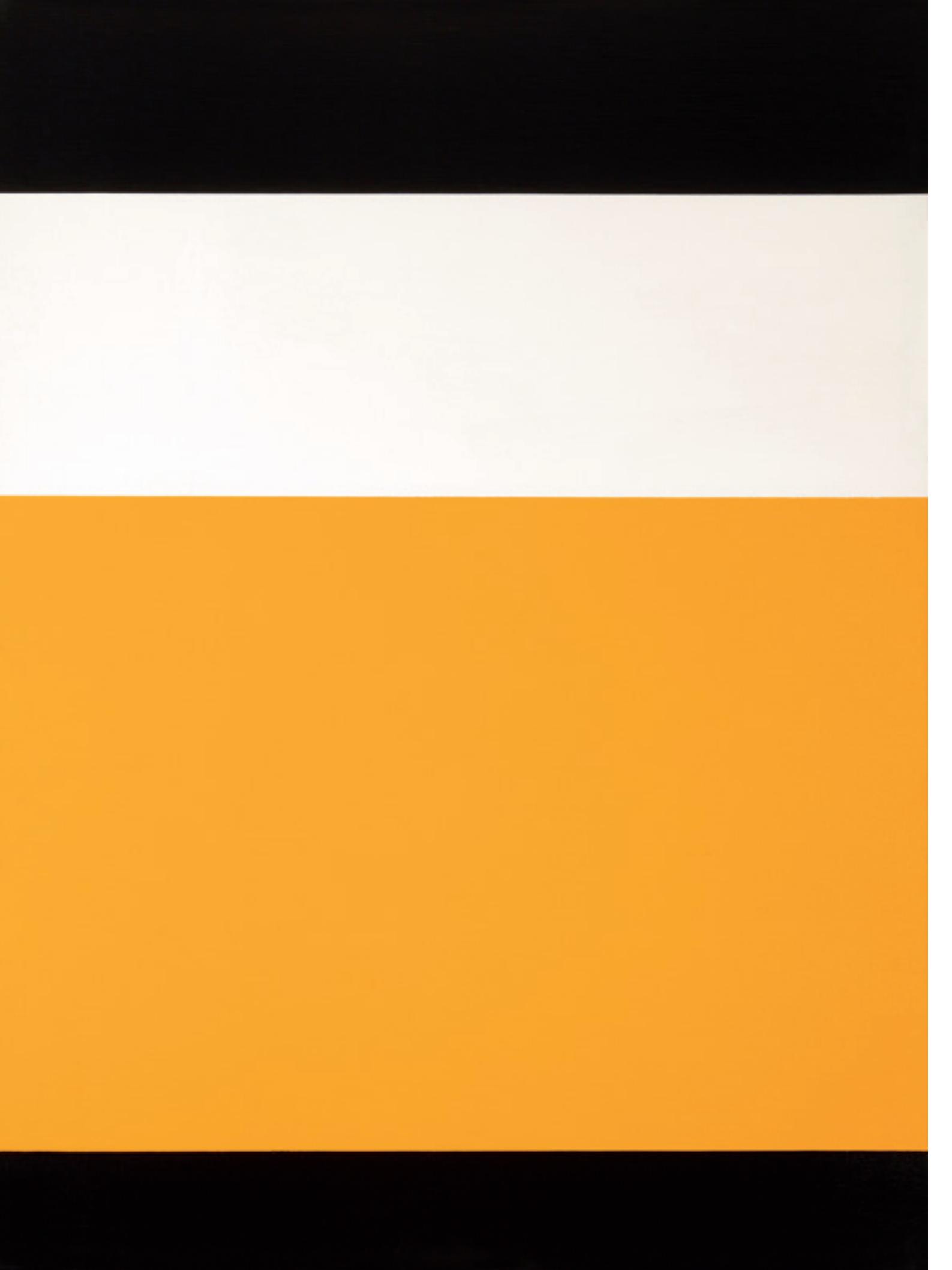
Noir-Jaune-Blanc, 1971, AC 1148

Acrylique sur toile
1300 x 970 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Exposition
Gand, MSK, *Buellens, Broodthaers*, Cortier, 1977

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 429 p. 197

Zwart-Geel-Wit, 1971, AC 1335

Acryl op doek
700 x 700 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 448 p. 200

Noir-Jaune-Blanc, 1971, AC 1335

Acrylique sur toile
700 x 700 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 448 p. 200

Rood-Geel-Blauw, 1972, AC 1091

Acryl op doek
1300 x 970 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Privéverzameling, Antwerpen

Tentoonstelling

Gent, MSK, *Herdenkingstentoonstelling A. Buellens, M. Broodthaers, Amédée Cortier*, 1977

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 523 p. 209

Rouge-Jaune-Bleu, 1972, AC 1091

Acrylique sur toile
1300 x 970 mm
Signé et daté au verso

Collection privée, Anvers

Exposition

Gand, MSK, *Herdenkingstentoonstelling A. Buellens, M. Broodthaers, Amédée Cortier*, 1977

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 523 p. 209

Rood-Zwart, 1972, AC 1074

Acryl op doek
1300 x 970 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Tentoonstelling
Antwerpen, Galerie Campo, *Amédée Cortier*, nr. 5

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 525 p. 209

Rouge-Noir, 1972, AC 1074

Acrylique sur toile
1300 x 970 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Exposition
Anvers, Galerie Campo, *Amédée Cortier*, n° 5

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 525 p. 209

Groen-Zwart, 1972, AC 1145

Acryl op doek
1300 x 970 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 521 ill. p. 208

Vert-Noir, 1972, AC 1145

Acrylique sur toile
1300 x 970 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 521 ill. p. 208

Zwart-Rood reliëf, 1972

Permaline email op hout
1010 x 810 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Tentoonstelling
Antwerpen, KMSKA, *Amédée Cortier*, 1994

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 516 p. 208 ill.

Relief Noir-Rouge, 1972

Permaline email sur bois
1010 x 810 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Exposition
Anvers, KMSKA, *Amédée Cortier*, 1994

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 516 p. 208 ill.

Twee blauwen, 1972

Acryl op doek
1100 x 800 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, ed. Ludion/CERA, 2007, nr. 534 p. 210

Deux bleus, 1972

Acrylique sur toile
1100 x 800 mm
Signé et daté au verso

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 534 p 210 ill.

Zwart-Wit (horizontaal), 1972, AC 1343

Acryl op doek
1300 x 970 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Tentoonstelling
Antwerpen, Galerie Campo, *Amédée Cortier*, nr. 20

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 528 p. 209

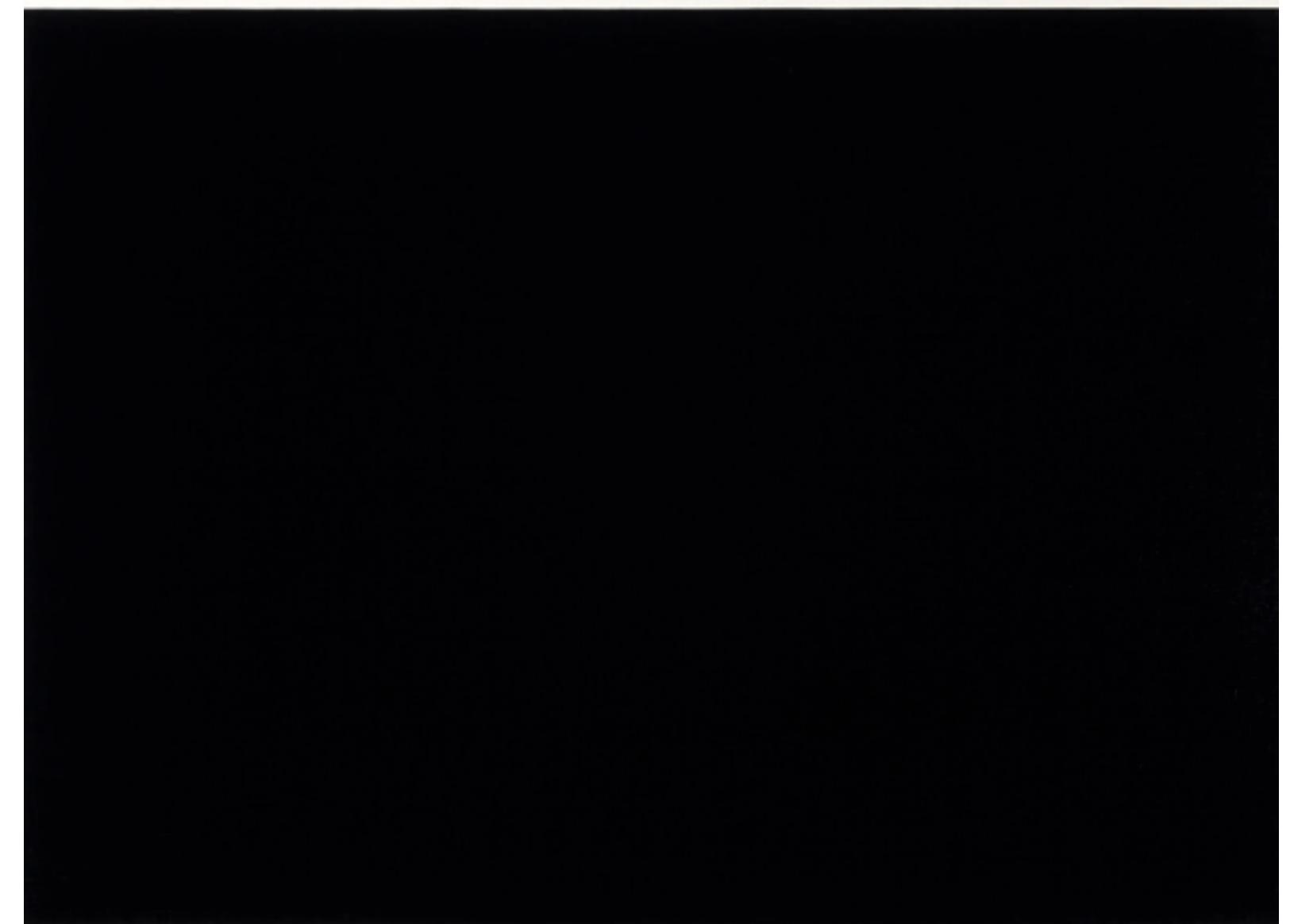
Noir-Blanc (horizontal), 1972, AC 1343

Acrylique sur toile
1300 x 970 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Exposition
Anvers, Galerie Campo, *Amédée Cortier*, n° 20

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 528 p. 209

Zwart-Wit (horizontaal), 1972, AC 1351

Acryl op doek
1300 x 970 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 530 p. 209 ill.

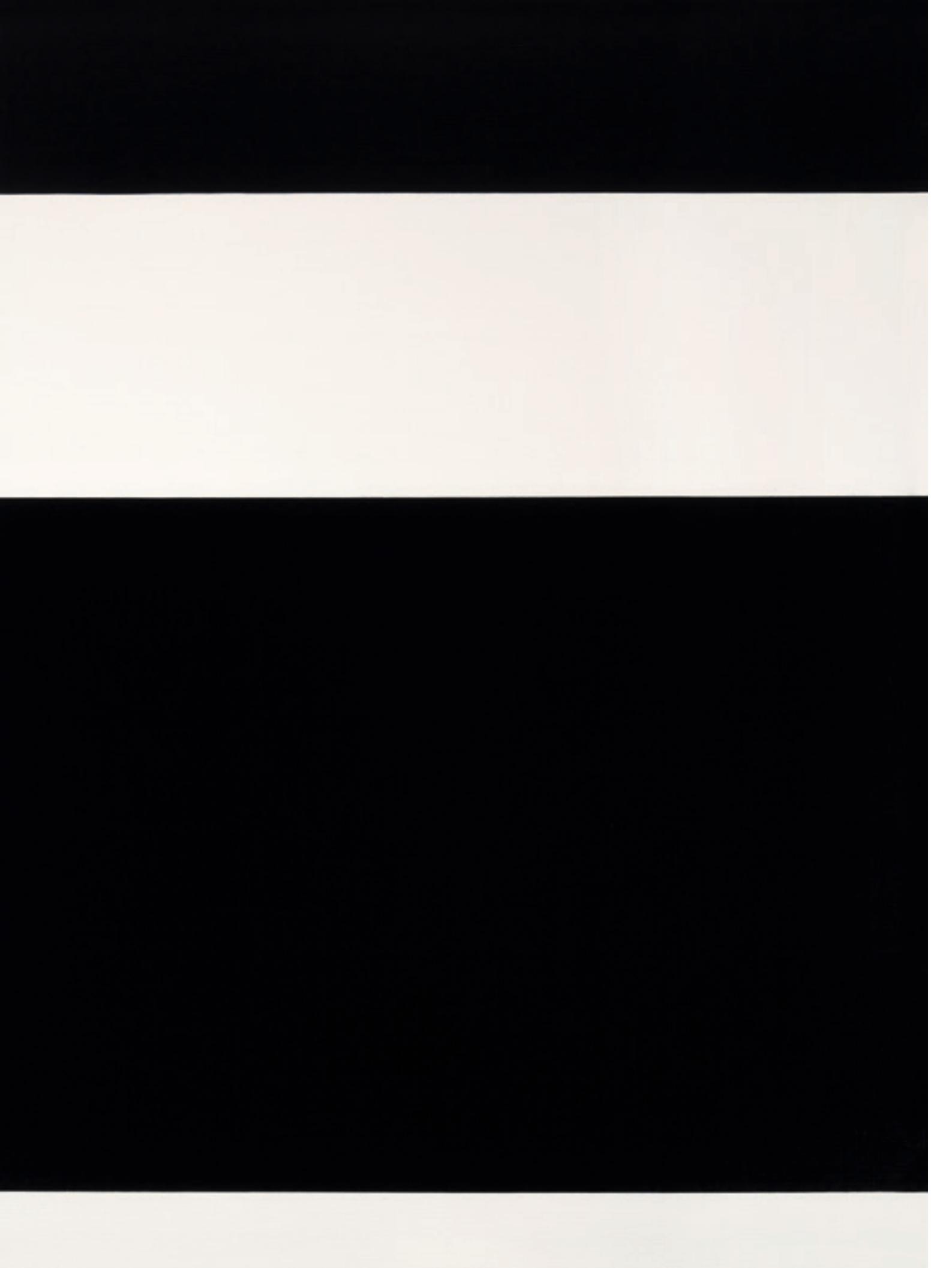
Noir-Blanc (horizontal), 1972, AC 1351

Acrylique sur toile
1300 x 970 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 530 p. 209 ill.

Zwart-Groen, 1972, AC 1327

Acryl op doek
1000 x 800 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Tentoonstelling
Verviers, Musée des Beauc-Arts, 1994

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 536 p. 210 ill.

Noir-Vert, 1972, AC 1327

Acrylique sur toile
1000 x 800 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Exposition
Verviers, Musée des Beauc-Arts, 1994

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 536 p. 210 ill.

Groen-Zwart en Wit, 1972, AC 1136

Acryl op doek
1000 x 800 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 538 p. 210 ill.

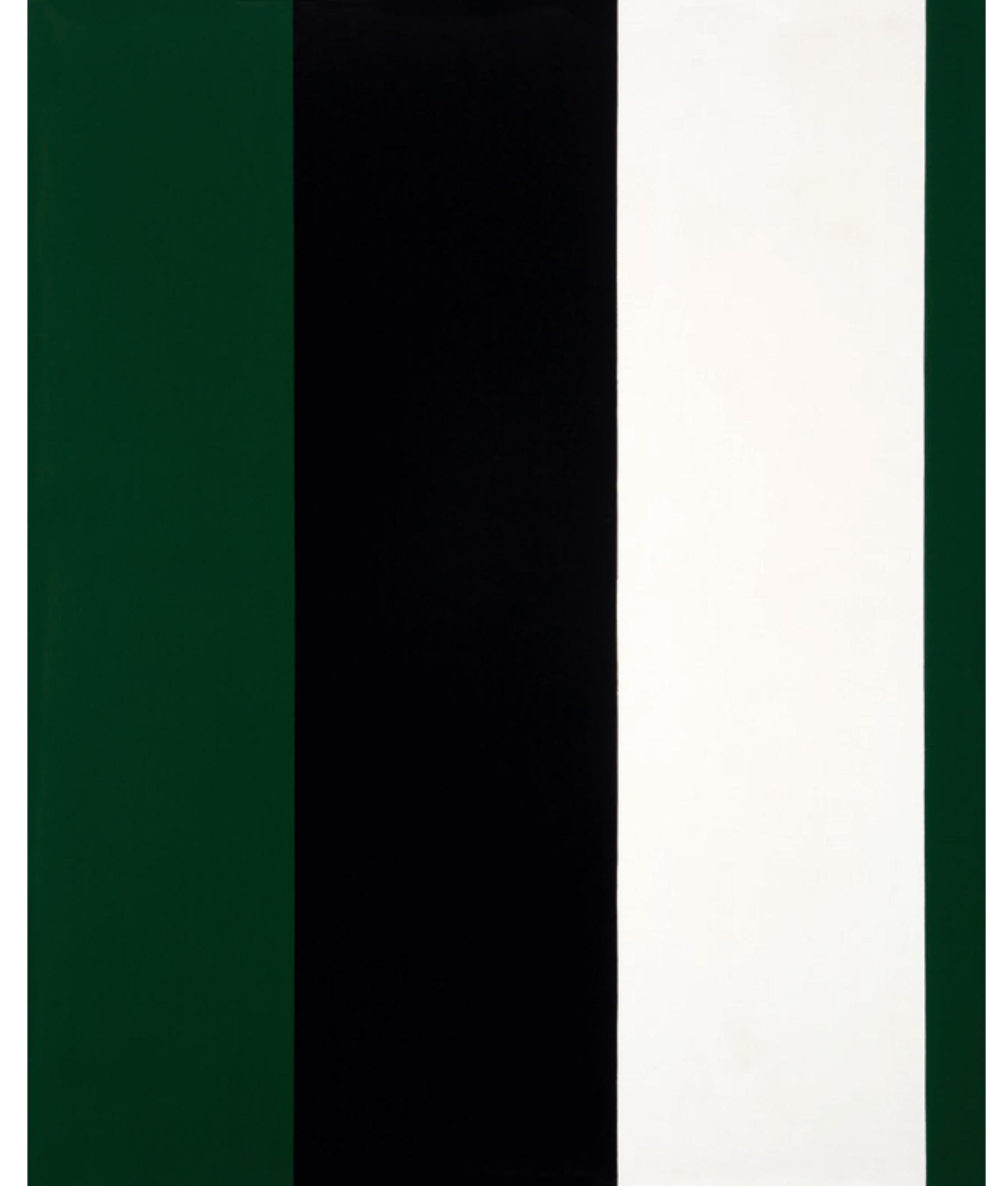
Vert-Noir et Blanc, 1972, AC 1136

Acrylique sur toile
1000 x 800 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 538 p. 210 ill.

Twee blauwen, 1972, AC 959

Acryl op doek
750 x 550 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Tentoonstelling

Den Haag, Galerie Nouvelles Images, 1976, cat. 13
Oostende, Venetiaanse Gaanderijen, *B-LAST. De naschok van het abstracte*, 2016-2017

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, ed.Ludion/CERA, 2007, nr. 543 p. 211 ill.
Gino Braet, e.a., *B-LAST. De naschok van het abstracte*, Oostende, Venetiaanse Gaanderijen, 2016, nr. 40 p. 67 en p. 40 ill.

Deux bleus, 1972, AC 959

Acrylique sur toile
750 x 550 mm
Signé et daté au verso

Exposition

La Haye, Galerie Nouvelles Images, 1976, cat. 13
Ostende, Venetiaanse Gaanderijen, *B-LAST. De naschok van het abstracte*, 2016-2017

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 543 p. 211 ill.
Gino Braet, e.a., *B-LAST. De naschok van het abstracte*, Ostende, Venetiaanse Gaanderijen, 2016, n° 40 et p. 40 p. 67 ill.

Rood-Geel-Blauw, 1972

Acryl op doek
1300 x 970 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Gent

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, zie nr. 549 p. 211 voor dezelfde compositie

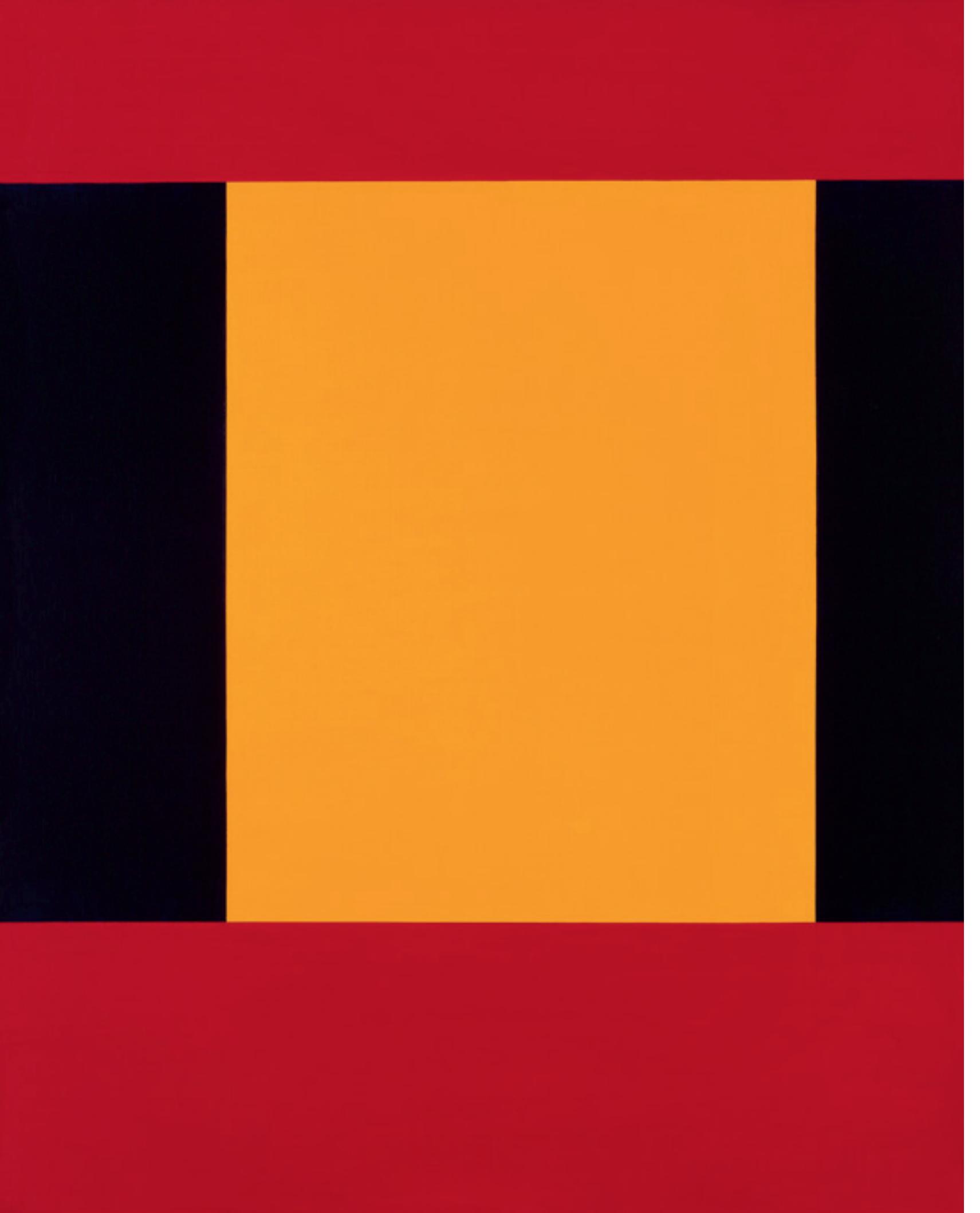
Rouge-Jaune-Bleu, 1972

Acrylique sur toile
1300 x 970 mm
Signé et daté au verso

Collection privée, Gand

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, voir n° 549 p. 211 pour même composition

Zwart reliëf, 1972

Matte lakverf op paneel
310 x 177 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Antwerpen

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 596 ill. p. 216

Relief noir, 1972

Peinture émail mate sur panneau
310 x 177 mm
Signé et daté au verso

Collection privée, Anvers

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 596 ill. p. 216

Twee Roden, 1973

Acryl op doek
1000 x 900 mm
Gesigneerd op keerzijde

Privéverzameling, Aalter

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 621 p. 219

Deux Rouges, 1973

Acrylique sur toile
1000 x 900 mm
Signé au verso

Collection privée, Aalter

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 621 p. 219

Drie blauwen, 1973, AC 1083

Acryl op doek
850 x 750 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Antwerpen

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 624 p. 219 ill.

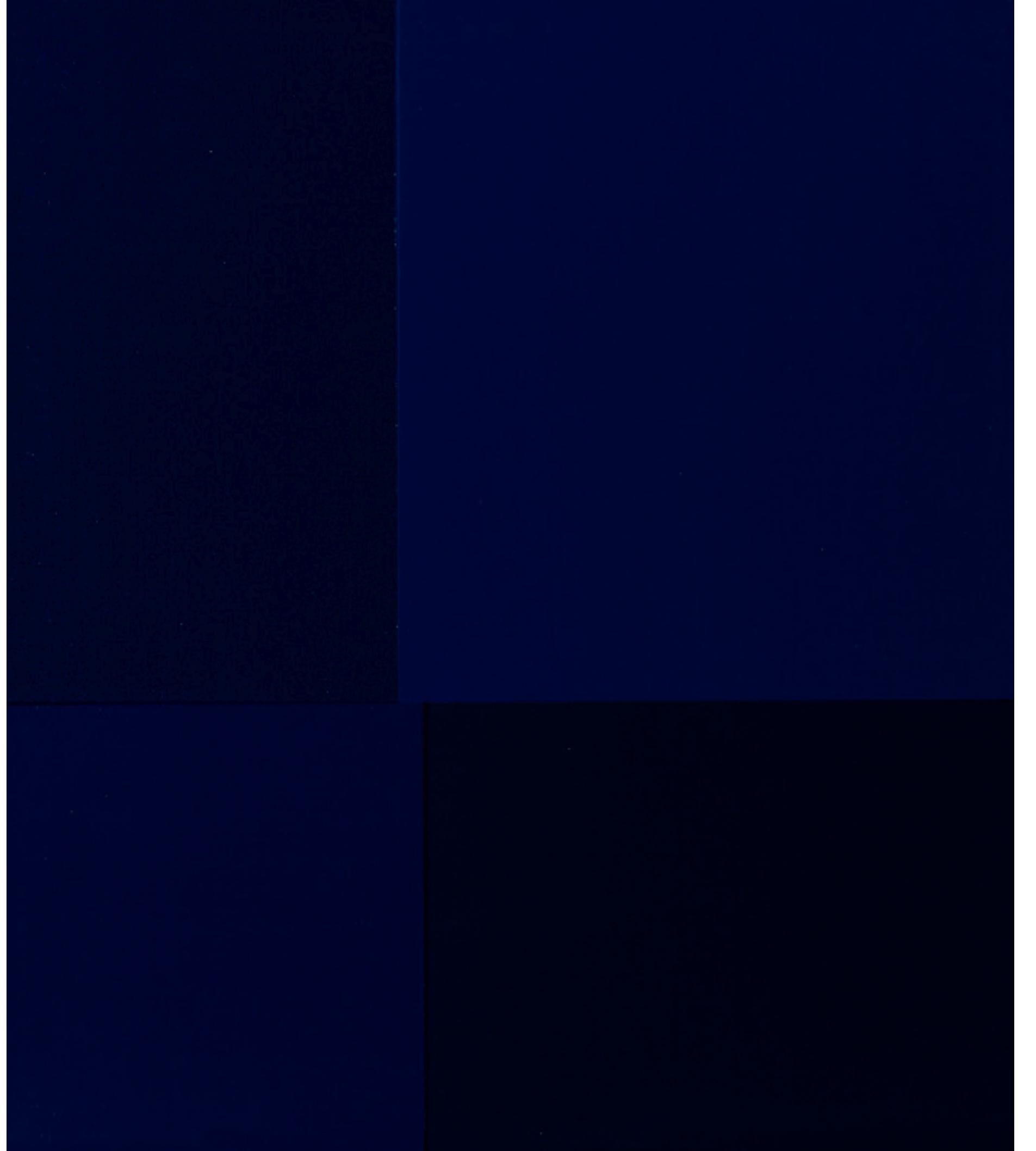
Trois bleus, 1973, AC 1083

Acrylique sur toile
850 x 750 mm
Signé et daté au verso

Collection privée, Anvers

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 624 p. 219 ill.

Rood-Blauw, 1973, AC 983

Olie op doek
610 x 500 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, ed.Ludion/CERA, 2007, nr. 630 p. 220 ill.

Rouge-Bleu, 1973, AC 983

Acrylique sur toile
610 x 500 mm
Signé et daté au verso

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 630 p. 220 ill.

Blauw-Zwart, 1973

Acryl op doek
500 x 500 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, ed.Ludion/CERA, 2007, nr. 631 p. 220 ill.

Bleu-Noir, 1973

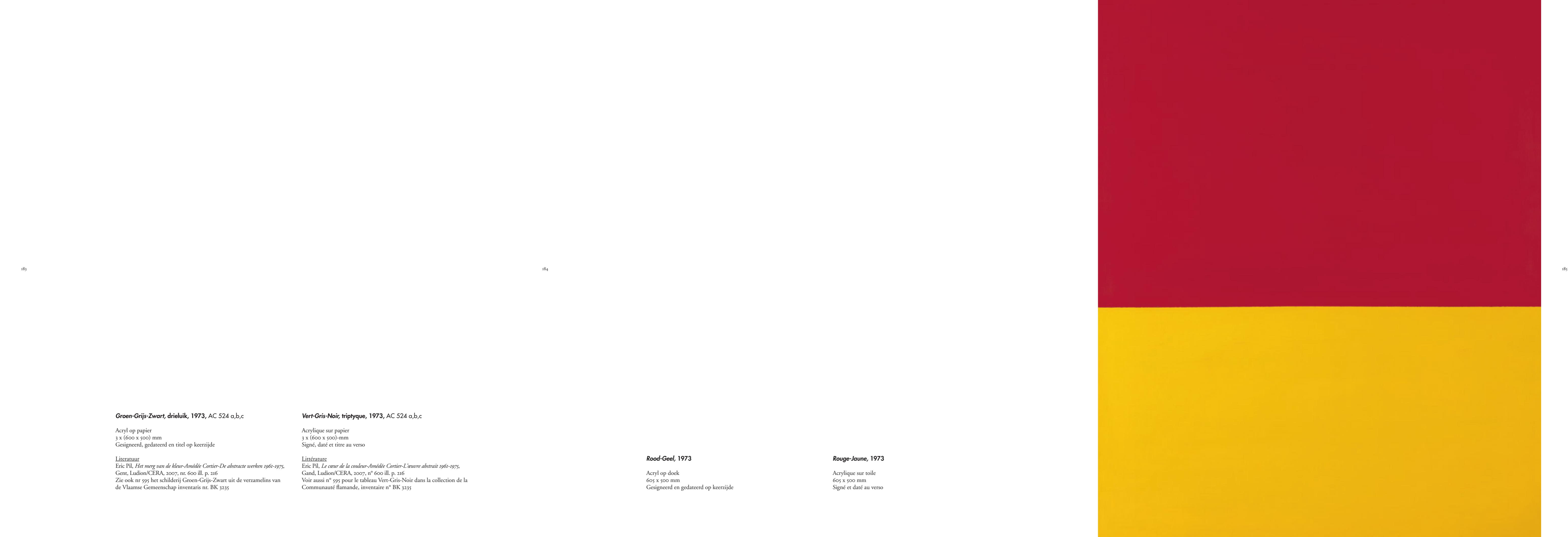
Acrylique sur toile
500 x 500 mm
Signé et daté au verso

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 631 p. 220 ill.

183

Groen-Grijs-Zwart, drieluik, 1973, AC 524 a,b,c

Acryl op papier
3 x (600 x 500) mm
Gesigneerd, gedateerd en titel op keerzijde

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 600 ill. p. 216

Zie ook nr 595 het schilderij Groen-Grijs-Zwart uit de verzamelingen van de Vlaamse Gemeenschap inventaris nr. BK 3235

Vert-Gris-Noir, triptyque, 1973, AC 524 a,b,c

Acrylique sur papier
3 x (600 x 500)-mm
Signé, daté et titre au verso

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 600 ill. p. 216

Voir aussi n° 595 pour le tableau Vert-Gris-Noir dans la collection de la Communauté flamande, inventaire n° BK 3235

184

Rood-Geel, 1973

Acryl op doek
605 x 500 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Rouge-Jaune, 1973

Acrylique sur toile
605 x 500 mm
Signé et daté au verso

185

Blaauw-Bruin, 1973

Acryl op doek
500 x 400 mm
Gesigneerd en gedateerd op verso

Bleu-Brune, 1973

Acrylique sur toile
500 x 400 mm
Signé et daté au verso

Rood-Geel, tweeluik, 1973

Acryl op doek
Elk 750 x 750 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Gent

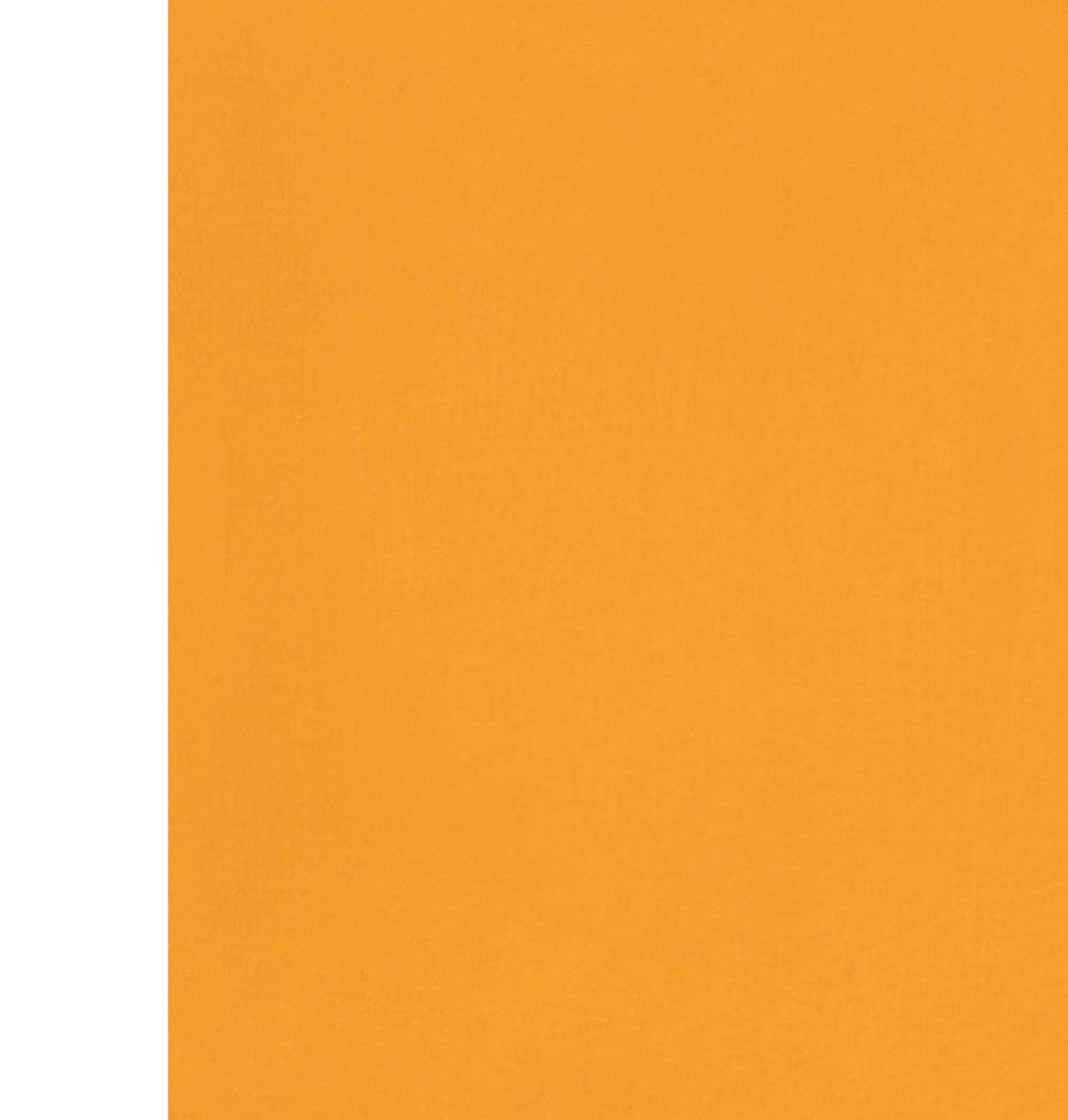
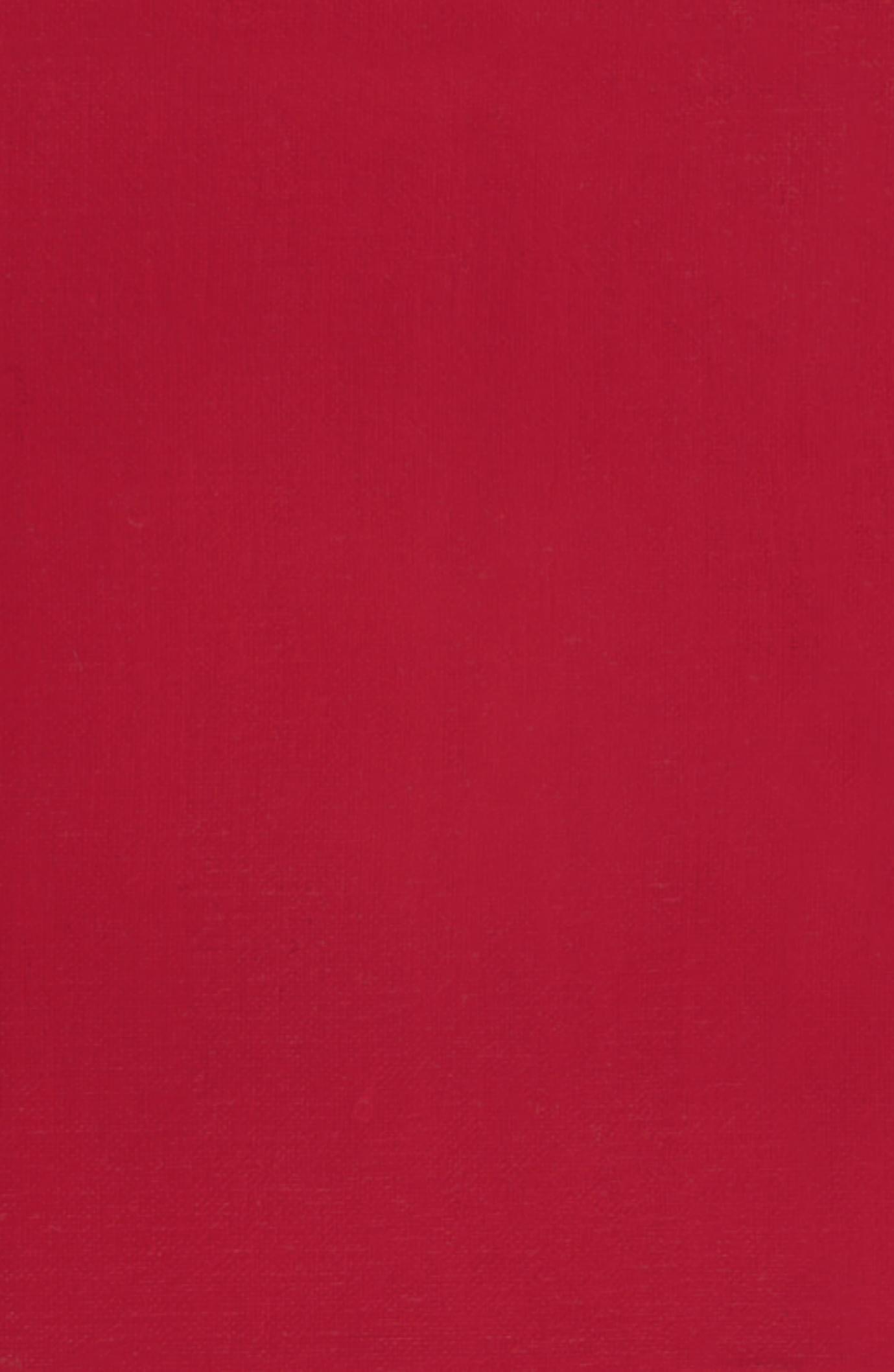
Tentoonstelling
Gent, MSK, Buellens, Cortier, Broodthaers, 1976

Rouge-Jaune, diptyque, 1973

Acrylique sur toile
Chaque 750 x 750 mm
Signé et daté au verso

Collection privée, Gand

Exposition
Gand, MSK, Buellens, Cortier, Broodthaers, 1976

Zwart-Wit, 1972, AC 588

Acryl op papier
660 x 500 mm
Monogram linksonder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Knokke

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 640 p. 221 ill. en ill. op p 88

Noir-Blanc, 1972, AC 588

Acrylique sur papier
660 x 500 mm

Monogrammé en bas à gauche et signé et daté au verso

Collection privée, Knokke

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 640 p. 221 ill. et ill. à p. 88

Zwart-Wit, 1972, AC 589

Acryl op papier
660 x 500 mm
Monogram rechts onder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Knokke

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 641 p. 221 ill. en ill. op p. 89

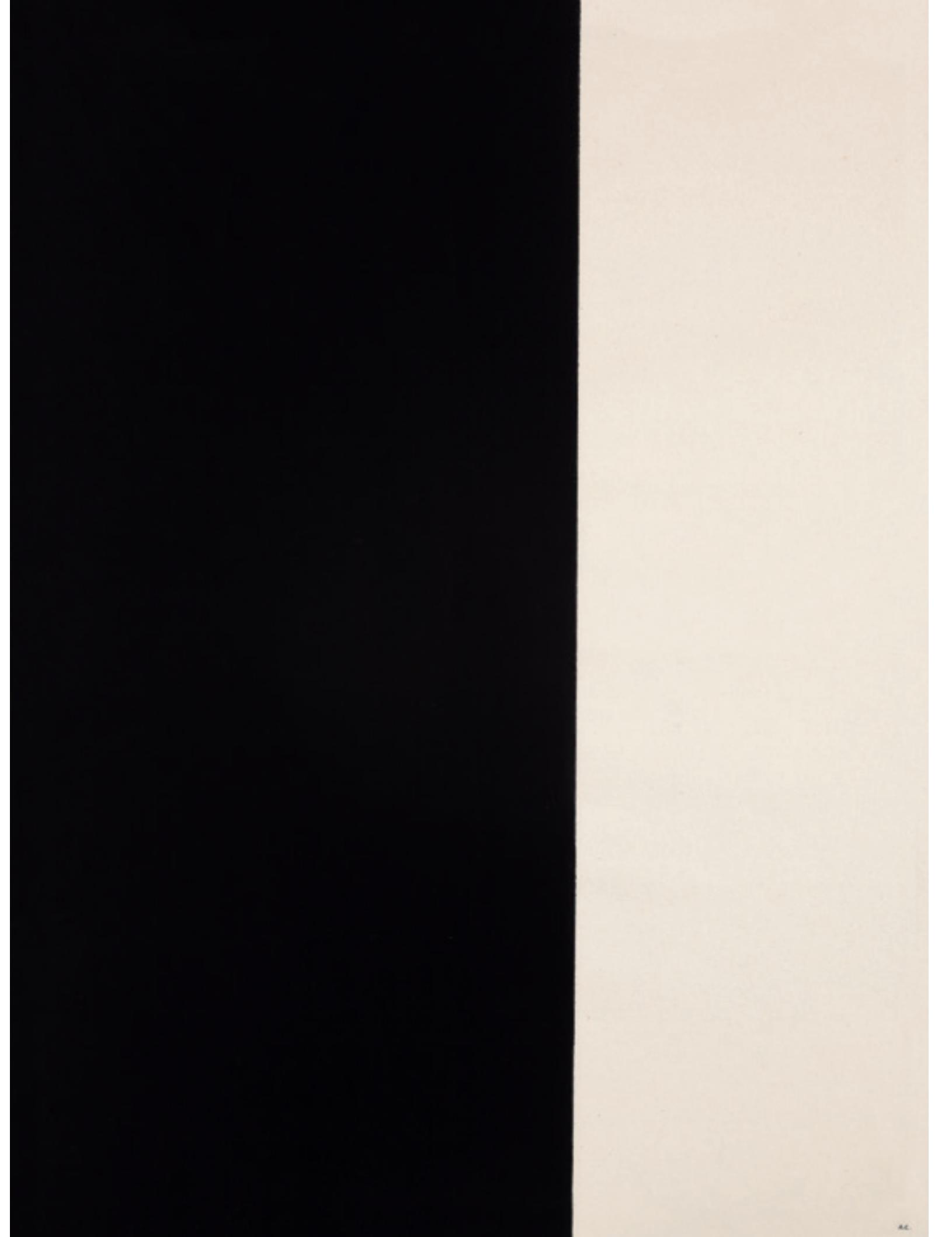
Noir-Blanc, 1972, AC 589

Acrylique sur papier
660 x 500 mm
Monogrammé en bas à droite et signé et daté au verso

Collection privée, Knokke

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 641 p. 221 ill. et ill. à p. 89

Zwart-Wit, 1973, AC 586

Acryl op papier
660 x 500 mm
Monogram linksonder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Knokke

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 642 p. 221 ill. en ill. op p. 88

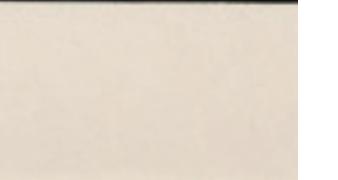
Noir-Blanc, 1973, AC 586

Acrylique sur papier
660 x 500 mm
Monogrammé en bas à gauche et signé et daté au verso

Collection privée, Knokke

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 642 p. 221 ill. et ill. p. 88

Zwart-Wit, 1973, AC 587

Acryl op papier
660 x 500 mm
Monogram linksonder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Knokke

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 643 p. 221 ill. en ill. op p. 89

Noir-Blanc, 1973, AC 587

Acrylique sur papier
660 x 500 mm
Monogrammé en bas à gauche et signé et daté au verso

Collection privée, Knokke

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 643 p. 221 ill. et ill. p. 89

Zwart-Wit, 1973, AC 590

Acryl op papier
660 x 500 mm
Monogram rechts onder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Knokke

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 644 p. 221 ill. en ill. op p. 89

Noir-Blanc, 1973, AC 590

Acrylique sur papier
660 x 500 mm
Monogrammé en bas à droite et signé et daté au verso

Collection privée, Knokke

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 644 p. 221 ill. et ill. p. 89

Zwart-Wit, 1973, AC 591

Acryl op papier
660 x 500 mm
Monogram rechts onder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Knokke

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 645 p. 221 ill. en ill. op p. 89

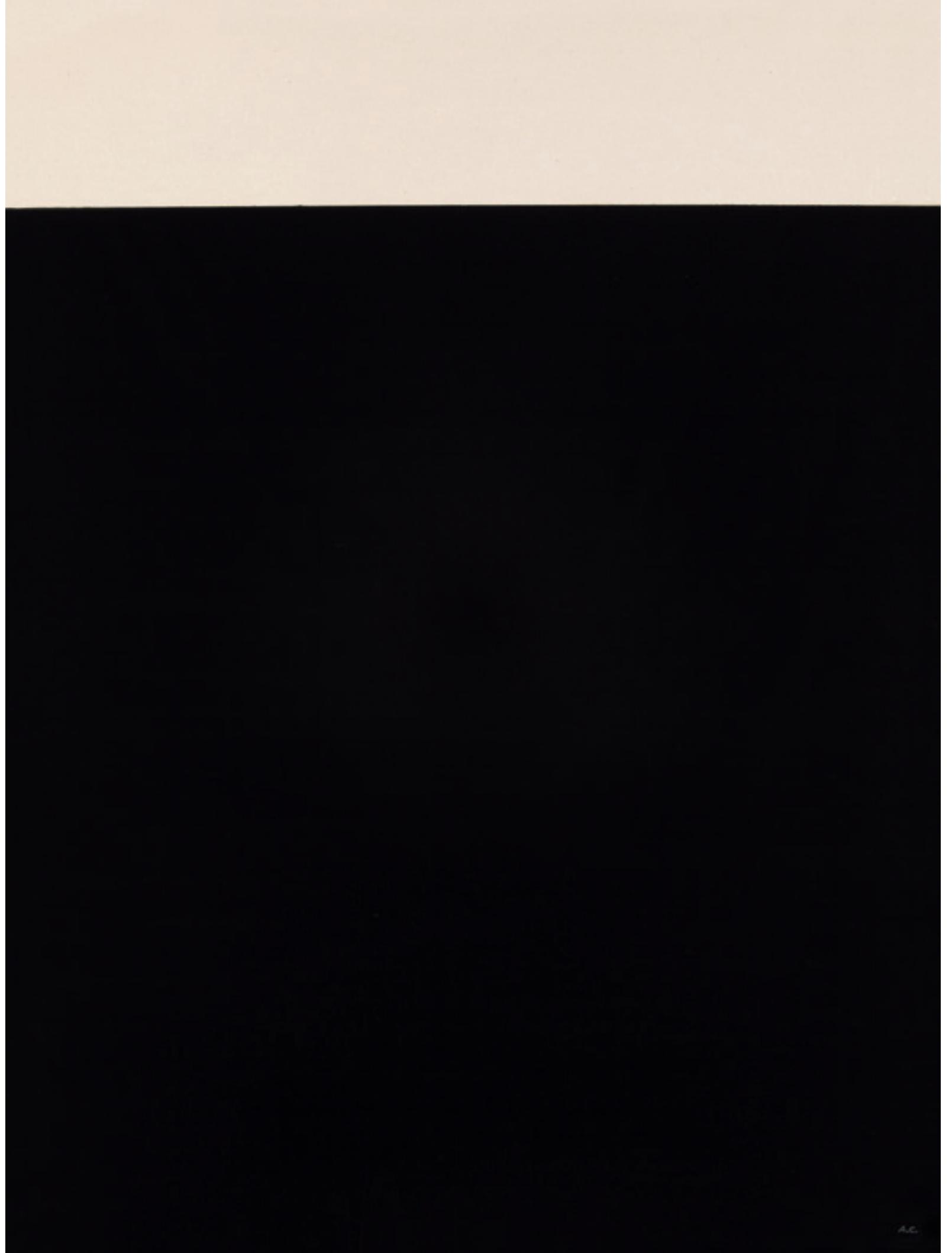
Noir-Blanc, 1973, AC 591

Acrylique sur papier
660 x 500 mm
Monogrammé en bas à droite et signé et daté au verso

Collection privée, Knokke

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 645 p. 221 ill. et ill. p. 89

Zwart-Wit, 1973, AC 592

Acryl op papier
660 x 500 mm
Monogram rechts onder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Knokke

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 646 p. 222 ill. en ill. op p. 649

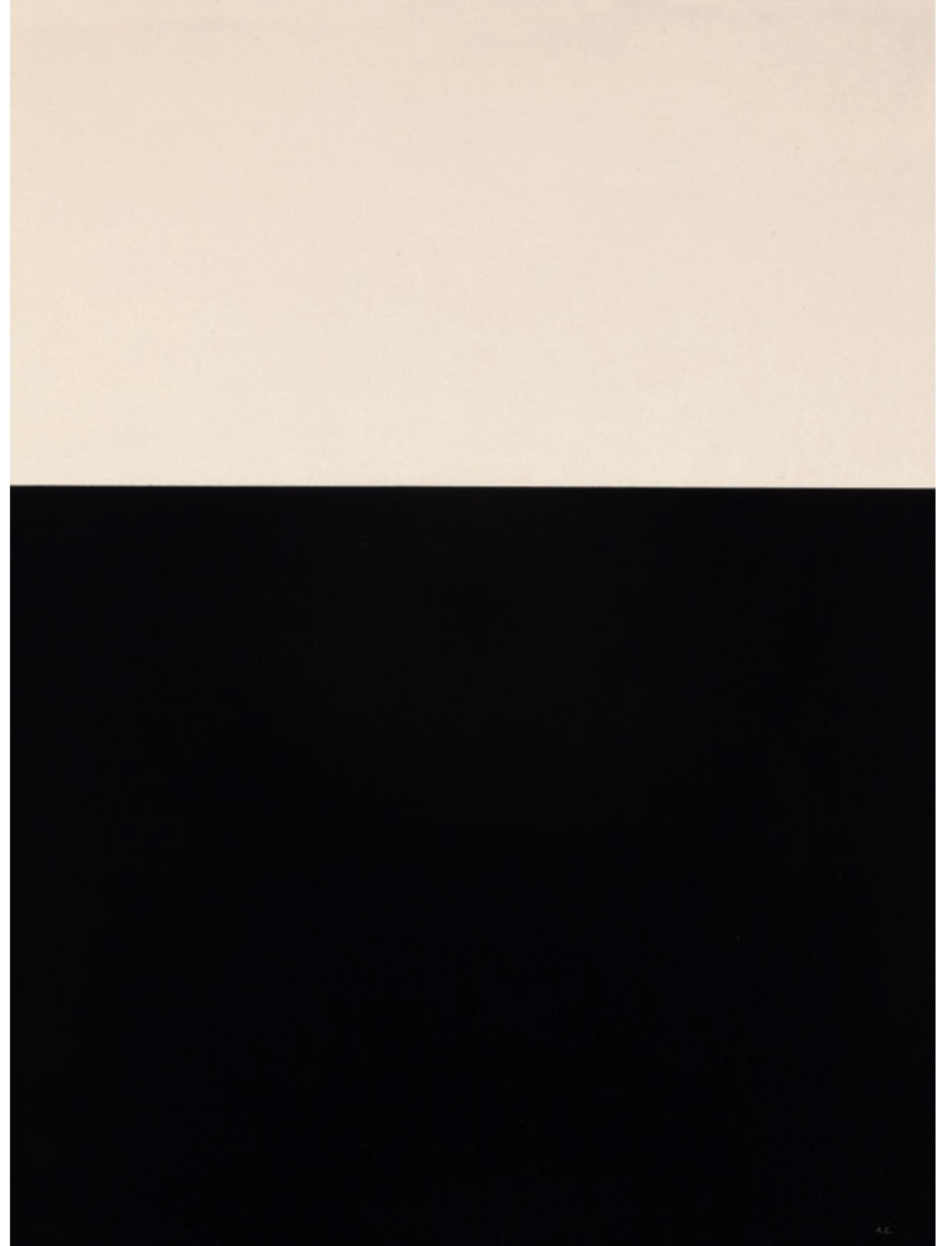
Noir-Blanc, 1973, AC 592

Acrylique sur papier
660 x 500 mm
Monogrammé en bas à droite et signé et daté au verso

Collection privée, Knokke

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 646 p. 222 ill. et ill. p. 649

Zwart-Wit, 1973, AC 593

Acryl op papier
660 x 500 mm
Monogram rechts onder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Knokke

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 647 p. 222 ill. en ill. op p. 88

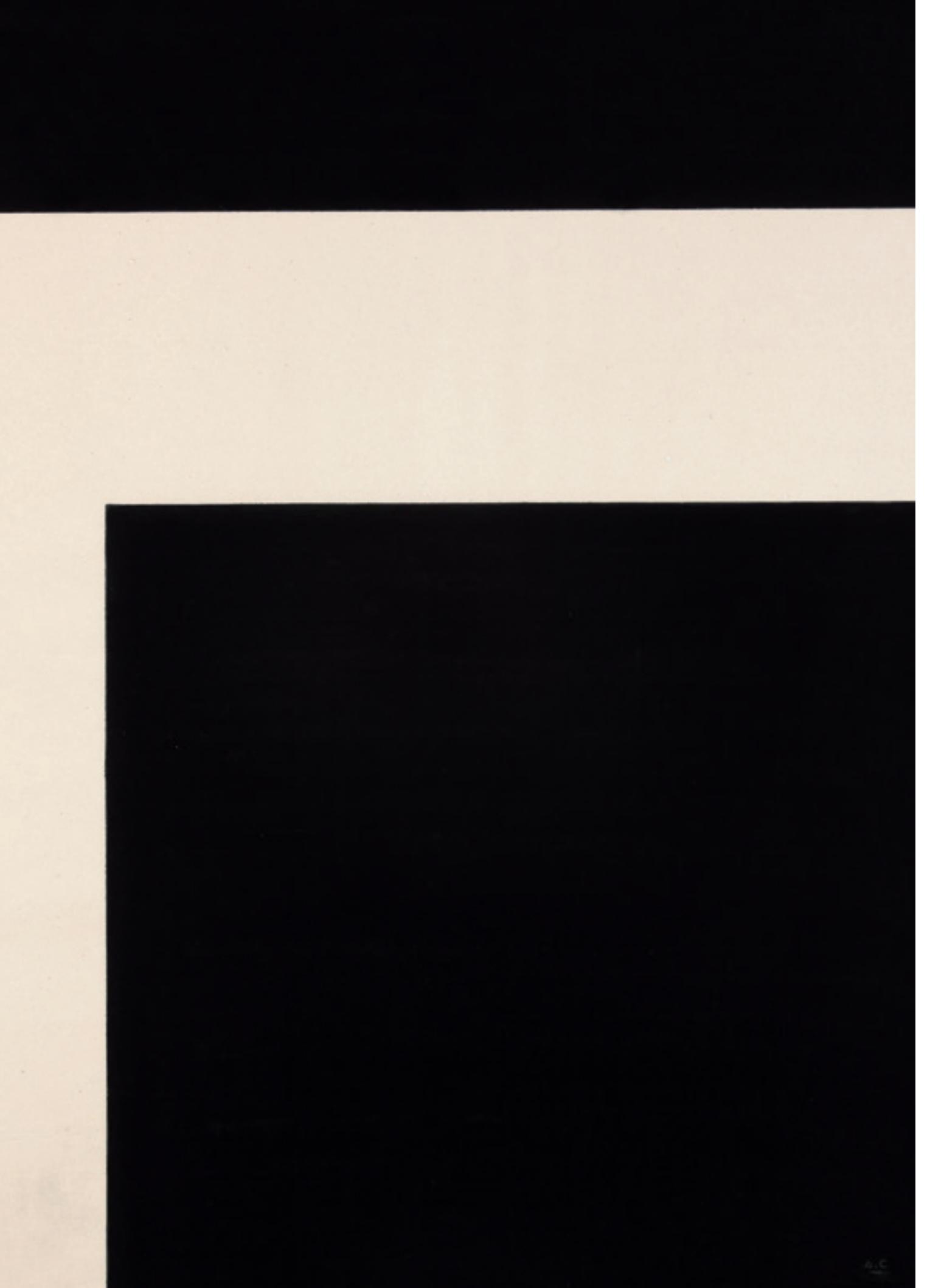
Noir-Blanc, 1973, AC 593

Acrylique sur papier
660 x 500 mm
Monogrammé en bas à droite et signé et daté au verso

Collection privée, Knokke

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 647 p. 222 ill. et ill. p. 88

Zwart-Wit, 1973

Acryl op papier
660 x 500 mm
Monogram rechts onder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Knokke

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 648 p. 222 ill. en ill. op p. 88

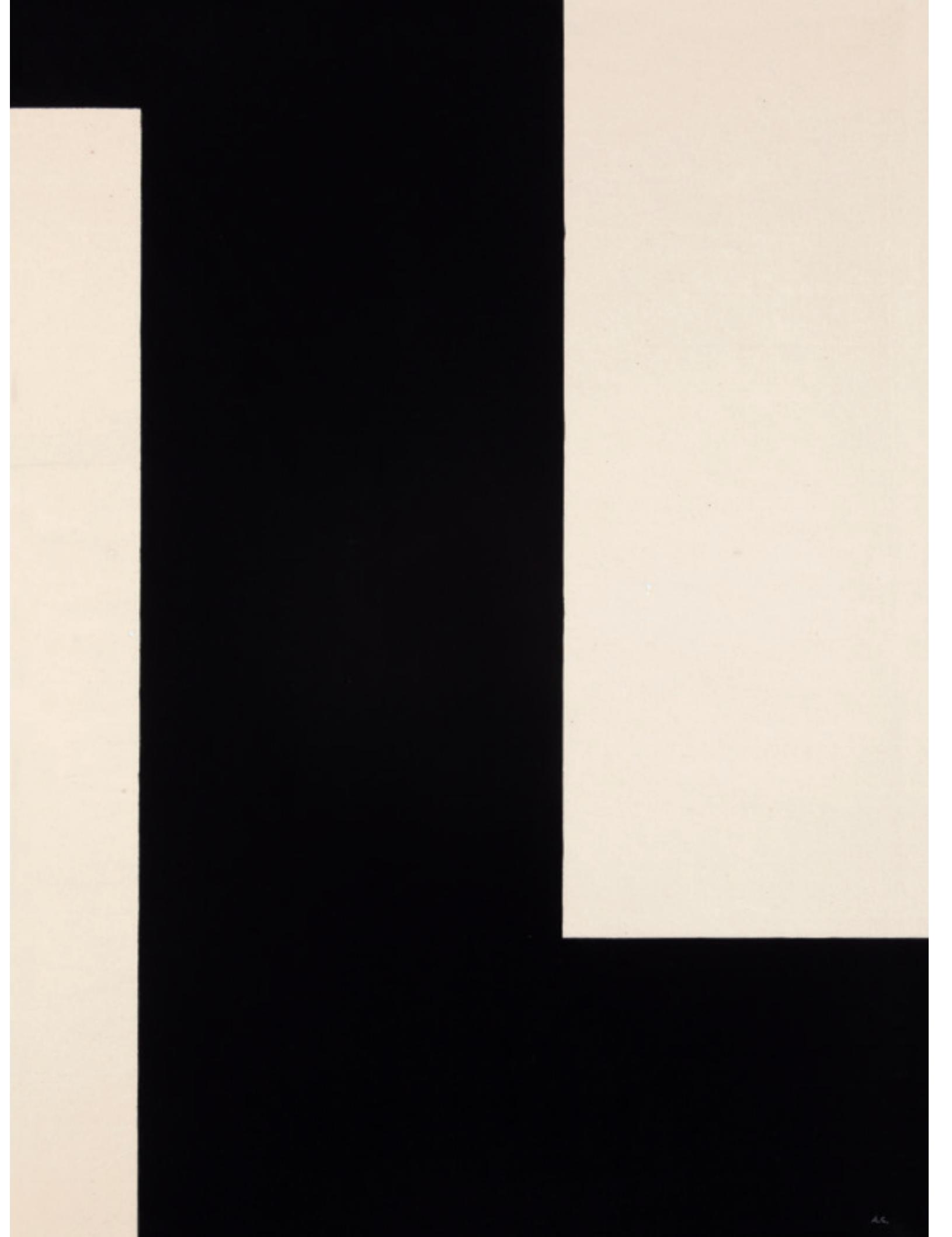
Noir-Blanc, 1973

Acrylique sur papier
660 x 500 mm
Monogrammé en bas à droite et signé et daté au verso

Collection privée, Knokke

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 648 p. 222 ill. et ill. p. 88

Zwart-Wit, 1973, AC 525

Acryl op papier
660 x 500 mm
Monogram rechts onder en gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Knokke

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 649 p. 222 ill. en ill. op p. 89

Noir-Blanc, 1973, AC 525

Acrylique sur papier
660 x 500 mm
Monogrammé en bas à gauche et signé et daté au verso

Collection privée, Knokke

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 649 p. 222 ill. et ill. p. 89

Blauw-Rood, 1974, AC 1053

Acryl op papier

340 x 390 mm

Gemonogrammeerd *AC* links onder en gesigneerd op keerzijde

Privéverzameling, Gent

Bleu-Rouge, 1974, AC 1053

Acrylique sur papier

340 x 390 mm

Monogrammé *AC* en bas à gauche et signé au verso

Collection privée, Gand

Rood-Zwart, 1974, AC 1067

Acryl op papier
620 x 520 mm
Gesigneerd linksonder

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 690 p. 227 ill. afbeelding van het schilderij

Rouge-Noir, 1974, AC 1067

Acrylique sur papier
620 x 520 mm
Signé en bas à gauche

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 690 p. 227 ill. du tableau

219

220

Grijs I-Zwart-Grijs II, drieluik, 1974, AC 1068 a,b,c

Acryl op doek
Elk 855 x 750 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 672 op. 224

Gris I-Noir-Gris II, triptyque, 1974, AC 1068 a,b,c

Acrylique sur toile
Chaque 855 x 750 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 672 p. 224

Blauw relief, 1974-1975

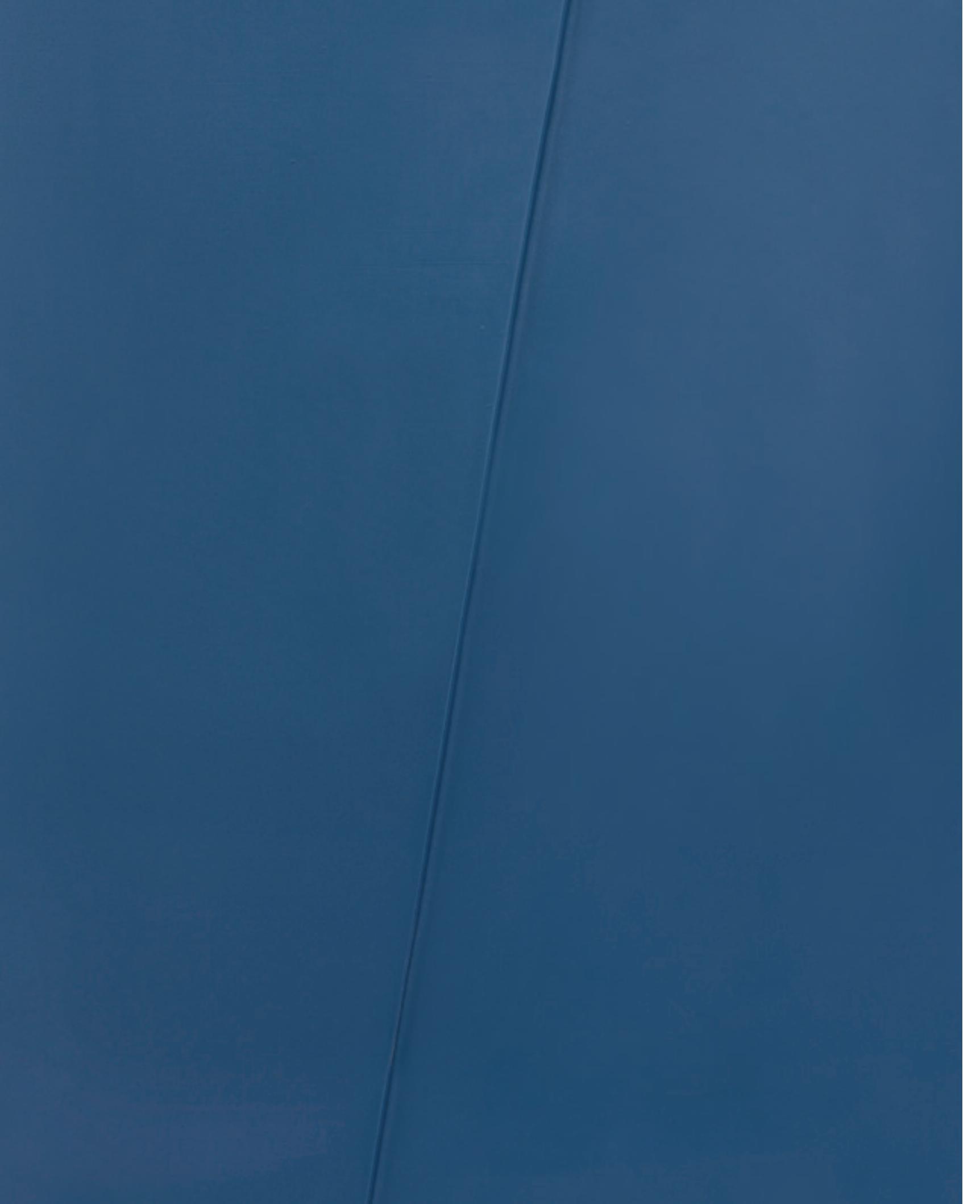
Permaline email op paneel
300 x 200 mm

Privéverzameling, Gent

Relief bleu, 1974-1975

Permaline email sur panneau
300 x 200 mm

Collection privée, Gand

221

Grijs-Zwart, 1974, AC 523

Acryl op papier
600 x 500 mm
Gesigneerd rechtsonder

Privéverzameling, Antwerpen

Literatuur

Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 698 p. 227 ill.

Gris-Noir, 1974, AC 523

Acrylique sur papier
600 x 500 mm
Signé en bas à droite

Collection privée, Anvers

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 698 p. 227 ill.

Rood-Zwart, 1974, AC 499

Acryl op papier
460 x 375 mm
Monogram linksonder

Tentoonstelling
Verviers, Musée des Beaux-Arts, 1994

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/CERA, 2007, nr. 706 p. 228 ill.

Rouge-Noir, 1974, AC 499

Acrylique sur papier
460 x 375 mm
Monogrammé en bas à gauche

Exposition
Verviers, Musée des Beaux-Arts, 1994

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion/CERA, 2007, n° 706 p. 228 ill.

Zwart-Blauw, 1974, AC 1188

Permaline en email op hout
460 x 1010 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Gent

Tentoonstelling
Antwerpen, KMSKA, *Amédée Cortier*, 1994

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*,
Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 756 p. 233 ill.

Noir-Bleu, 1974, AC 1188

Permaline et email sur panneau
460 x 1010 mm
Signé et daté au verso

Collection privée, Gand

Exposition
Anvers, KMSKA, *Amédée Cortier*, 1994

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*,
Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 756 p. 233 ill.

Rood-Rood-Zwart, 1974

Acryl op doek
850 x 750 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Priveverzameling, Gent

Acrylique sur toile
850 x 750 mm
Signé et daté au verso

Collection privée, Gand

Bruin-Blauw, 1975

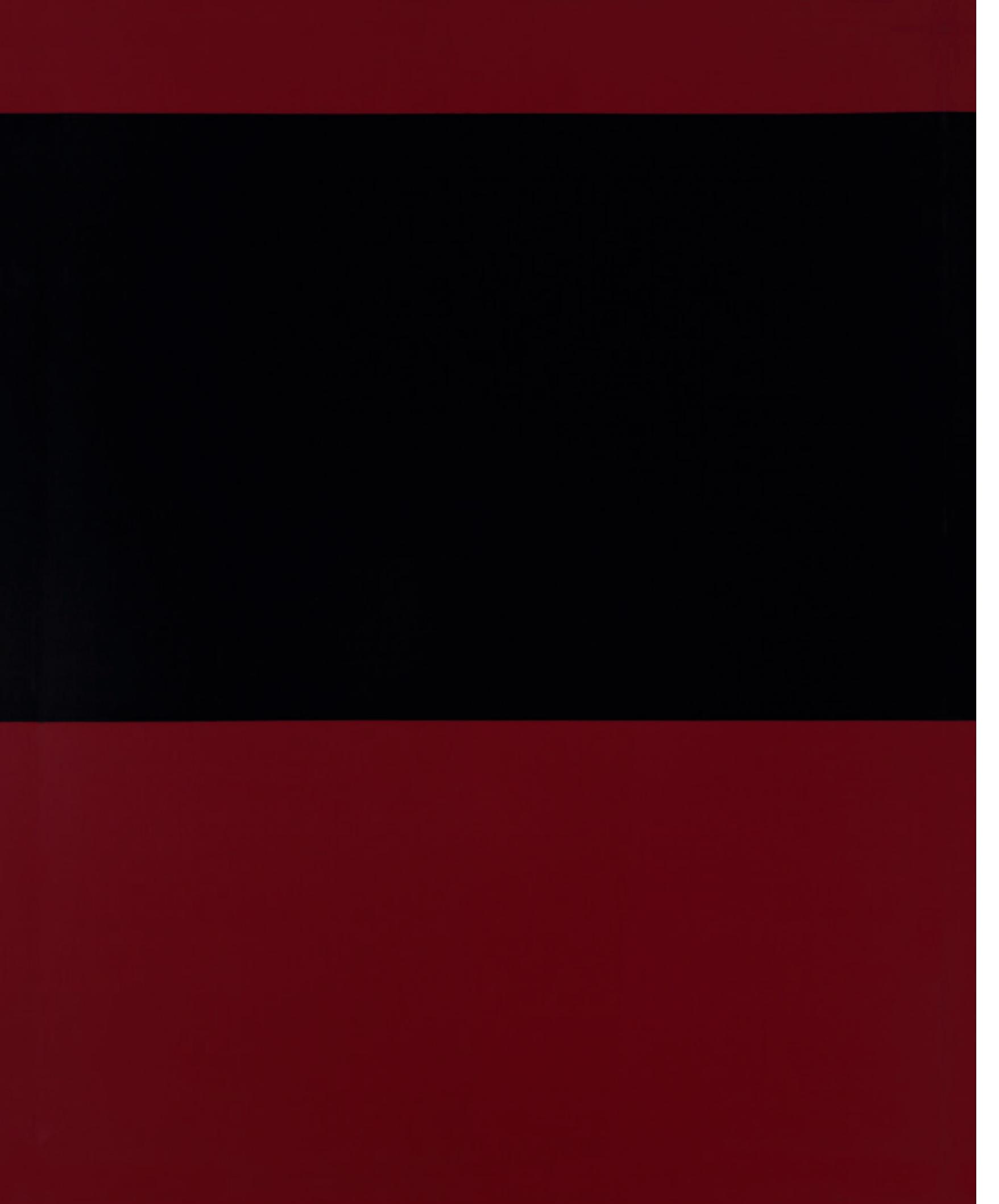
Acryl op doek
950 x 750 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Privéverzameling, Gent

Brune-Bleu, 1975

Acrylique sur toile
950 x 750 mm
Signé et daté au verso

Collection privée, Gand

237

Lijntekening op grijze fond, 1975

Houtskool op papier
455 x 375 mm
Gesigneerd linksonder

Lijntekening op grijze fond
Houtskool op papier
455 x 375 mm
Gesigneerd linksonder

Lijntekening op grijze fond
Houtskool op papier
455 x 375 mm
Gesigneerd linksonder

Ligne sur fond gris, 1975

Fusain sur papier
455 x 375 mm
Signé en bas à gauche

Ligne sur fond gris
Fusain sur papier
455 x 375 mm
Signé en bas à gauche

Ligne sur fond gris
Fusain sur papier
455 x 375 mm
Signé en bas à gauche

238

Lijntekening op grijze fond, 1975

Houtskool op papier
455 x 375 mm
Gesigneerd linksonder

Lijntekening op grijze fond
Houtskool op papier
455 x 375 mm
Gesigneerd linksonder

Lijntekening op grijze fond
Houtskool op papier
455 x 375 mm
Gesigneerd linksonder

238

Ligne sur fond gris, 1975

Fusain sur papier
455 x 375 mm
Signé en bas à gauche

Ligne sur fond gris
Fusain sur papier
455 x 375 mm
Signé en bas à gauche

Ligne sur fond gris
Fusain sur papier
455 x 375 mm
Signé en bas à gauche

241

242

243

Rood-Zwart-Rood, drieluik, 1974-1975

Acryl op doek
Elk 550 x 500 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Literatuur
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier-De abstracte werken 1961-1975*, Gent, Ludion/Cera, 2007, nr. 761 p. 234 ill.

Rouge-Noir-Rouge, triptyque, 1974-1975

Acrylique sur toile
Chaque 550 x 500 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gand, Ludion-Cera, 2007, n° 761 p. 234 ill.

'Dor'. Gris-Zwart, 1970

Acryl op doek
1300 x 970 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Littérature
Eric Pil, *Het merg van de kleur-Amédée Cortier- De Abstracte Werken 1961-1975*, Gent,Ludion/Cera,2007, nr. 354 p. 189 ill.

'Dor'. Gris-Noir, 1970

Acrylique sur toile
1300 x 970 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Littérature
Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amédée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gent,Ludion/Cera,2007, n° 354 p. 189 ill.

'Ror'. Grijs-Zwart, 1970, AC 1345

Acryl op doek
1300 x 970 mm
Gesigneerd en gedateerd op keerzijde

Stichting Albert Vandervelden

Literatuur

Eric Pil, Het merg van de kleur Amedée Cortier- De Abstracte Werken 1961-1975, Gent, Ludion/Cera, nr. 355 p. 189 ill.

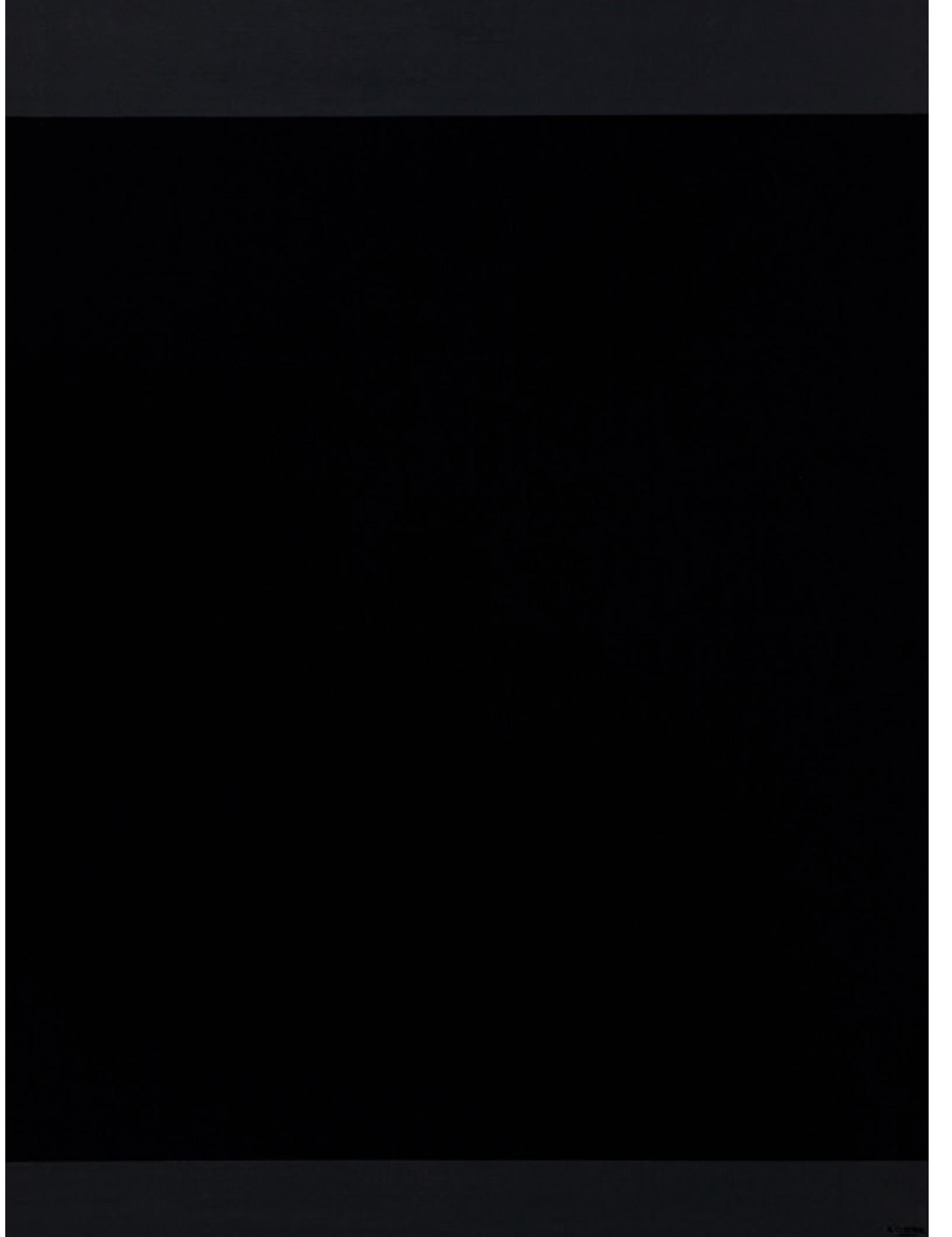
'Ror'. Gris-Noir, 1970, AC 1345

Acrylique sur toile
1300 x 970 mm
Signé et daté au verso

Fondation Albert Vandervelden

Littérature

Eric Pil, *Le cœur de la couleur-Amedée Cortier-L'œuvre abstrait 1961-1975*, Gent, Ludion/Cera, nr° 355 p. 189 ill.

Blauw-Zwart

Acryl op papier op paneel
700 x 500 mm
Gesigneerd rechts onder

Priveverzameling, Gent

Bleu-Noir

Acrylique sur papier sur panneau
700 x 500 mm
Signé en bas à droite

Collection privée, Gand

AMÉDÉE CORTIER, een hommage

Kleur een rand
geven, geen grens, een binnen-
kant, een hoek.

De hoeken van een kleur
schaven als van een ding
dat glad gelakt nog handwerk
voelt

de louterheid van
het rood

het blauw

het zwart

hoe onlesbaar onvervuld
geeft afgewogen hij reliëf
aan hun verzadeging

puur
uit verlangen naar waarachtigheid
ondekt de maat van zijn gevoel
een gulden snede
in zichzelf

Roland Jooris

Colofon / Colophon

Uitgegeven ter gelegenheid van de tentoonstelling
Amédée Cortier in Huib Hostes huis
Dumortierlaan 8, 8300 Knokke
van 20 mei tot en met 22 juli 2018

Concept: Ronny & Jessy Van de Velde
Coördinatie: Jessy Van de Velde
Lay out: Ronny Van de Velde
Tekst: Jan Ceuleers
Vertaling: Isabelle Grynberg, Marijke Caris
Fotografie: Luc De Corte (Steurs), Guy Braeckman (AD/ART)
Architectuurfotografie Huis Huib Hoste: © Karin Borghouts
Vormgeving en prepress: Fabienne Peeters (Steurs)
Druk: Graphius, Gent

Allereerst onze dank aan Pascal Mortier en aan Albert Vandervelden (Fondation Albert Vandervelden), zonder hun hulp was deze publicatie niet mogelijk geweest.

Dank aan: Karin Borghouts, Jan Ceuleers, Ingrid en Filips De Ferm (FIBAC), Piet De Jonghe, Bart De Rycke, Yves De Smet (†), Guy De Vuyst, Marcus De Wolf, Tom Gerits, Isabelle Grynberg, Jan Hoet (†), Roland Jooris, Hilde Krikor, Ton Leeracker, Raf Lingier, Pascal Mortier, Steven Osaer, Hilde Pauwels, Eric Pil (†), Lut Pil, Peter Ruyffelaere, Eliane en Herwig Van de Velde, Jean Van der Sanden, Albert Vandervelden, Jenny Van Driessche

Voor dit boek werden datering en volgorde aangehouden van de beredeneerde catalogus door Eric Pil in *Het merg van de kleur. Amédée Cortier, de abstracte werken 1961-1975*. De werken die daarin niet werden opgenomen, zijn ingevoegd op basis van datum of stijlverwantschap.

Galerie Ronny Van de Velde (in Huib Hostes Huis)
Dumortierlaan 8 (hoek Mosselmannsstraat) - 8300 Knokke
T +32 (0)477 55 10 28 - ronnyvandeveldel@outlook.com
www.ronnyvandeveldel.com

Openingsuren:
Van vrijdag tot en met zondag, van 12 tot 18 uur en na afspraak.
Open op maandag 21 mei (pinkstermaandag)

© Karin Borghouts
© Jan Ceuleers
© Amédée Cortier
© Roland Jooris

Deze catalogus wordt gratis aangeboden en is niet te koop.

Catalogue publié à l'occasion de l'exposition
Amédée Cortier à la maison de Huib Hoste
8 avenue Dumortier, 8300 Knokke
du 20 mai au 22 juillet 2018

Concept : Ronny & Jessy Van de Velde
Coordination : Jessy Van de Velde
Mise en page : Ronny Van de Velde
Textes : Jan Ceuleers
Traduction : Isabelle Grynberg, Marijke Caris
Photographie : Luc De Corte (Steurs), Guy Braeckman (AD/ART)
Photographie architecturale Maison Huib Hoste : © Karin Borghouts
Graphisme et prépresse : Fabienne Peeters (Steurs)
Impression : Graphius, Gand

Nos remerciements vont avant tout à Pascal Mortier et à Albert Vandervelden (Fondation Albert Vandervelden), sans le soutien desquels cette publication n'aurait pas été possible.

Remerciements à : Karin Borghouts, Jan Ceuleers, Ingrid et Filips De Ferm (FIBAC), Piet De Jonghe, Bart De Rycke, Yves De Smet (†), Guy De Vuyst, Marcus De Wolf, Tom Gerits, Isabelle Grynberg, Jan Hoet (†), Roland Jooris, Hilde Krikor, Ton Leeracker, Raf Lingier, Pascal Mortier, Steven Osaer, Hilde Pauwels, Eric Pil (†), Lut Pil, Peter Ruyffelaere, Eliane et Herwig Van de Velde, Jean Van der Sanden, Albert Vandervelden, Jenny Van Driessche

Cette publication a maintenu les dates et l'ordre du catalogue raisonné d'Eric Pil, Le cœur de la couleur – Amédée Cortier – L'œuvre abstrait 1961-1975. Les œuvres qui n'y sont pas mentionnées ont été ajoutées sur base de la date ou du style.

Galerie Ronny Van de Velde (à la maison de Huib Hoste)
8, avenue Dumortier (à l'angle de la rue Ferdinand Mosselmans)
8300 Knokke - T +32 (0)477 55 10 28 - ronnyvandeveldel@outlook.com
www.ronnyvandeveldel.com

Heures d'ouverture :
Du vendredi au dimanche, de 12 à 18 heures et sur rendez-vous.
Ouvert lundi 21 mai (lundi de Pentecôte)

© Karin Borghouts
© Jan Ceuleers
© Amédée Cortier
© Roland Jooris

Ce catalogue vous est gracieusement offert et ne peut être vendu.